

Πανεπιστήμιο *Μακεδονίας*
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων
Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
στη Διοίκηση Επιχειρήσεων

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ
ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ:
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ C.B.S. Α.Ε.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΚΟΚΚΙΝΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΓΙΑΝΝΗΣ Τ. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΟΨΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΗΣ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ	5
2.1 Γενικά Χαρακτηριστικά.....	6
2.2 Ανάλυση εξωτερικού περιβάλλοντος του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας.....	7
2.2.1 Θεσμικό πλαίσιο.....	7
2.2.2 Η πορεία του κλάδου στην Ε.Ε.....	8
2.3 Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας.....	10
2.3.1 Η ζήτηση.....	10
2.3.2 Η προσφορά.....	12
2.3.3 Εξωτερικό εμπόριο.....	15
2.4 Χρηματοοικονομική Ανάλυση.....	17
2.4.1 Ομαδοποίηση λογιστικών καταστάσεων.....	17
2.4.2 Οριζόντιες συγκριτικές καταστάσεις.....	18
2.4.2.1 Παράθεση των στοιχείων.....	18
2.4.2.2 Σχολιασμός οριζόντιων συγκριτικών καταστάσεων.....	20
2.4.3 Κάθετες συγκριτικές καταστάσεις.....	21
2.4.3.1 Δημιουργία συγκριτικών πινάκων – παράθεση στοιχείων.....	21
2.4.3.2 Σχολιασμός των κάθετων συγκριτικών καταστάσεων.....	23
2.4.4 Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων με τη βοήθεια δεικτών.....	24
2.4.4.1 Δείκτες ρευστότητας.....	24
2.4.4.2 Δείκτες Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης και Περιουσιακής Διάρθρωσης...25	
2.4.4.3 Δείκτες Δραστηριότητας.....	27
2.4.4.4 Δείκτες Αποδοτικότητας.....	30
2.5 Προβλέψεις.....	30
2.6 S.W.O.T. Analysis.....	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:	
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ C.B.S. A.E	37
3.1 Γενικές παρατηρήσεις.....	38
3.1.1 Αιτιολόγηση της επιλογής της επιχείρησης C.B.S. A.E.....	38
3.2 Η Παρουσίαση της επιχείρησης C.B.S. A.E.....	39
3.2.1 Το ιστορικό – γενικές πληροφορίες.....	39
3.2.2 Η Ταυτότητα της C.B.S. A.E. και το όραμά της.....	41
3.3 Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων.....	42
3.3.1 Ομαδοποίηση των λογιστικών καταστάσεων.....	43
3.3.2. Οριζόντιες συγκριτικές καταστάσεις	47
3.3.2.1. Παράθεση των στοιχείων.....	47
3.3.2.2 Σχολιασμός των οριζόντιων συγκριτικών καταστάσεων.....	51
3.3.3. Κάθετες συγκριτικές καταστάσεις.....	53
3.3.3.1 Δημιουργία συγκριτικών πινάκων – παράθεση στοιχείων.....	53
3.3.3.2 Σχολιασμός των κάθετων συγκριτικών καταστάσεων.....	57
3.3.4 Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων με τη βοήθεια δεικτών.....	58
3.3.4.1 Δείκτες ρευστότητας.....	58
3.3.4.2 Δείκτες Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης και Περιουσιακής Διάρθρωσης...60	
3.3.4.3 Δείκτες Δραστηριότητας.....	62

3.3.4.4 Δείκτες Αποδοτικότητας	64
3.4 Προβλέψεις.....	65
3.5 S.W.O.T. Analysis.....	67
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΕΠΙΛΟΓΟΣ	71
4.1 Συμπεράσματα – προτάσεις.....	72
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	77
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	80

ΣΥΝΟΨΗ

Το αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των προβλημάτων του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας, και η εξέταση της περίπτωσης της επιχείρησης C.B.S. A.E.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στο σκοπό της εργασίας, και στους επιμέρους στόχους που θέλουμε να επιτύχουμε, αλλά και στην πρωτοτυπία που χαρακτηρίζει την επιλογή του συγκεκριμένου θέματος.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, εξετάζουμε τον κλάδο στο σύνολό του, ξεκινώντας από το εξωτερικό του περιβάλλον. Στο εξωτερικό περιβάλλον, εστιάζουμε κυρίως στο θεσμικό πλαίσιο περί της απελευθέρωσης του εμπορίου κλωστοϋφαντουργικών ειδών που ισχύει σήμερα, αλλά και το πώς επηρεάζεται η πορεία της ευρωπαϊκής κλωστοϋφαντουργίας από τις εξελίξεις αυτές. Στη συνέχεια, περνάμε στο εσωτερικό περιβάλλον του κλάδου στην Ελλάδα, και εξετάζουμε πως διαμορφώνεται η ζήτηση, η προσφορά αλλά και το εξωτερικό εμπόριο των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων στη χώρα μας.

Αφού έχει φωτιστεί το εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο λειτουργούν οι επιχειρήσεις του κλάδου, προχωράμε στη χρηματοοικονομική ανάλυση. Αυτό το κάνουμε εξετάζοντας τους ενοποιημένους ισολογισμούς του κλάδου για την πενταετία 2001-2005, και δημιουργώντας από αυτούς συγκριτικές καταστάσεις. Για την ολοκλήρωση της χρηματοοικονομικής ανάλυσης, υπολογίζουμε ένα πλήθος δεικτών, και παρουσιάζουμε τις προβλέψεις μας για το 2007 και το 2008 με τη μέθοδο της παλινδρόμησης. Το δεύτερο κεφάλαιο ολοκληρώνεται με S.W.O.T. Analysis, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν για τις επιχειρήσεις του κλάδου.

Στο τρίτο κεφάλαιο έχουμε το πρακτικό κομμάτι της εργασίας, όπου εξετάζεται η περίπτωση της επιχείρησης C.B.S. A.E.. Αφού γίνει μια σύντομη παρουσίαση της επιχείρησης, περνάμε στη χρηματοοικονομική της ανάλυση, με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που κάναμε με τον κλάδο, ώστε να μπορεί να γίνει σύγκριση των διαφόρων μεγεθών. Σύγκριση, επίσης, γίνεται με τον ηγέτη του κλάδου, την επιχείρηση Κλωστήρια Ναούσης Α.Ε.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, κάνουμε τον επίλογο της εργασίας, παρουσιάζοντας τα συμπεράσματά μας, αλλά κυρίως τις προτάσεις μας για την ανάκαμψη του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας. Επίσης, επισημαίνουμε ποιες από τις προτάσεις αυτές ενδείκνυνται για την C.B.S., ώστε να βελτιώσει και αυτή τις πωλήσεις και τη γενικότερη χρηματοοικονομική της κατάσταση.

Τέλος, δίνεται η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε για την εκπόνηση της εργασίας, και η εργασία κλείνει με το παράρτημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία έχει σαν αντικείμενό της τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας. Ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας, αποτελεί έναν από τους βασικότερους κλάδους της μεταποίησης στην Ελλάδα, και είναι ο δεύτερος σε μέγεθος κλάδος, μετά από αυτόν των ποτών και των τροφίμων. Πιο συγκεκριμένα, το 2003, ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας είχε μερίδιο 5,9% στη συνολική απασχόληση της βιομηχανίας και 5,3% στις συνολικές πωλήσεις. Είναι φανερό, λοιπόν, το πόσο σημαντικό είναι για τη χώρα, τόσο από τη σκοπιά της εθνικής οικονομίας όσο και από τη σκοπιά της απασχόλησης, να αναπτύσσεται και να κερδοφορεί ο κλάδος αυτός.

Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια, και συγκριμένα από το 1993 και μετά, ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας συνεχώς συρρικνώνεται. Ο αριθμός των επιχειρήσεων μειώνεται, και ακόμα περισσότερο μειώνεται ο αριθμός των κερδοφόρων επιχειρήσεων.

Σκοπός της εργασίας μας είναι να διερευνήσουμε τα χρηματοοικονομικά προβλήματα του κλάδου, τα οποία προκύπτουν από τη δυσχερή κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει. Η χρηματοοικονομική ανάλυση πραγματοποιείται με την εξέταση των ενοποιημένων ισολογισμών του κλάδου, τη δημιουργία συγκριτικών καταστάσεων, τον υπολογισμό αριθμοδεικτών, και την παρουσίαση προβλέψεων. Ο υπολογισμός όλων των μεγεθών αυτών γίνεται με βάση τους ενοποιημένους ισολογισμούς του κλάδου για την πενταετία 2001-2005. Για να γίνει η διερεύνηση των προβλημάτων πιο ολοκληρωμένη, θέτουμε κάποιους επιμέρους **στόχους**. Οι στόχοι αυτοί είναι η ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος του κλάδου (διεθνές θεσμικό πλαίσιο και συνθήκες), που θα μας αποκαλύψει τις απειλές και τις ευκαιρίες για την ελληνική κλωστοϋφαντουργία και η ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος (προσφορά, ζήτηση και εξωτερικό εμπόριο), που θα μας αποκαλύψει τις δυνάμεις και τις αδυναμίες του.

Η **πρωτοτυπία** της εργασίας είναι ότι δεν περιορίζεται στα όρια μιας κλαδικής μελέτης, αλλά περνάει από το γενικό στο πρακτικό, με την εξέταση της περίπτωσης μίας συγκεκριμένης επιχείρησης, της C.B.S. A.E. Πρόκειται για μία μικρή επιχείρηση, με κύκλο εργασιών κάτω των 2 εκατ. € και 45 εργαζόμενους, που έχει την έδρα της στη Θεσσαλονίκη. Η C.B.S. δεν είναι εισηγμένη στο Χ.Α.Α., όπως οι επιχειρήσεις που συνηθίζεται να επιλέγονται σε παρόμοιες εργασίες, και αυτό αποτελεί άλλη μία πρωτοτυπία. Ο λόγος που επιλέχθηκε η επιχείρηση αυτή, είναι ότι αποτελεί πιο αντιπροσωπευτικό δείγμα για τον κλάδο από ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς το 95% των επιχειρήσεων του κλάδου είναι μικρές, με χαρακτηριστικά όμοια με εκείνα της C.B.S..

Η εξέταση των προβλημάτων της C.B.S. θα γίνει με τον ίδιο τρόπο που περιγράψαμε παραπάνω για τον κλάδο, ώστε να μπορέσει να γίνει σύγκριση και να αναδειχθούν τα προβλήματά της σε σχέση με αυτά του κλάδου. Έτσι, και πάλι θα κάνουμε ανάλυση του εξωτερικού και του εσωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης, θα εξετάσουμε τους τελευταίους πέντε ισολογισμούς

της, θα δημιουργήσουμε συγκριτικές καταστάσεις, θα υπολογίσουμε αριθμοδείκτες και θα παρουσιάσουμε προβλέψεις.

Τέλος, έχοντας βγάλει τα συμπεράσματα για τα πραγματικά προβλήματα της κλωστοϋφαντουργίας στην Ελλάδα, θα παρουσιάσουμε τις προτάσεις μας για την ανάκαμψη του κλάδου, και τα πεδία στα οποία θα πρέπει να δράσουν οι επιχειρήσεις στο σύνολο τους, αλλά και η C.B.S. μεμονωμένα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΗΣ ΚΛΩΣΤΟΎΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ

2.1 Γενικά Χαρακτηριστικά

Η κλωστοϋφαντουργία αποτελεί έναν από τους παλαιότερους κλάδους της ελληνικής οικονομίας και πιο συγκεκριμένα της ελληνικής μεταποίησης. Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του είναι ότι καλύπτει ένα μεγάλο εύρος δραστηριοτήτων, και περιλαμβάνει πολλά στάδια παραγωγής. Έτσι, το εύρος των δραστηριοτήτων πραγματοποιείται είτε από καθετοποιημένες επιχειρήσεις, είτε από μεμονωμένες επιχειρήσεις στα διάφορα στάδια παραγωγής. Μεταξύ των υποκλάδων της κλωστοϋφαντουργίας είναι η νηματουργία, η υφαντουργία, η πλεκτική, η ένδυση και η ταπητουργία.

Η ελληνική κλωστοϋφαντουργία έχει ιστορία πάνω από έναν αιώνα. Τα πρώτα εργοστάσια ιδρύθηκαν το 1860 στον Πειραιά και στη Σύρο αργότερα στην Πάτρα, στη Λιβαδειά, στο Άργος. Μετά τη μικρασιατική καταστροφή (1922) ιδρύθηκαν μεγάλες βιομηχανίες με χρησιμοποίηση προσφύγων εργατών. Μεγάλη όμως ανάπτυξη γνώρισε μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο οπότε εισαχθήκαν σύγχρονες μηχανές, και σε πολλά σημεία της χώρας ιδρύθηκαν πολλές μονάδες.

Στη δεκαετία του '50, η ντόπια κλωστοϋφαντουργία κάλυπτε το 70% της συνολικής κατανάλωσης με μικρές εξαγωγές νημάτων. Αργότερα αναπτύχθηκαν όλοι οι υποκλάδοι της (βαμβακουργία, μεταξουργία, σχοινοποιία και πλεκτική). Παρά τη δασμολογική προστασία, τα εγχώρια προϊόντα δεν μπορούσαν τότε ν' ανταγωνιστούν τα ξένα. Η άνηση για την ελληνική κλωστοϋφαντουργία ήρθε στα τέλη της δεκαετίας του '70, και διήρκησε μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '90. Στα χρόνια αυτά, με τη βελτίωση των μηχανών που χρησιμοποιούνταν στην παραγωγή, με καλύτερη οργάνωση των επιχειρήσεων, και αυξημένη παραγωγικότητα, κατόρθωσε να ανταπεξέλθει στον ξένο ανταγωνισμό και να κάνει σημαντικές εξαγωγές νημάτων, υφασμάτων και έτοιμων ενδυμάτων.

Τα τελευταία χρόνια, ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας διέρχεται μία περίοδο χρήσης. Πολλές μονάδες παραγωγής ανέστειλαν τις εργασίες τους και άλλες μετέφεραν την παραγωγική διαδικασία τους σε τρίτες χώρες, κυρίως των Βαλκανίων. Ορισμένοι από τους κυριότερους ανταγωνιστές των ελληνικών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων είναι η Κίνα, η Τουρκία, η Ινδία και το Πακιστάν. Οι χώρες αυτές διαθέτουν τα προϊόντα τους στην αγορά σε πολύ χαμηλότερες τιμές, λόγω του χαμηλού εργατικού κόστους. Μία σειρά συμφωνιών σχετικά με την απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου ευνοούν τις χώρες αυτές και εντείνουν τον υφιστάμενο ανταγωνισμό, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Στις ενότητες που ακολουθούν, θα παρουσιάσουμε το σύγχρονο εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας, παρουσιάζοντας τις διεθνείς εξελίξεις στο χώρο αλλά και τη χρηματοοικονομική κατάσταση που επικρατεί στις επιχειρήσεις την τελευταία πενταετία.

2.2 Ανάλυση εξωτερικού περιβάλλοντος του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας

2.2.1 Θεσμικό πλαίσιο

Το θεσμικό πλαίσιο για τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας μπορεί να διακριθεί σε τρία επίπεδα: το παγκόσμιο, το κοινοτικό και το ελληνικό.

Το παγκόσμιο επίπεδο χαρακτηρίζεται από την πλήρη απελευθέρωση του εμπορίου, σύμφωνα με τις διατάξεις της GATT (Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου), η οποία υλοποιήθηκε με τις διατάξεις της Πολυνικής Συμφωνίας (Multifibre Arrangement – MFA), 1974 – 1994 και της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και τον ιματισμό (Agreement on Textiles and Clothing) 1995 – 2004¹. Και οι δύο συμφωνίες αποτελούν μία διαδικασία μετάβασης από το στάδιο της πλήρους παρεμβατικότητας, στο στάδιο της πλήρους απελευθέρωσης του εμπορίου και στη εναρμόνιση με τις διατάξεις της GATT. Η Πολυνική Συμφωνία, η οποία αποτέλεσε την πρώτη απόκλιση από τις διατάξεις της GATT για πλήρη απελευθέρωση των αγορών, προέβλεπε την καθιέρωση ποσοτώσεων στις εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων από τις χώρες που υπάγονταν σε αυτή. Κατά την περίοδο εφαρμογής της συμφωνίας εφαρμόστηκαν επιλεκτικοί ποσοτικοί περιορισμοί στις εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων από χώρες, όταν κάτι τέτοιο κρινόταν απαραίτητο για την προστασία της εγχώριας κλωστοϋφαντουργίας της χώρας που πραγματοποιούσε τις εισαγωγές. Στις αρχές του 1995 αντικαταστάθηκε με τη συμφωνία του ΠΟΕ για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και τον ιματισμό, η οποία καθορίζει μία μεταβατική διαδικασία για την οριστική κατάργηση των ποσοτώσεων. Η διαδικασία αυτή προέβλεπε την εφαρμογή των μέτρων σε τρεις φάσεις (3, 4 και 3 χρόνια) οι οποίες θα διαρκούσαν μαζί δέκα χρόνια. Το πρώτο στάδιο άρχισε την 1^η Ιανουαρίου 1995 και περιλάμβανε την κατάργηση των ποσοτώσεων σε εκείνα τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα τα οποία αποτελούσαν το 16% των συνολικών κλωστοϋφαντουργικών εισαγωγών κάθε κράτους μέλους του ΠΟΕ το 1990. Κατά το δεύτερο στάδιο, το οποίο άρχισε την 1^η Ιανουαρίου του 1998, καταργήθηκαν οι ποσοτώσεις από το 17%, ενώ κατά το τρίτο (1^η Ιανουαρίου 2002) και τέταρτο (1^η Ιανουαρίου 2005) καταργήθηκαν οι ποσοτώσεις από το 49% και το 18% των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων αντίστοιχα. Κάθε κράτος αποφάσισε τη σύνθεση των προϊόντων σε κάθε στάδιο στα οποία αφαίρεσε τις ποσοτώσεις.

Το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο κυριαρχείται από μία σειρά ψηφισμάτων, αποφάσεων, οδηγιών και κανονισμών, το περιεχόμενο των οποίων χαρακτηρίζει η κοινή συνισταμένη της προσαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας στις διατάξεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Αξιοσημείωτη ενέργεια προσαρμογής στη νέα κατάσταση, με στόχο την προστασία της κοινοτικής κλωστοϋφαντουργίας, αποτελεί η πρωτοβουλία της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

¹ «Κλωστοϋφαντουργία, 2005», Ι.Ο.Β.Ε.

σχετικά με τη σύσταση Ομάδας Υψηλού Επιπέδου (OYE) στις αρχές του 2004 ώστε να προσαρμοστεί ο κλάδος στις σημαντικότερες ανταγωνιστικές πιέσεις και προκλήσεις που δέχεται μετά την οριστική κατάργηση των ποσοτικών περιορισμών στις εισαγωγές. Σύμφωνα με την επιτροπή, ο κλάδος θα πρέπει να επικεντρωθεί στα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της ευρωπαϊκής αγοράς δίνοντας έμφαση στην έρευνα, στην καινοτομία, και στην κατάρτιση, στοχεύοντας στην οικοδόμηση της ευρωμεσογειακής ζώνης ελευθέρων συναλλαγών και τη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού στα εμπορικά ζητήματα. Η Σινο-ευρωπαϊκή συμφωνία, που πραγματοποιήθηκε την 10^η Ιουνίου μεταξύ της Κίνας και της Ε.Ε. και αφορά στη διαχείριση της αύξησης των κινέζικων κλωστοϋφαντουργικών εισαγωγών στην Ε.Ε. έως το 2008, επέβαλε ποσοτώσεις σε 10 από τις 35 κατηγορίες κλωστοϋφαντουργικών ειδών (πουλόβερ, παντελόνια, μπλούζες, t-shirts, φορέματα, στηθόδεσμοι, νήμα λιναριού, υφάσματα βαμβακιού, κλινοσκεπάσματα και υφάσματα κουζίνας). Με την επιβολή αυτών των ποσοτώσεων, που κυμάνθηκαν μεταξύ 8% και 12,5% ετησίως για την τριετία 2005-2007, ικανοποιήθηκαν τόσο οι ευρωπαϊκές χώρες με ανεπτυγμένη κλωστοϋφαντουργία, όσο και εκείνες με πολλές λιανεμπορικές κλωστοϋφαντουργικές επιχειρήσεις.

Το θεσμικό πλαίσιο για την κλωστοϋφαντουργία σε εθνικό επίπεδο, περιλαμβάνει την υιοθέτηση και εφαρμογή των αποφάσεων της ΕΕ. Επίσης, με αναπτυξιακούς νόμους, όπως αυτός του 2005, δίνεται η δυνατότητα ενίσχυσης της κλωστοϋφαντουργίας στο πλαίσιο σειράς κινήτρων για την ελληνική μεταποίηση. Η αύξηση των ποσοστών επιχορηγήσεων, η μείωση του ελάχιστου κόστους της επιχορηγούμενης επένδυσης, η κατάργηση της διάκρισης νέων και παλιών επενδύσεων και η αποσύνδεση των κινήτρων από τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, αποτελούν τις σημαντικότερες καινοτομίες του νόμου αυτού, που αναμένεται να βοηθήσει στην ανάπτυξη του συγκεκριμένου κλάδου. Τέλος, από τις αρχές του 2005 έχει συσταθεί επιτροπή για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της κλωστοϋφαντουργίας, με στόχο της δημιουργία μιας νέας στρατηγικής για την ανάπτυξη του κλάδου, καθώς και την τόνωση της ανταγωνιστικότητάς του απέναντι στα προϊόντα από χώρες χαμηλού κόστους.

2.2.2 Η πορεία του κλάδου στην Ε.Ε.

Ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας και της ένδυσης στην ευρωπαϊκή ένωση των 25 το 2003 είχε προστιθέμενη αξία παραγωγής ίση με 66 δισεκατ. €, το οποίο αντιστοιχεί στο 3,9% της προστιθέμενης αξίας του συνόλου της βιομηχανίας στην Ευρώπη. Απασχολούσε 3 εκατ. εργαζόμενους, οι οποίοι αντιστοιχούν στο 8,5% της συνολικής απασχόλησης².

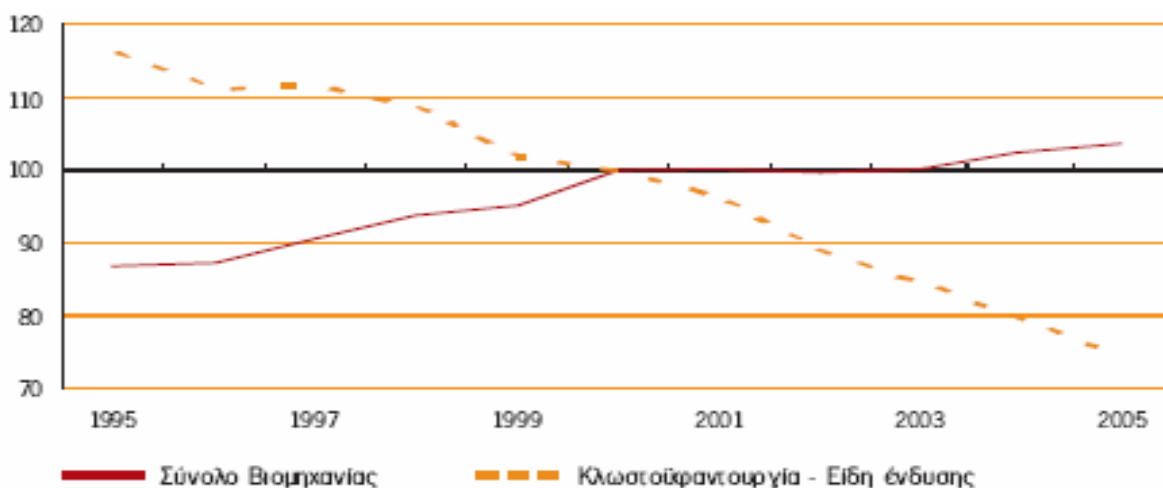
Ως προς την προστιθέμενη αξία, το υψηλότερο μερίδιο παραγωγής εμφανίζεται στην Ιταλία (34,1%), και ακολουθούν η Γαλλία (12,5%) και η Γερμανία (12,2%).

² «Κλωστοϋφαντουργία, 2005», I.O.B.E.

Παρακολουθώντας όμως τη διαχρονική εξέλιξη του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής του κλάδου στην Ευρώπη, βλέπουμε ότι αυτός έχει έντονες πτωτικές τάσεις, σε αντίθεση με το σύνολο της βιομηχανίας. Τα παραπάνω στοιχεία, είναι συγκεντρωμένα στο σχήμα και στον πίνακα που ακολουθούν.

Σχήμα 2.1: Δείκτης παραγωγής του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας στην ευρωπαϊκή ένωση

Πηγή: ΕΣΥΕ

Πίνακας 2.1: Εξωτερικό εμπόριο κλάδου κλωστοϋφαντουργίας-ένδυσης (ΕΕ -25, 2005)

Πηγή: ΕΣΥΕ

Κλωστοϋφαντουργία-Ένδυση	Εξαγωγές εκτός ΕΕ (εκατ. €)	Μερίδιο στο σύνολο των εξαγωγών (%)	Εισαγωγές από χώρες εκτός ΕΕ (εκατ. €)	Μερίδιο στο σύνολο των εισαγωγών (%)	Εμπορικό Ισοζύγιο (εκατ. €)
--------------------------	-----------------------------	-------------------------------------	--	--------------------------------------	-----------------------------

Κλωστοϋφαντουργία, Είδη ένδυσης, Δερμάτινα είδη	49.760	5,0	95.794	8,9	-46.034
Κλωστοϋφαντουργία	23.121	2,3	30.464	2,8	-7.343
Είδη ένδυσης	14.516	1,5	45.754	4,2	-31.238

Αυτό που μας κάνει τη μεγαλύτερη εντύπωση από τον παραπάνω πίνακα είναι το εμπορικό έλλειμμα του κλάδου, το οποίο είναι ιδιαίτερα μεγάλο, διότι οι εισαγωγές (περισσότερο από την Κίνα), είναι διπλάσιες από τις εξαγωγές.

Τα παραπάνω αποθαρρυντικά αποτελέσματα είναι απόρροια του γεγονότος ότι ο κλάδος των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ειδών ένδυσης στην Ευρώπη ήρθε αντιμέτωπος με μία σειρά ριζικών αλλαγών κατά τα τελευταία χρόνια. Η σημαντικότερη από τις αλλαγές αυτές ήταν η εμφάνιση πολύ δυνατών ανταγωνιστών, ιδιαίτερα μετά την κατάργηση των ποσοτώσεων επί των εισαγωγών.

Όλοι οι αρμόδιοι φορείς, όπως η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου, θεωρούν ότι ο κλάδος θα πρέπει να ανταποκριθεί στον ανταγωνισμό βασιζόμενος στα υπάρχοντα συγκριτικά του πλεονεκτήματα. Τα πλεονεκτήματα αυτά εντοπίζονται στην ποιότητα, τη σχεδίαση, την

καινοτομία και την τεχνολογία. Ανταποκρινόμενος ο κλάδος στις προκλήσεις του ανταγωνισμού, διανύει ήδη μία περίοδο αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού. Οι παραγωγικές μονάδες του κλάδου προσπαθούν να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους, όχι μέσω μεγάλης παραγωγής, αλλά μέσω της δημιουργίας ποικίλων προϊόντων που έχουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία. Άλλωστε, οι ευρωπαϊκοί παραγωγοί είχαν πάντα το προβάδισμα στις αγορές τεχνικών-βιομηχανικών ειδών κλωστοϋφαντουργίας, καθώς και σε υψηλής ποιότητας υφάσματα.

2.3 Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας

2.3.1 Η ζήτηση

Οι εγχώριες ανάγκες των καταναλωτικών (τελικά προϊόντα) και των βιομηχανικών αγορών (ενδιάμεσα προϊόντα) της κλωστοϋφαντουργίας ικανοποιούνται τόσο από την εγχώρια παραγωγή όσο και από τις εισαγωγές. Στο σημείο αυτό σημειώνουμε ότι η ανάλυση που ακολουθεί, στηρίχθηκε στην φαινομενική κατανάλωση (Παραγωγή – εξαγωγές + εισαγωγές) και όχι στην πραγματική κατανάλωση. Αυτό έγινε λόγω έλλειψης των απαιτούμενων στοιχείων σχετικά με το ύψος των αποθεμάτων, δηλαδή με τα προϊόντα που παράγονται κατά τη διάρκεια ενός έτους αλλά δεν καταναλώνονται στο ίδιο έτος. Η διαφορά αυτή ήταν υψηλή τα προηγούμενα χρόνια λόγω υψηλών αποθεμάτων, αλλά μετά από πολιτικές μείωσης τους από τις επιχειρήσεις, η απόκλιση έχει μειωθεί αρκετά.

Επίσης θα πρέπει να επισημανθεί ότι τα στοιχεία που θα παραθέσουμε, αφορούν στα χρόνια μέχρι το 2003 και αυτό γιατί παρατηρείται σημαντική χρονική καθυστέρηση έκδοσης στοιχείων της βιομηχανίας στην Ελλάδα, η οποία δεν επιτρέπει τη διάθεση πιο επίκαιρων στοιχείων για τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας για το ζήτημα της προσφοράς και της ζήτησης. Τα μοναδικά πιο πρόσφατα στοιχεία που είναι διαθέσιμα είναι οι ισολογισμοί του κλάδου, τους οποίους άλλωστε θα παρουσιάσουμε και παρακάτω.

Το συνολικό μέγεθος της αγοράς (η φαινόμενη κατανάλωση) κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, σε πραγματικούς όρους μειώθηκε κατά την περίοδο 1995 – 2003, και πιο συγκεκριμένα, ο μέσος ετήσιος ρυθμός μείωσης (Μ.Ε.Ρ.Μ.) ήταν 3,4%³.

³ «Υφαντουργία, 2004», I.C.A.P.

Πίνακας 2.2: φαινομενική κατανάλωση κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων

Πηγή: IOBE

Έτος	Παραγωγή	Εξαγωγές	Εισαγωγές	Φαινομενική Κατανάλωση
1995	1.218.746	389.442	917.714	1.747.018
2003	1.074.646	440.780	689.510	1.323.376
M.E.P.M.	-1,6%	1,6%	-3,5%	-3,4%

Το μερίδιο της κατανάλωσης κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων στην κατανάλωση του συνόλου των μεταποιητικών προϊόντων υποχώρησε σημαντικά. Διαπιστώνεται ότι το συγκεκριμένο μερίδιο μειώνεται διαχρονικά και από 5,8% που ήταν το 1995 έφτασε το 3,6% το 2003⁴.

Οι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων ομαδοποιούνται σε δύο γενικές κατηγορίες: τους οικονομικούς παράγοντες και τους κοινωνικούς παράγοντες. Από τους οικονομικούς παράγοντες οι σημαντικότεροι, συνοπτικά, είναι:

- Οι τιμές των προϊόντων: με εξαίρεση το 2002 όπου ο δείκτης τιμών των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων έπεσε απότομα, όλες τις άλλες χρονιές μέχρι το 2003 παρατηρείται μία γενική τάση αύξησης των τιμών, η οποία όπως είναι αναμενόμενο με βάση το νόμο της προσφοράς και της ζήτησης, έχει ωθήσει σε μείωση της ζητούμενης ποσότητας.
- Διαθέσιμο εισόδημα: η φθίνουσα πορεία του ρυθμού αύξησης του διαθέσιμου εισοδήματος κατά την περίοδο 1995-2003, φαίνεται να δικαιολογεί τη μείωση της κατανάλωσης τελικών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων
- Διαφήμιση: η διαφημιστική δαπάνη για τα τελικά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα διπλασιάστηκε κατά την τετραετία 2001-2004, καθώς από 4,7 εκατ. € το 2001 έφτασε το 8,9 € το 2004⁵. Περισσότερη διαφήμιση υπάρχει για τα λευκά είδη, τις κλωστές και τα νήματα και τα υφάσματα επιπλώσεων, ενώ μείωση στην διαφημιστική δαπάνη σημειώθηκε στις κουρτίνες, τα τεντόπανα και τα λοιπά είδη.

Από τους κοινωνικούς παράγοντες, αυτοί που επηρεάζουν τη ζήτηση κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, είναι :

- Οι προτιμήσεις των καταναλωτών: τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία τάση του πληθυσμού να περνάει περισσότερο χρόνο στο σπίτι, απορρίπτοντας την προηγούμενη τάση για έξοδο και διασκέδαση. Το γεγονός αυτό δικαιολογεί τη

⁴ «Κλωστοϋφαντουργία,2005», I.O.B.E.

⁵ «Κλωστοϋφαντουργία,2005», I.O.B.E.

μείωση της ζήτησης ειδών ένδυσης και την αύξηση της ζήτησης προϊόντων σχετικών με την ένδυση σπιτιού.

- Μεταβολές στα πληθυσμιακά δεδομένα: η δημογραφική γήρανση, η αστικοποίηση και η εισροή μεταναστών επιδρούν στη διαμόρφωση της ζήτησης. Οι μεταβολές αυτές είναι δυνατόν να οφείλονται είτε σε αυξομειώσεις του πληθυσμού είτε σε αλλαγές στη δομή του. Οι μεταβολές αυτές έχουν δημιουργήσει νέες αγορές, επιφέροντας τόσο ευκαιρίες όσο και απειλές για τις επιχειρήσεις του κλάδου.

Πέρα από τους παράγοντες που προαναφέρθηκαν, η ζήτηση επηρεάζεται και από άλλα ζητήματα, όπως είναι ο ρυθμός τεχνολογικής αλλαγής. Είναι γνωστό ότι όταν σε ένα κλάδο υπάρχουν τεχνολογικές εξελίξεις, είτε στις παραγωγικές διαδικασίες είτε στο σχεδιασμό και τα χαρακτηριστικά των ίδιων των προϊόντων, η ζήτηση αυξάνεται. Από τη σκοπιά αυτή, ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας δεν μπορεί να επωφεληθεί ιδιαίτερα γιατί χαρακτηρίζεται ως κλάδος ρηχής τεχνολογικής βάσης και όχι ως τεχνολογίας αιχμής. Υπάρχουν, βέβαια, κάποιες εξελίξεις στην τεχνολογία, που σχετίζονται περισσότερο με την ανάπτυξη νέων κλωστοϋφαντουργικών υλικών, όπως είναι οι διάφορες συνθετικές ίνες. Πάντως, οι «αργές» τεχνολογικές εξελίξεις, εκτός από τη ζήτηση, προβάλλουν δυσκολία και στη βελτίωση του κόστους παραγωγής, του χρόνου παράδοσης και του βαθμού απόρριψης προϊόντων.

2.3.2 Η προσφορά

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνεται η διάρθρωση του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας για την τριετία 2002-2004⁶, με στοιχεία για τον αριθμό των επιχειρήσεων, των εργαζομένων, τις αμοιβές του προσωπικού, την ακαθάριστη αξία παραγωγής, την προστιθέμενη αξία παραγωγής και τις επενδύσεις.

⁶ Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τη διάρθρωση του κλάδου μετά το 2004.

Πίνακας 2.3: Η διάρθρωση του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	Κλωστοϋφαντουργικές Ύλες			Συμμετοχή του Κλάδου στο Σύνολο της Βιομηχανίας (%)		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Αριθμός Καταστημάτων	272	268	233	7,11	7,14	6,76
Μέση Ετήσια Απασχόληση	16.869	15.583	13.988	7,32	6,94	6,52
Αμοιβές Προσωπικού (εκατ. €)	233,3	227,6	218,5	5,88	5,45	5,10
Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής (εκατ. €)	1.347,9	1.248,7	1.118,4	4,56	4,15	3,57
Προστιθέμενη Αξία Παραγωγής (εκατ. €)	563,0	514,7	443,7	5,06	4,56	3,83
Ακαθάριστες Επενδύσεις (εκατ. €)	90,6	101,3	53,0	4,77	5,06	2,89

ΔΕΙΚΤΕΣ	Κλωστοϋφαντουργικές Ύλες			Σύνολο της Βιομηχανίας		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Μέση Ετήσια Απασχόληση ανά κατάστημα	62	58	60	60	60	62
Μέση Ετήσια Αμοιβή (χιλ.€)	13,95	14,76	15,77	17,41	18,79	20,16
Προστιθέμενη Αξία / Ακαθάριστη Αξία (%)	41,77	41,22	39,67	37,65	37,55	36,91
Ακαθάριστη Αξία / Απασχόληση (χιλ. €)	79,90	80,13	79,96	128,40	133,98	146,12

Πηγή: ΕΣΥΕ, Ετήσια Βιομηχανική Έρευνα (ΕΒΕ), 2002-2004

Παρατηρούμε λοιπόν μείωση στον αριθμό των επιχειρήσεων διαχρονικά και κατά συνέπεια και στον αριθμό των εργαζομένων. Από τις επιχειρήσεις αυτές, οι περισσότερες είναι μικρομεσαίες. Πιο συγκεκριμένα, το 2001 το 95% των επιχειρήσεων χαρακτηρίζονται μικρές με κύκλο εργασιών έως 2 εκατ. €⁷. Το 4% των επιχειρήσεων του κλάδου είναι μέσου μεγέθους με κύκλο εργασιών από 2 εκατ. € μέχρι 10 εκατ. €. Μόνο το 1 % των επιχειρήσεων μπορούν να οριστούν ως μεγάλες με κύκλο εργασιών άνω των 10 εκατ. €. Από το σύνολο των εργαζομένων, το 78% απασχολείται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ωστόσο, παρά τη αύξηση της ανεργίας, παρατηρούμε ότι η μέση ετήσια αμοιβή αυξάνεται, γεγονός που δυσκολεύει ακόμα περισσότερο τις επιχειρήσεις, αφού ο κλάδος χαρακτηρίζεται ως εντάσεως εργασίας. Τέλος, πτωτικές τάσεις σημειώνουν και η ακαθάριστη και η προστιθέμενη αξία παραγωγής, αν και οι επενδύσεις αυξάνονται, όπως αναφέραμε και νωρίτερα.

Όπως για τη ζήτηση κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, έτσι και για την προσφορά, υπάρχουν ορισμένοι παράγοντες που την επηρεάζουν, των οποίων η επίδραση είναι βραχυχρόνια ή μακροχρόνια. Οι κυριότεροι προσδιοριστικοί παράγοντες στη βραχυχρόνια περίοδο είναι :

- Η χαμηλή ζήτηση για τα προϊόντα του κλάδου: όπως είδαμε στην ενότητα 1.3.1., η ζήτηση κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια, οπότε με βάση το νόμο της προσφοράς και της ζήτησης, μειώθηκε και η προσφορά.
- Οι τιμές των παραγωγικών συντελεστών: Το σύνολο των αναλώσιμων και οι αμοιβές των εργαζομένων αποτελούν αθροιστικά το 90% του συνολικού κόστους

⁷ «Κλωστοϋφαντουργία, 2005», Ι.Ο.Β.Ε.

παραγωγής του κλάδου κλωστοϋφαντουργίας. Βλέπουμε λοιπόν ότι οι διακυμάνσεις στα κόστη αυτά επηρεάζουν άμεσα την προσφορά προϊόντων.

- Οι χρηματοοικονομικοί περιορισμοί: εξαιτίας των αρνητικών συγκυριών, αλλά και της άσχημης κατάστασης του κλάδου τα τελευταία χρόνια, οι τράπεζες είναι διστακτικές στη χορήγηση δανείων με ευνοϊκούς όρους. Έτσι πολλοί επιχειρηματίες αναγκάζονται να στραφούν στο βραχυπρόθεσμο δανεισμό, που έχει υψηλά επιτόκια, ώστε να καλύψουν τα κεφάλαια κίνησής τους.
- Το θεσμικό πλαίσιο: έχουμε ήδη εξηγήσει πως η πλήρης απελευθέρωση του εμπορίου κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων έχει ζημιώσει πολύ την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, επηρεάζοντας την προσφορά.
- Οι καιρικές συνθήκες: οι πρώτες ύλες για την παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, δηλαδή το βαμβάκι και το μαλλί, επηρεάζονται πολύ από τις καιρικές συνθήκες, και σε περιπτώσεις δυσμενών συνθηκών επηρεάζεται κατευθείαν και η προσφορά.

Οι προσδιοριστικοί παράγοντες σε μακροχρόνια περίοδο είναι εν συντομία οι ακόλουθοι:

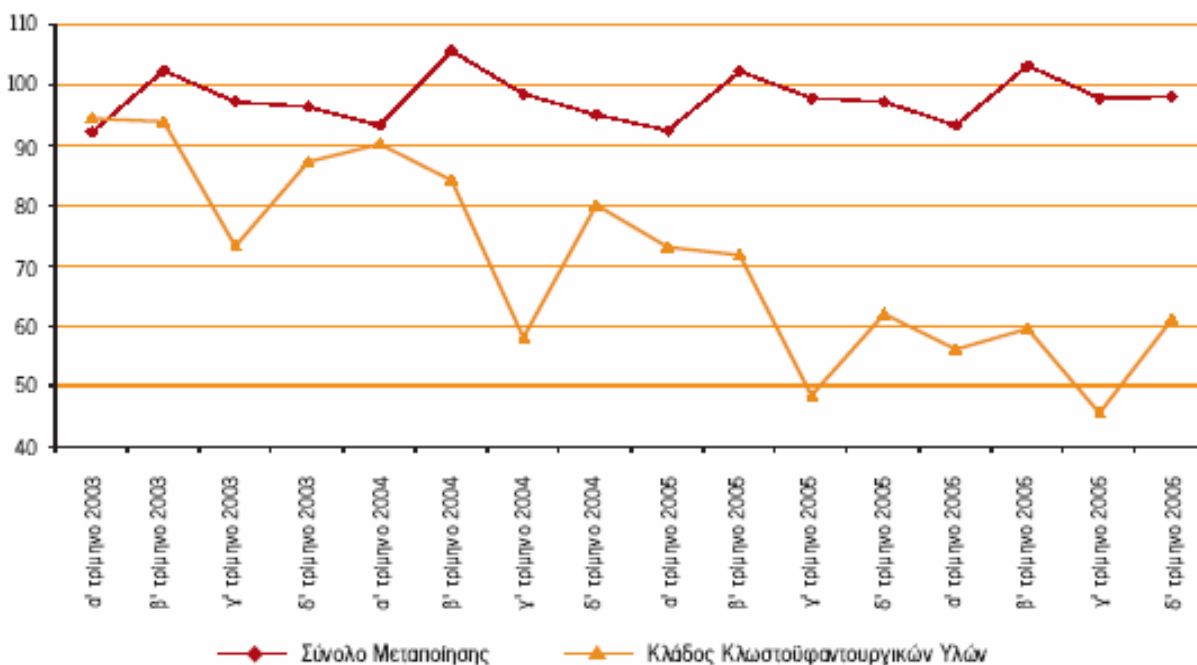
- Οι τιμές πώλησης ή βιομηχανικές τιμές: η σπουδαιότητα των τιμών χονδρικής πώλησης είναι προφανής, διότι καθορίζουν το κόστος παραγωγής αλλά και την τιμολογιακή πολιτική των επιχειρήσεων.
- Η μελλοντική αναμενόμενη ζήτηση: καθώς οι προβλέψεις για το μέλλον της κλωστοϋφαντουργίας είναι δυσοίωνες και το μερίδιο των ελληνικών επιχειρήσεων συνεχώς μειώνεται, αναμένεται περαιτέρω μείωση της προσφοράς.
- Η τεχνολογική στασιμότητα: όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα η κλωστοϋφαντουργία είναι ένας κλάδος με λίγες τεχνολογικές εξελίξεις. Όσον αφορά στους υποκλάδους που δραστηριοποιούνται στα πρώτα στάδια της αλυσίδας αξίας (νηματοουργία), που είναι περισσότερο εντάσεως κεφαλαίου απ' ό,τι τα υπόλοιπα, η τεχνολογία είναι δεδομένη εδώ και χρόνια. Μία καινοτομία στις τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται κατά τα άλλα στάδια (ύφανση, πλοκή, ραφή), θα ήταν ιδιαίτερα θετική γιατί θα σήμαινε υποκατάσταση εργασίας με κεφάλαιο.

Οι παραπάνω παράγοντες διαμόρφωσης της προσφοράς, καθώς και όσα αναλύσαμε για τη ζήτηση, αλλά και οι παράγοντες του εξωτερικού περιβάλλοντος, όπως ο έντονος ανταγωνισμός από χώρες χαμηλού κόστους, έχουν μειώσει σημαντικά τη μακροχρόνια παραγωγική επίδοση του κλάδου. Πράγματι, ενώ από το 1995 έως το 1998, ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής του κλάδου κλωστοϋφαντουργίας ήταν σε υψηλότερο επίπεδο από τον αντίστοιχο του συνόλου της

μεταποίησης, την επόμενη περίοδο (1998-2006), κινείται σε χαμηλότερα επίπεδα και μάλιστα με τάσεις περαιτέρω μείωσης⁸. Τα στοιχεία αυτά φαίνονται στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Σχήμα 2.2: Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας. (2000=100).

Πηγή: ΕΣΥΕ

2.3.3 Εξωτερικό εμπόριο

Ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας είναι από τους πλέον εξωστρεφείς της ελληνικής οικονομίας. Το 2003, το 7,7% του συνόλου των εξαγωγών που πραγματοποίησε η χώρα μας, προήλθε από τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα⁹. Από τα προϊόντα που εξάγονται, το μεγαλύτερο μέρος είναι οι βαμβακερές ύλες, οι οποίες αποτελούσαν το 63% της συνολικής αξίας εξαγωγών του κλάδου.

Το 58% των εξαγωγών προορίζονταν για χώρες εκτός της Ε.Ε., ενώ το 42% για χώρες εντός της ευρωπαϊκής ένωσης. Αύξηση σημειώνεται επίσης στις εξαγωγές προς χώρες όπως η Βουλγαρία, τα Σκόπια, η Αλβανία και η Τουρκία, αλλά η κύρια αγορά για τα εξαγόμενα ελληνικά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα εξακολουθούν να είναι οι δυτικές ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Ιταλία, η Γερμανία, η Γαλλία, η Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Πορτογαλία¹⁰. Η στροφή προς τις μη ευρωπαϊκές αγορές ήταν αποτέλεσμα της αυξημένης ανταγωνιστικής ικανότητας της ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας, λόγω κυρίως της εγγύτητας της χώρας μας με τις αγορές αυτές, οι

⁸ «Η Ελληνική Βιομηχανία το 2006», Σ.Ε.Β.

⁹ «Η Ελληνική Βιομηχανία το 2004», Σ.Ε.Β.

¹⁰ «Υφαντουργία, 2004», Ι.Σ.Α.Π.

οποίες έχουν καταργήσει τη δασμολογική προστασία που ίσχυε, το 1995 στο πλαίσιο της εναρμόνισης τους με τις διατάξεις του ΠΟΕ για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα.

Ένα άλλο στοιχείο του εξωτερικού εμπορίου που αξίζει να αναφερθεί είναι η διάσταση μεταξύ των τιμών του εμπορικού ισοζυγίου σε όρους αξίας και των τιμών σε όρους ποσοτήτων. Διαπιστώνεται λοιπόν ότι το εμπορικό ισοζύγιο του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας σε όρους αξίας είναι ελλειμματικό, ενώ σε όρους ποσότητας είναι πλεονασματικό. Η διαφορά αυτή εξηγεί το λόγο που η μέση τιμή (ευρώ/κιλό) των εισαγόμενων ειδών είναι υψηλότερη της αντίστοιχης μέσης τιμής των εξαγόμενων. Αυτό θα μπορούσε να μας οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι τα εγχώρια προϊόντα είναι πιο φθηνά από τα εισαγόμενα και κατά συνέπεια και πιο ανταγωνιστικά. Κάτι τέτοιο φαίνεται να έρχεται σε αντίθεση με όσα έχουμε αναπτύξει μέχρι στιγμής για την αθρόα εισαγωγή πολύ φθηνών προϊόντων από χώρες χαμηλού κόστους, όπως είναι η Κίνα, η Ινδία, η Τουρκία, το Πακιστάν κ.α.. Μία άλλη εξήγηση για το φαινόμενο αυτό είναι τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα που εξάγονται από τη χώρα μας βρίσκονται κατά κύριο λόγο στα πρώτα στάδια της αλυσίδας αξίας, και έτσι η προστιθέμενη αξία τους είναι χαμηλή. Αυτό φυσικά αντανακλάται και στις τιμές των προϊόντων αυτών που μένουν σε χαμηλά επίπεδα. Αντίθετα, τα εισαγόμενα προϊόντα είναι στη μεγάλη τους πλειοψηφία σε ώριμα στάδια της αλυσίδας αξίας, και έτσι έχουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία και κατ' επέκταση υψηλότερη τιμή.

Περνώντας στις εισαγωγές, ο όγκος τους ανήλθε το 2003 στους 437 χιλιάδες τόνους, αξίας 970 εκατ. €, σημειώνοντας έτσι άνοδο 12,5% ετησίως. Αναμφίβολα, η μεγάλη αυτή αύξηση ήταν το αποτέλεσμα της εκμετάλλευσης των τρίτων χωρών του γεγονότος της σταδιακής κατάργησης των ποσοτώσεων και της μείωσης της δασμολογικής προστασίας του κλάδου.

Από τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα που εισήχθησαν, το μεγαλύτερο μέρος σχετίζεται με τις συνθετικές ίνες, και πιο συγκεκριμένα κατά 33% επί του συνόλου των εισαγωγών, και ακολουθούν τα έτοιμα υφαντουργικά είδη με 14%.

Όσον αφορά την προέλευση των εισαγωγών ισχύουν τα εξής: το μεγαλύτερο τμήμα των εισαγωγών το 2003 προέρχεται από τις χώρες της Ε.Ε. (56,3%). Το υπόλοιπο 43,7% προέρχεται από χώρες εκτός της Ε.Ε.¹¹. Σημειώνουμε εδώ ότι το 1996, τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 76,6% και 23,4%, που σημαίνει ότι αναδιαρθρώθηκαν σημαντικά οι χώρες που προμηθεύουν την Ελλάδα με κλωστοϋφαντουργικά είδη. Το φαινόμενο αυτό οφείλεται τόσο στην άρση της δασμολογικής προστασίας, όσο και στη βελτιωμένη ανταγωνιστικότητα των τρίτων χωρών λόγω βέβαια του χαμηλού κόστους παραγωγής που οφείλεται στο μειωμένο κόστος εργασίας.

¹¹ «Κλωστοϋφαντουργία, 2005», Ι.Ο.Β.Ε.

2.4 Χρηματοοικονομική Ανάλυση

2.4.1 Ομαδοποίηση λογιστικών καταστάσεων

Στην παρούσα ενότητα, θα κάνουμε τη χρηματοοικονομική ανάλυση του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας, προκειμένου να εντοπίσουμε τα χρηματοοικονομικά του προβλήματα. Για να το κάνουμε αυτό θα χρησιμοποιήσουμε τις δημοσιευμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, και συγκεκριμένα τους ενοποιημένους ισολογισμούς του κλάδου¹². Στη συνέχεια, λοιπόν, παραθέτουμε τις συγκεντρωτικές καταστάσεις των στοιχείων του παθητικού, του ενεργητικού και των αποτελεσμάτων χρήσης, για την πενταετία 2001-2005, ξεκινώντας με τα στοιχεία του ενεργητικού.

Πίνακας 2.4 : Ομαδοποίηση των λογαριασμών του ενεργητικού για την πενταετία 2001-2005

Πηγή: ICAP.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΛΑΔΟΥ: ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (σε ευρώ)					
	2001	2002	2003	2004	2005
Καθαρά Πάγια	1.542.775.503	1.454.598.111	1.409.254.334	1.423.686.921	1.331.876.785
Γήπεδα-Οικόπεδα	138.761.259	142.432.913	143.145.584	151.989.467	155.782.308
Κτίρια-Εγκαταστάσεις	699.622.236	752.352.347	762.471.417	894.714.209	850.898.049
Μηχανικός Εξοπλισμός	1.159.227.657	1.216.019.382	1.238.409.601	1.072.756.515	1.059.790.922
Ασώματες Ακίνητοποιήσεις	282.024.488	135.620.494	126.195.317	71.809.127	49.275.476
Μείον Συσσωρευμένες Αποσβέσ.	1.063.907.618	1.114.787.151	1.197.052.121	1.030.677.659	975.240.568
Αποσβ. Κτιρίων-Εγκαταστ.	346.622.922	365.682.881	397.622.963	348.661.238	313.723.253
Αποσβ. Μηχαν. Εξοπλ.	595.534.266	666.756.826	719.254.475	632.831.385	629.899.206
Απόσβ. Δαπ. Πολ. Αποσβ.-Ασωμ. Ακίνητ.	121.750.455	82.347.434	80.174.671	49.185.033	31.618.113
Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	17.219.546	16.062.624	18.002.794	29.589.882	19.135.302
Συμμετοχές	309.827.948	306.897.505	318.081.730	233.505.377	172.235.279
Αποθέματα	543.805.049	486.476.821	536.708.113	469.650.344	395.345.469
Έτοιμα προϊόντα-Εμπορεύματα	325.796.586	269.886.948	292.353.116	282.395.380	212.437.514
Ημικατεργ. Προϊόντα	30.697.646	30.162.362	28.531.208	24.603.324	27.356.151
Ύλες και Υλικά	187.310.810	186.427.522	215.823.790	162.651.645	155.551.810
Απαιτήσεις	967.470.276	962.697.157	1.031.810.334	929.932.883	791.860.908
Απαιτ. Πελατών - Γραμμ. Εισπρ.	826.447.894	836.310.605	872.808.101	807.482.609	677.480.928
Χρεώγραφα	49.852.630	58.122.734	41.266.255	9.255.551	10.434.139
Λοιπές Απαιτήσεις	91.169.762	68.263.819	117.735.983	113.194.735	103.945.851
Ταμείο-τράπεζες	115.856.627	136.369.998	171.052.259	121.141.989	111.724.048
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	3.169.907.465	3.040.142.089	3.148.825.037	2.944.412.140	2.630.807.212

Ακολουθεί ο πίνακας με τα ομαδοποιημένα στοιχεία του παθητικού των ενοποιημένων στοιχείων του παθητικού για την πενταετία 2001-2005.

¹² Τα στοιχεία που παρουσιάζονται προήλθαν από την I.C.A.P., www.icap.gr

Πίνακας 2.5 : Ομαδοποίηση των στοιχείων του παθητικού για την πενταετία 2001-2005

Πηγή: ICAP

	2001	2002	2003	2004	2005
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΙΑ	1.587.712.147	1.496.708.565	1.474.952.416	1.308.457.323	1.219.275.530
Μετοχικό-εταιρ. Κεφαλ.	800.047.532	880.740.364	887.641.655	742.217.071	736.666.362
Αποθεματικά	935.672.391	885.402.970	865.386.606	888.079.525	863.369.707
Αδιαν.Κέρδη-Συσσωρ. Ζημ.	-148.007.765	-269.434.762	-278.075.844	-321.839.259	-380.760.526
ΜΕΣΟ.&ΜΑΚΡΟ.ΥΠΟΧΡ.&ΠΡΟΒΛ	238.722.518	297.137.596	270.011.704	374.376.851	408.222.165
Μέσομακρ. Υποχρεώσεις	220.772.952	278.662.546	256.913.040	351.989.775	384.344.187
Προβλέψεις	17.949.559	18.475.054	13.098.666	22.387.074	23.877.976
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	1.343.472.797	1.246.295.934	1.403.860.892	1.261.577.967	1.003.309.518
Οφειλές σε τραπ.-δόσεις Μ.Δανείων	799.836.164	693.319.175	781.030.354	740.349.860	553.456.142
Γραμ.Πληρωτ.-Προμηθ.-Πιστωτές	388.128.791	382.143.321	444.993.199	379.242.102	308.967.732
Μερισμ.Πληρωτ.-Κέρδη προς Διανομή	21.841.959	21.401.185	18.013.024	9.011.798	11.915.750
Λοιπες Υποχρεώσεις	128.585.960	143.868.233	156.202.013	132.372.540	128.466.111
Λογαρ. Μετόχων-Εταίρων	5.079.925	5.564.024	3.622.328	601.661	503.781
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	3.169.907.465	3.040.142.089	3.148.825.037	2.944.412.140	2.630.807.212

Ακολουθεί η συγκεντρωτική κατάσταση των στοιχείων των αποτελεσμάτων χρήσης του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας για την πενταετία 2001-2005.

Πίνακας 2.6 : Ομαδοποίηση των στοιχείων των αποτελεσμάτων χρήσης για την πενταετία 2001-2005

Πηγή : ICAP

	2001	2002	2003	2004	2005
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	1.786.982.884	1.847.187.268	1.767.107.194	1.647.031.846	1.414.011.900
Μείον:					
Κόστος Πωληθέντων	1.543.058.506	1.590.760.389	1.531.840.402	1.457.112.686	1.226.167.490
Μικτό Κέρδος	243.922.192	256.401.925	235.266.797	189.919.165	187.844.405
Προμήθειες και λοιπά Λειτουργ. Έσοδα	25.029.142	24.413.997	30.770.407	44.528.600	44.704.279
Χρηματοοικ. Δαπάνες	67.410.340	67.264.774	63.820.475	68.747.220	51.107.377
Λοιπά Λειτουργ. Έσοδα	185.407.923	203.169.945	206.353.011	215.234.970	235.703.930
Λειτουργικό Περιθώριο	16.133.074	10.381.209	-4.136.291	-49.534.440	-54.262.628
Μη Λειτουργικά Έσοδα	69.418.290	65.449.666	80.368.975	32.262.756	31.750.458
Μη Λειτουργικά Έξοδα	41.305.900	58.372.703	42.528.373	63.827.682	35.025.231
Αποσβ. Εκτός Κόστους Πωληθ.	35.457.558	12.409.724	2.293.977	2.600.768	2.722.736
Σύνολο Αποσβέσεων	159.124.716	149.710.578	124.762.770	103.867.708	99.680.988
Αποσβ. Μεσα στο κόστος Πωληθ.	123.667.159	137.300.852	122.468.793	101.266.939	96.958.252
Κέρδος προ Φόρου Εισοδημ.	8.787.905	5.048.449	31.410.346	-83.700.120	-60.262.253
Καθαρά Μερισμάτα	20.595.351	17.849.671	14.873.519	7.980.756	10.410.628
Φόρος Εισοδημ.	18.276.201	16.235.835	14.756.355	4.892.389	3.346.904

2.4.2 Οριζόντιες συγκριτικές καταστάσεις

2.4.2.1 Παράθεση των στοιχείων

Χρησιμοποιώντας τα δεδομένα των πινάκων 2.4 , 2.5 και 2.6 , συντάσσουμε τρεις καινούργιους πίνακες στους οποίους υπολογίζουμε :

- τον ετήσιο δείκτη μεταβολής (%) για κάθε στοιχείο του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης και για όλες τις χρονιές
- τη μέση ετήσια μεταβολή (%) για κάθε στοιχείο του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης κατά την πενταετία 2001 έως 2005
- τη μέση τιμή σε απόλυτο μέγεθος για κάθε στοιχείο του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης κατά την πενταετία 2001 έως 2005

Με τους υπολογισμούς αυτούς, θα επιχειρήσουμε να παρατηρήσουμε κάποια τάση στην εξέλιξη βασικών λογαριασμών, όπως είναι οι απαιτήσεις, τα αποθέματα, οι μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις κλπ, που δείχνουν προς ποια κατεύθυνση κινείται η χρηματοοικονομική κατάσταση του κλάδου.

Στους επόμενους πίνακες λοιπόν, τους πίνακες 2.7 , 2.8 και 2.9 βλέπουμε τις οριζόντιες συγκριτικές καταστάσεις για το ενεργητικό, το παθητικό και τα αποτελέσματα χρήσης αντίστοιχα.

Πίνακας 2.7 : Οριζόντια συγκριτική ανάλυση για τα στοιχεία του ενεργητικού.

	'01- '02%	'02- '03%	'03- '04%	'04- '05%	μέση τιμή	μέση ετήσια μεταβολή
Καθαρά Πάγια	-5,72%	-3,12%	1,02%	-6,45%	1.432.438.331	-3,56%
Γήπεδα-Οικόπεδα	2,65%	0,50%	6,18%	2,50%	146.422.306	2,96%
Κτίρια-Εγκαταστάσεις	7,54%	1,34%	17,34%	-4,90%	792.011.652	5,33%
Μηχανικός Εξοπλισμός	4,90%	1,84%	-13,38%	-1,21%	1.149.240.815	-1,96%
Ασώματες Ακίνητοποιήσεις	-51,91%	-6,95%	-43,10%	-31,38%	132.984.980	-33,33%
Μείον Συσσωρευμένες Αποσβέσ.	4,78%	7,38%	-13,90%	-5,38%	1.076.333.023	-1,78%
Αποσβ. Κτιρίων-Εγκαταστ.	5,50%	8,73%	-12,31%	-10,02%	354.462.651	-2,03%
Αποσβ. Μηχαν. Εξοπλ.	11,96%	7,87%	-12,02%	-0,46%	648.855.232	1,84%
Απόσβ. Δαπ. Πολ. Αποσβ.-Ασωμ. Ακίνητη.	-32,36%	-2,64%	-38,65%	-35,72%	73.015.141	-27,34%
Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	-6,72%	12,08%	64,36%	-35,33%	20.002.030	8,60%
Συμμετοχές	-0,95%	3,64%	-26,59%	-26,24%	268.109.568	-12,53%
Αποθέματα	-10,54%	10,33%	-12,49%	-15,82%	486.397.159	-7,13%
Έτοιμα προϊόντα-Εμπορεύματα	-17,16%	8,32%	-3,41%	-24,77%	276.573.909	-9,25%
Ημικατεργ. Προϊόντα	-1,74%	-5,41%	-13,77%	11,19%	28.270.138	-2,43%
Ύφες και Υλικά	-0,47%	15,77%	-24,64%	-4,37%	181.553.115	-3,43%
Απαιτήσεις	-0,49%	7,18%	-9,87%	-14,85%	936.754.312	-4,51%
Απαιτ. Πελατών - Γραμμ. Εισπρ.	1,19%	4,36%	-7,48%	-16,10%	804.106.027	-4,51%
Χρεώγραφα	16,59%	-29,00%	-77,57%	12,73%	33.786.262	-19,31%
Λοιπές Απαιτήσεις	-25,12%	72,47%	-3,86%	-8,17%	98.862.030	8,83%
Ταμείο-τράπεζες	17,71%	25,43%	-29,18%	-7,77%	131.228.984	1,55%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	-4,09%	3,57%	-6,49%	-10,65%	2.986.818.789	-4,42%

Πίνακας 2.8 : Οριζόντια συγκριτική κατάσταση για τα στοιχεία του παθητικού.

	'01- '02%	'02- '03%	'04- '03%	'05- '04%	μέση τιμή	μέση ετήσια μεταβολή
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	-5,73%	-1,45%	-11,29%	-6,82%	1.417.421.196	-6,32%
Μετοχικό-εταιρ. Κεφαλ.	10,09%	0,78%	-16,38%	-0,75%	809.462.597	-1,57%
Αποθεματικά	-5,37%	-2,26%	2,62%	-2,78%	887.582.240	-1,95%
Αδαιαν.Κέρδη-Συσσωρ. Ζημ.	82,04%	3,21%	15,74%	18,31%	-279.623.631	29,82%
ΜΕΣΟ.&ΜΑΚΡΟ.ΥΠΟΧΡ.&ΠΡΟΒΛ.	24,47%	-9,13%	38,65%	9,04%	317.694.167	15,76%
Μέσομακρ. Υποχρεώσεις	26,22%	-7,80%	37,01%	9,19%	298.536.500	16,15%
Προβλέψεις	2,93%	-29,10%	70,91%	6,66%	19.157.666	12,85%
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	-7,23%	12,64%	-10,14%	-20,47%	1.251.703.422	-6,30%
Οφειλές σε τραπ.-δόσεις Μ.Δανείων	-13,32%	12,65%	-5,21%	-25,24%	713.598.339	-7,78%
Γραμ.Πληρωτ.-Προμηθ.-Πιστωτές	-1,54%	16,45%	-14,78%	-18,53%	380.695.029	-4,60%
Μερισμ.Πληρωτ.-Κέρδη προς Διανομή	-2,02%	-15,83%	-49,97%	32,22%	16.436.743	-8,90%
Λοιπες Υποχρεώσεις	11,88%	8,57%	-15,26%	-2,95%	137.898.971	0,56%
Λογαρ. Μετόχων-Εταίρων	9,53%	-34,90%	-83,39%	-16,27%	3.074.344	-31,26%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	-4,09%	3,57%	-6,49%	-10,65%	2.986.818.789	-4,42%

Πίνακας 2.9: Οριζόντια συγκριτική κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσης.

	'01-'02%	'02-'03%	'04-'03%	'04-'05%	μέση τιμή	μέση ετήσια μεταβολή
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	3,37%	-4,34%	-6,80%	-14,15%	1.692.464.218	-5,48%
Μείον:					0	0,00%
Κοστος Πωληθέντων	3,09%	-3,70%	-4,88%	-15,85%	1.469.787.895	-5,34%
Μικτό Κέρδος	5,12%	-8,24%	-19,27%	-1,09%	222.670.897	-5,87%
Προμήθειες και λοιπά Λειτουργ. Έξοδα	-2,46%	26,04%	44,71%	0,39%	33.889.285	17,17%
Χρηματοοικ. Δαπάνες	-0,22%	-5,12%	7,72%	-25,66%	63.670.037	-5,82%
Λοιπά Λειτουργ. Έξοδα	9,58%	1,57%	4,30%	9,51%	209.173.956	6,24%
Λειτουργικό Περιθώριο	-35,65%	-139,84%	1097,56%	9,55%	-16.283.815	232,90%
Μη Λειτουργικά Έξοδα	-5,72%	22,80%	-59,86%	0,00%	55.850.029	-10,69%
Μη Λειτουργικά Έξοδα	41,32%	-27,14%	50,08%	-45,13%	48.211.978	4,78%
Αποσβ. Εκτός Κόστους Πωληθ.	-65,00%	-81,51%	0,00%	0,00%	11.096.953	-36,63%
Σύνολο Αποσβέσεων	-5,92%	-16,66%	-16,75%	-4,03%	127.429.352	-10,84%
Αποσβ. Μεσα στο κόστος Πωληθ.	11,02%	-10,80%	-17,31%	-4,25%	116.332.399	-5,34%
Κέρδος προ Φόρου Εισοδημ.	-42,55%	522,18%	-366,47%	-28,00%	-19.743.135	21,29%
Καθαρά Μερίσματα	-13,33%	-16,67%	-46,34%	30,45%	14.341.985	-11,48%
Φόρος Εισοδήμ.	-11,16%	-9,11%	-66,85%	-31,59%	11.501.537	-29,68%

2.4.2.2 Σχολιασμός οριζόντιων συγκριτικών καταστάσεων

Θα ξεκινήσουμε το σχολιασμό των οριζόντιων συγκριτικών καταστάσεων από το ενεργητικό του κλάδου. Βλέπουμε, λοιπόν, ότι το σύνολο του ενεργητικού μειώνεται διαχρονικά με μέσο ετήσιο ρυθμό μείωσης ίσο με 4,42%, με εξαίρεση το 2003 που είχαμε αύξηση ίση με 3,57%. Η αύξηση του 2003 οφείλεται κατά κύριο λόγο στο λογαριασμό των αποθεμάτων. Παρατηρούμε λοιπόν ότι τα αποθέματα μειώνονται διαχρονικά, με εξαίρεση το 2003, με ρυθμό μεγαλύτερο του αντίστοιχου ρυθμού μείωσης των πωλήσεων. Αυτό δείχνει ότι έγιναν προσπάθειες από την πλευρά

των επιχειρήσεων του κλάδου για μείωση των αποθεμάτων, και αυτό είναι βέβαια ένα θετικό στοιχείο. Παρατηρούμε επίσης, μείωση των παγίων και των αποσβέσεων, που σημαίνει ότι το σύνολο των επιχειρήσεων του κλάδου δεν έχει προβαίνει σε επενδύσεις μηχανολογικού εξοπλισμού, παρόλο που οι εξελίξεις το επιβάλλουν ώστε να γίνουν τα προϊόντα της ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας πιο ανταγωνιστικά. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι απαιτήσεις μειώνονται διαχρονικά. Κατά τη γνώμη μας, το γεγονός αυτό δεν πρέπει να ερμηνευθεί ως αύξηση της διαπραγματευτικής δύναμης των επιχειρήσεων του κλάδου, γιατί κάτι τέτοιο δεν είναι λογικό λόγω της έντασης του ανταγωνισμού. Η μείωση των απαιτήσεων θα πρέπει, μάλλον, να συνδυαστεί με την ανάλογη μείωση που σημειώνεται στον κύκλο εργασιών.

Στη συγκριτική κατάσταση του παθητικού, βλέπουμε ότι ο λογαριασμός των απαιτήσεων μειώνεται διαχρονικά με μέσο ετήσιο ρυθμό μείωσης ίσο με 4,60%. Το φαινόμενο αυτό, όπως είπαμε πριν και για τα αποθέματα, δικαιολογείται από τη μείωση του κύκλου εργασιών, η οποία είναι άλλωστε του ίδιου περίπου μεγέθους. Κάτι άλλο που πρέπει να επισημανθεί είναι ότι ενώ το σύνολο του παθητικού και της καθαρής θέσης μειώνονται, οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις αυξάνονται και μάλιστα με σημαντικό μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης, ίσο με 16,15%. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει την αρνητική κατάσταση που επικρατεί στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας στο ζήτημα της ρευστότητας.

Στη συγκριτική κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσης, βλέπουμε αρχικά ότι παρατηρείται διαχρονικά μείωση του κύκλου εργασιών. Αυτό που είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι ότι ο ρυθμός μείωσης βαίνει ολοένα μεγαλύτερος. Η κατάσταση αυτή είναι αποτέλεσμα της έντονης εισαγωγικής δραστηριότητας από χώρες όπως η Κίνα, που κερδίζουν συνεχώς μεγαλύτερα μερίδια στην αγορά κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων. Το κόστος πωληθέντων μειώνεται αναλογικά και κατά συνέπεια και το μικτό περιθώριο κέρδους. Τα καθαρά κέρδη είναι αρνητικά, και με εξαίρεση το 2003, μειώνονται κάθε χρόνο, καθιστώντας εξαιρετικά δυσμενή την κερδοφορία του κλάδου.

2.4.3. Κάθετες συγκριτικές καταστάσεις

2.4.3.1 Δημιουργία συγκριτικών πινάκων – παράθεση στοιχείων

Χρησιμοποιώντας τα δεδομένα των πινάκων 2.4, 2.5 και 2.6, συντάσσουμε τρεις καινούργιους πίνακες στους οποίους φαίνονται τα μεγέθη των στοιχείων των ισολογισμών (ενεργητικού και παθητικού χωριστά) και των καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσης, σε ποσοστά του μεγέθους του συνολικού ενεργητικού στην πρώτη περίπτωση, του συνολικού παθητικού στη δεύτερη και σε ποσοστά των πωλήσεων στην τρίτη.

Πίνακας 2.10: Κάθετη συγκριτική κατάσταση των στοιχείων του ενεργητικού.

	2001	2002	2003	2004	2005
Καθαρά Πάγια	48,67%	47,85%	44,75%	48,35%	50,63%
Γήπεδα-Οικόπεδα	4,38%	4,69%	4,55%	5,16%	5,92%
Κτίρια-Εγκαταστάσεις	22,07%	24,75%	24,21%	30,39%	32,34%
Μηχανικός Εξοπλισμός	36,57%	40,00%	39,33%	36,43%	40,28%
Ασώματες Ακινήτοποιήσεις	8,90%	4,46%	4,01%	2,44%	1,87%
Μείον Συσσωρευμένες Αποσβέσ.	33,56%	36,67%	38,02%	35,00%	37,07%
Αποσβ. Κτιρίων-Εγκαταστ.	10,93%	12,03%	12,63%	11,84%	11,92%
Αποσβ. Μηχαν. Εξοπλ.	18,79%	21,93%	22,84%	21,49%	23,94%
Απόσβ. Δαπ. Πολ. Αποσβ.-Ασωμ. Ακινήτ.	3,84%	2,71%	2,55%	1,67%	1,20%
Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	0,54%	0,53%	0,57%	1,00%	0,73%
Συμμετοχές	9,77%	10,09%	10,10%	7,93%	6,55%
Αποθέματα	17,16%	16,00%	17,04%	15,95%	15,03%
Έτοιμα προϊόντα-Εμπορεύματα	10,28%	8,88%	9,28%	9,59%	8,07%
Ημικατεργ. Προϊόντα	0,97%	0,99%	0,91%	0,84%	1,04%
Ύλες και Υλικά	5,91%	6,13%	6,85%	5,52%	5,91%
Απαιτήσεις	30,52%	31,67%	32,77%	31,58%	30,10%
Απαιτ. Πελατών - Γραμμ. Εισπρ.	26,07%	27,51%	27,72%	27,42%	25,75%
Χρεώγραφα	1,57%	1,91%	1,31%	0,31%	0,40%
Λοιπές Απαιτήσεις	2,88%	2,25%	3,74%	3,84%	3,95%
Ταμείο-τράπεζες	3,65%	4,49%	5,43%	4,11%	4,25%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Πίνακας 2.11: Κάθετη συγκριτική κατάσταση των στοιχείων του παθητικού.

	2001	2002	2003	2004	2005
Ίδια Κεφάλαια	50,09%	49,23%	46,84%	44,44%	46,35%
Μετοχικό-εταιρ. Κεφαλ.	25,24%	28,97%	28,19%	25,21%	28,00%
Αποθεματικά	29,52%	29,12%	27,48%	30,16%	32,82%
Αδιαν.Κέρδη-Συσσωρ.Ζημ.	-4,67%	-8,86%	-8,83%	-10,93%	-14,47%
ΜΕΣΟ&ΜΑΚΡΟ.ΥΠΟΧ.&ΠΡΟΒΛ.	7,53%	9,77%	8,57%	12,71%	15,52%
Μεσομακρ. Υποχρ.	6,96%	9,17%	8,16%	11,95%	14,61%
Προβλέψεις	0,57%	0,61%	0,42%	0,76%	0,91%
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘ. ΥΠΟΧΡΕΩΣ.	42,38%	40,99%	44,58%	42,85%	38,14%
Οφειλές σε Τραπ.-δόσεις Μ.Δανείων	25,23%	22,81%	24,80%	25,14%	21,04%
Γραμ.Πληρ-Προμ.-Πιστ.	12,24%	12,57%	14,13%	12,88%	11,74%
Μερισ,.Πληρ.-Κέρδη προς Διαν.	0,69%	0,70%	0,57%	0,31%	0,45%
Λοιπές Υποχρ.	4,06%	4,73%	4,96%	4,50%	4,88%
Λογαρ. Μετόχων-Εταίρων	0,16%	0,18%	0,12%	0,02%	0,02%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Πίνακας 2.12: Κάθετη συγκριτική κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσης.

	2001	2002	2003	2004	2005
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Μείον:					
Κοστος Πωληθέντων	86,35%	86,12%	86,69%	88,47%	86,72%
Μικτό Κέρδος	13,65%	13,88%	13,31%	11,53%	13,28%
Προμήθειες και λοιπά Λειτουργ. Έσοδα	1,40%	1,32%	1,74%	2,70%	3,16%
Χρηματοοικ. Δαπάνες	3,77%	3,64%	3,61%	4,17%	3,61%
Λοιπά Λειτουργ. Έξοδα	10,38%	11,00%	11,68%	13,07%	16,67%
Λειτουργικό Περιθώριο	0,90%	0,56%	-0,23%	-3,01%	-3,84%
Μη Λειτουργικά Έσοδα	3,88%	3,54%	4,55%	1,96%	2,25%
Μη Λειτουργικά Έξοδα	2,31%	3,16%	2,41%	3,88%	2,48%
Αποσβ. Εκτός Κόστους Πωληθ.	1,98%	0,67%	0,13%	0,16%	0,19%
Σύνολο Αποσβέσεων	8,90%	8,10%	7,06%	6,31%	7,05%
Αποσβ. Μεσα στο κόστος Πωληθ.	6,92%	7,43%	6,93%	6,15%	6,86%
Κέρδος προ Φόρου Εισοδημ.	0,49%	0,27%	1,78%	-5,08%	-4,26%
Καθαρά Μερίσματα	1,15%	0,97%	0,84%	0,48%	0,74%
Φόρος Εισοδήμ.	1,02%	0,88%	0,84%	0,30%	0,24%

2.4.3.2 Σχολιασμός των κάθετων συγκριτικών καταστάσεων

Θα ξεκινήσουμε το σχολιασμό μας από την κάθετη συγκριτική κατάσταση των λογαριασμών του ενεργητικού. Βλέπουμε λοιπόν ότι τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποτελούν περίπου το 50% του συνολικού ενεργητικού, με μικρές αυξομειώσεις, ενώ το άλλο 50% είναι το κυκλοφορούν ενεργητικό. Στο 50% του κυκλοφορούντος ενεργητικού, τα αποθέματα είναι περίπου το 16%, και οι απαιτήσεις το 31%. Παρατηρούμε ότι η διάρθρωση του ενεργητικού είναι σταθερή σε όλη διάρκεια της πενταετίας.

Το ίδιο ισχύει, αν και σε μικρότερο βαθμό, και για τη διάρθρωση του παθητικού. Βλέπουμε λοιπόν ότι τα ίδια κεφάλαια είναι περίπου το 50% του συνόλου του παθητικού και τις πέντε χρονιές. Αντίστοιχα, το υπόλοιπο 50% του παθητικού είναι ξένα κεφάλαια, με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις στο 40% περίπου και τις μακροπρόθεσμες στο 10%. Το χαμηλό ύψος των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων και το υψηλό των βραχυπρόθεσμων, είναι αποτέλεσμα της απροθυμίας των τραπεζών να χορηγούν στις επιχειρήσεις του κλάδου μακροπρόθεσμα δάνεια με ευνοϊκούς όρους, αναγκάζοντας τις να καταφεύγουν σε βραχυπρόθεσμο δανεισμό. Πάντως, αυτή η διάρθρωση ιδίων και ξένων κεφαλαίων (50%-50%), θεωρείται αρκετά καλή, αλλά αυτό το θέμα θα το εξετάσουμε παρακάτω εκ νέου, με τον υπολογισμό των κατάλληλων αριθμοδεικτών.

Τέλος, περνώντας στην συγκριτική κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσης, αυτό που αξίζει σχολιασμό είναι ότι το κόστος των πωληθέντων είναι σταθερά πολύ υψηλό και φτάνει στο 87% περίπου του κύκλου εργασιών. Έτσι, αφήνει ένα πολύ μικρό μικτό κέρδος, το οποίο με τη σειρά του «εξαφανίζεται» λόγω των υψηλών λειτουργικών εξόδων. Το αποτέλεσμα είναι ότι τα καθαρά

κέρδη (μετά τις αποσβέσεις), είναι πολύ χαμηλά για τις χρονιές 2001, 2002, 2003 (κάτω του 1%), και αρνητικά για το 2004 και το 2005. Η κερδοφορία του κλάδου λοιπόν φαίνεται να είναι σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα. Αυτό βέβαια θα φανεί και κατά την εξέταση των αντίστοιχων δεικτών στην επόμενη ενότητα.

2.4.4 Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων με τη βοήθεια δεικτών.

Η μέθοδος ανάλυσης των χρηματοοικονομικών δεικτών είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για τους αναλυτές εκτός της επιχείρησης, όταν δηλαδή δεν έχει κανείς στη διάθεση του όλες λεπτομερώς τις πληροφορίες για τις συνθήκες χρηματοοικονομικής λειτουργίας της υπό εξέταση επιχείρησης. Οι δείκτες είναι κατάλληλοι για την αξιολόγηση μιας επιχείρησης ή ενός κλάδου γιατί απεικονίζουν με συστηματικό τρόπο μεγάλο αριθμό χρηματοοικονομικών δεδομένων, την εξέλιξη των οποίων επιθυμούμε να εξετάσουμε. Αξίζει να σημειωθεί ότι ενώ τα δεδομένα που εμφανίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις μεταβάλλονται ως απόλυτα μεγέθη, εντούτοις οι σχέσεις μεταξύ τους παραμένουν συνήθως λίγο ή πολύ σταθερές. Η αλλαγή των σχέσεων αυτών συνεπάγεται αντίστοιχες μεταβολές στις συνθήκες χρηματοοικονομικής λειτουργίας της επιχείρησης, οπότε οι κατάλληλοι αριθμοδείκτες παρέχουν την απαραίτητη πληροφόρηση για τις μεταβολές στις σχέσεις αυτές.

2.4.4.1 Δείκτες ρευστότητας

Η ρευστότητα δείχνει το βαθμό στον οποίο μία επιχείρηση ή ένας κλάδος είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του, και αποτελεί μία από τις κυριότερες συνθήκες της λειτουργίας του. Μία ικανοποιητική προσέγγιση του ζητήματος της ρευστότητας μπορεί να γίνει μελετώντας τους δείκτες που προκύπτουν από τα στοιχεία του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης. Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται συνήθως είναι οι ακόλουθοι¹³:

1. Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας (Δ.Κ.Ρ.):

$$\Delta.Κ.Ρ = \frac{\text{ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ}}{\text{ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ}}$$

2. Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας (Δ.Α.Ρ.):

$$\Delta.Α.Ρ. = \frac{\text{ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ} - \text{ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ} - \text{ΕΠΙΣΦΑΛΕΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ}}{\text{ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ}}$$

3. Δείκτης Κεφαλαίου Κίνησης προς Σύνολο Ενεργητικού (Δ.Κ.Κ./Σ.Ε.):

$$\Delta.Κ.Κ. / \Sigma.Ε = \frac{\text{ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ} - \text{ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ}}{\text{ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ}}$$

¹³ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», Τεύχος Α, Γ. Λαζαρίδη, Δ. Παπαδόπουλου.

4. Δείκτης Μετρητών (Δ.Μ.):

$$\Delta.Μ. = \frac{\text{ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ}}{\text{ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ}}$$

Στον πίνακα που ακολουθεί έχουμε συγκεντρώσει τους παραπάνω δείκτες για το σύνολο του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας για την πενταετία 2001-2005.

Πίνακας 2.13: Δείκτες Ρευστότητας

Δείκτης	2001	2002	2003	2004	2005
Δείκτης Κυκλ. Ρευστότ.	1,21	1,27	1,24	1,21	1,29
Δείκτης Άμεσης Ρευστ.	0,74	0,83	0,77	0,74	0,8
Δείκτης Κ.Κ. προς Σύνολο Ενεργητ.	0,089	0,11	0,10	0,088	0,11
Δείκτης Μετρητών	0,071	0,086	0,10	0,08	0,08

Σύμφωνα με τον εμπειρικό κανόνα, ο Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας είναι καλό να βρίσκεται μεταξύ των τιμών 1,5 και 2. Βλέποντας τον παραπάνω πίνακα, διαπιστώνουμε ότι οι τιμές του δείκτη αυτού για τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας κυμαίνονται μεταξύ 1,21 και 1,29. Παρόλο που οι τιμές αυτές είναι κάτω του 1,5, παραμένουν πάνω από τη μονάδα, που σημαίνει ότι το σύνολο των επιχειρήσεων του κλάδου είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, ακόμα και σε περίπτωση έκτακτων αναγκών ή δυσκολίας των πελατών να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους. Ανάλογα συμπεράσματα προκύπτουν και από το δείκτη άμεσης ρευστότητας, ο οποίος είναι δικαιολογημένα σε χαμηλότερα επίπεδα, αφού λόγω της φύσης της δραστηριότητας του συγκεκριμένου κλάδου, οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να διατηρούν υψηλά αποθέματα.

Από την άλλη τόσο ο δείκτης Κ.Κ. προς το σύνολο του ενεργητικού, όσο και ο δείκτης μετρητών, είναι σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Αυτό το στοιχείο επιβεβαιώνει τα όσα προαναφέραμε σε σχέση με τη δυσκολία των επιχειρήσεων του κλάδου να εξασφαλίσουν το απαραίτητο ύψος Κεφαλαίων Κίνησης.

2.4.4.2 Δείκτες Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης και Περιουσιακής Διάρθρωσης

Με τους δείκτες χρηματοοικονομικής μόχλευσης και περιουσιακής διάρθρωσης επιχειρούμε να αξιολογήσουμε τις συνθήκες μεσομακροπρόθεσμης χρηματοοικονομικής λειτουργίας του κλάδου και επομένως του μακροπροθέσμου κινδύνου επιβίωσης. Οι δείκτες που θα εξεταστούν είναι οι παρακάτω¹⁴:

1. Δείκτης χρέους (Δ.Χ.):

$$\Delta.Χ. = \frac{\text{ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΧΡΕΟΣ}}{\text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$$

2. Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης (Δ.Δ.Ε.):

$$\Delta.Δ.Ε. = \frac{\text{ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ} + \text{ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ}}{\text{ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ}}$$

¹⁴ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», Τεύχος Α, Γ. Λαζαρίδη, Δ. Παπαδόπουλου

Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τους **Δείκτες Συγκρότησης και Χρηματοδότησης Περιουσίας** οι οποίοι εξετάζουν την περιουσιακή συγκρότηση του κλάδου και τον τρόπο χρηματοδότησης των διάφορων περιουσιακών στοιχείων. Εμφανίζουν από την άλλη πλευρά τις σχέσεις μεταξύ των στοιχείων αυτών και των πηγών από τις οποίες αντλήθηκαν τα κεφάλαια με τα οποία έγινε η χρηματοδότηση των συγκεκριμένων επενδύσεων. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι παρακάτω δείκτες¹⁵:

1. Δείκτης Παγιοποίησης Περιουσίας (Δ.Π.Π.):

$$\Delta.Π.Π. = \frac{\text{ΠΑΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ}}{\text{ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ}}$$

2. Δείκτης Αυτοχρηματοδότησης Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων (Δ.Α.):

$$\Delta.Α. = \frac{\text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}{\text{ΠΑΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ}}$$

3. Δείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Συνολικά Ξένα Κεφάλαια (Δ.Κ.Ε./Σ.Ξ.Κ.):

$$\Delta.Κ.Ε./Σ.Ξ.Κ. = \frac{\text{ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ}}{\text{ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ + ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$$

4. Δείκτης Ξένων προς Ίδια Κεφάλαια (Ξ.Κ./Ι.Κ.):

$$\Xi.Κ./Ι.Κ. = \frac{\text{ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}{\text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$$

5. Δείκτης Χρηματοδότησης Παγίων Στοιχείων με Μακροπρόθεσμα Κεφάλαια (Π.Π.Σ./Μ.Κ.):

$$\Pi.Π.Σ./Μ.Κ. = \frac{\text{ΠΑΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ}}{\text{ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$$

Ακολουθούν οι **Δείκτες Κάλυψης Δανειακών Υποχρεώσεων**, οι οποίοι φανερώνουν την ικανότητα του κλάδου να ανταποκρίνεται στις δανειακές τις υποχρεώσεις, δηλαδή αφενός στην καταβολή των τόκων και αφετέρου στην αποπληρωμή των δόσεων του δανείου. Ο δείκτης που θα χρησιμοποιήσουμε είναι ο ακόλουθος:

1. Δείκτης Κάλυψης Τόκων (Δ.Κ.Τ.):

$$\Delta.Κ.Τ. = \frac{\text{ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ}}{\text{ΕΤΗΣΙΟΙ ΤΟΚΟΙ}}$$

Στον πίνακα που ακολουθεί έχουμε συγκεντρώσει τους παραπάνω δείκτες για το σύνολο του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας για την πενταετία 2001-2005.

¹⁵ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», Τεύχος Α, Γ. Λαζαρίδη, Δ. Παπαδόπουλου

Πίνακας 2.14: Δείκτες Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης και Περιουσιακής Διάρθρωσης.

Δείκτης	2001	2002	2003	2004	2005
Δείκτης Χρέους	0,14	0,18	0,17	0,47	0,32
Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης	0,49	0,50	0,52	0,55	0,53
Δείκτης Σχέσης Ξένων προς Ιδίων Κεφαλαίων	1,00	1,03	1,13	1,25	1,16
Δείκτης Παγιοποίησης Περιουσίας	0,49	0,48	0,44	0,48	0,51
Δείκτης Αυτοχρηματ. Παγίων	1,03	1,02	1,04	0,92	0,92
Δείκτης Κ.Ε. προς Συν. Ξένα Κεφ.	1,03	1,02	1,03	0,93	0,92
Δείκτης Χρηματοδ. Παγίων με Μακρ. Κεφ.	6,46	4,89	5,22	3,80	3,26
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	1,13	1,08	1,49	0,00	0,00

Θα ξεκινήσουμε το σχολιασμό μας από το δείκτη χρέους, ο οποίος βρίσκεται σε χαμηλά σχετικά επίπεδα, αλλά με σημαντικές τάσεις ανόδου. Τις ίδιες μικρές, αλλά σταθερές τάσεις ανόδου εμφανίζει και ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης. Το στοιχείο αυτό φανερώνει μάλλον αύξηση του χρέους από δανεισμό, αν συνδυαστεί και με το γεγονός ότι εμφανίζεται μία σχεδόν ισοποσοστιαία αύξηση του δείκτη σχέσης ξένων προς ιδίων κεφαλαίων. Ο συγκεκριμένος δείκτης, βέβαια, δεν μπορούμε να πούμε ότι έχει ιδιαίτερα ανησυχητικές τιμές (μεταξύ 1,00 και 1,25). Το ύψος των ξένων κεφαλαίων για τις επιχειρήσεις του κλάδου δεν θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα υψηλό, γιατί οι συνθήκες τόσο του εξωτερικού όσο και του εσωτερικού περιβάλλοντος του κλάδου δεν εγγυώνται σταθερότητα χρηματικών εισροών, ούτε κερδών. Επομένως η αύξηση των ξένων κεφαλαίων έναντι των ιδίων, θα σήμαινε έκθεση των επιχειρήσεων του κλάδου σε υψηλό κίνδυνο.

2.4.4.3 Δείκτες Δραστηριότητας

Οι δείκτες δραστηριότητας μετρούν το βαθμό της αποτελεσματικότητας χρησιμοποίησης των διαφόρων κατηγοριών περιουσιακών στοιχείων του κλάδου. Οι δείκτες αυτοί προκύπτουν από τη σύγκριση μεταξύ του επιπέδου των πωλήσεων και του επενδυθέντος κεφαλαίου στα υπό εξέταση περιουσιακά στοιχεία. Οι δείκτες που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία είναι οι παρακάτω¹⁶:

1. Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Συνόλου Περιουσιακών Στοιχείων (Δ.Κ.Τ.Σ.Π.Σ.):

$$\Delta.Κ.Τ.Σ.Π.Σ. = \frac{\text{ΠΩΛΗΣΕΙΣ} + \text{ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ}}{\text{ΜΕΣΟ ΥΨΟΣ ΣΥΝΟΛΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ}}$$

2. Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ιδίων Κεφαλαίων (Δ.Κ.Τ.Ι.Κ.):

$$\Delta.Κ.Τ.Ι.Κ. = \frac{\text{ΠΩΛΗΣΕΙΣ} + \text{ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ}}{\text{ΜΕΣΟ ΥΨΟΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ}}$$

3. Μέσος όρος είσπραξης απαιτήσεων (Μ.Ο.Ε.Α.):

$$\text{Μ.Ο.Ε.Α.} = \frac{365 \text{ ΜΕΣΟ ΥΨΟΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ}}{\text{ΠΩΛΗΣΕΙΣ}}$$

¹⁶ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», Τεύχος Α, Γ. Λαζαρίδη, Δ. Παπαδόπουλου

4. Μέσος Όρος Παραμονής Αποθεμάτων (Μ.Ο.Π.Α.):

Μ.Ο.Π.Α.= 365 ΜΕΣΟ ΥΨΟΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ

Στον πίνακα που ακολουθεί παραθέτουμε του παραπάνω δείκτες για τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας για την πενταετία 2001-2005.

Πίνακας 2.15: Δείκτες Δραστηριότητας

Δείκτης	2001	2002	2003	2004	2005
Δείκτης Κυκλ. Ταχ. Ιδίων Κεφαλ.	1,22	1,25	1,22	1,29	1,2
Δείκτης Κυκλ. Ταχυτ. Απασχ. Κεφαλ.	1,03	1,04	1,03	1,01	0,90
Μ.Ο. Είσπραξης Απαιτήσεων (ημέρες)	169	165	180	179	175
Μ.Ο. Παραμονής Αποθεμάτων (ημέρες)	129	112	128	118	118

Η μέση διάρκεια παραμονής των απαιτήσεων του κλάδου, παρουσίαζε ανοδικές τάσεις μέχρι το 2003, αλλά τα τελευταία δύο χρόνια, εμφανίζει ξανά μία μικρή μείωση. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο δείκτης αυτός για τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας είναι συστηματικά ανώτερος από τον αντίστοιχο του συνόλου της βιομηχανίας¹⁷, κάτι που δείχνει την ισχυρή διαπραγματευτική δύναμη των πελατών ως αποτέλεσμα του έντονου ανταγωνισμού. Επομένως αυξάνεται η ανάγκη διατήρησης μεγάλου μέρους των στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού σε άμεσα ρευστοποιήσιμη μορφή. Η μέση διάρκεια παραμονής των αποθεμάτων στις επιχειρήσεις, είναι σχετικά σταθερή με μικρές αυξομειώσεις, που όμως αποκαλύπτουν μία πτωτική τάση. Το γεγονός αυτό είναι δυνατόν να υποδηλώνει είτε αύξηση της ταχύτητας ανανέωσης των αποθεμάτων και κατ' επέκταση τον περιορισμό της δέσμευσης κεφαλαίων σε αποθέματα, είτε μείωση του επιπέδου λειτουργίας (διατηρώντας χαμηλότερα στοκ ασφαλείας).

Όσον αφορά στους άλλους δύο δείκτες, το δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων και το δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας απασχολούμενων κεφαλαίων, βλέπουμε ότι παρατηρείται σταθερότητα στις τιμές τους. Ωστόσο οι τιμές αυτές, είναι σχετικά υψηλές, ειδικά του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων, που συμφέρει να διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα διότι είναι στοιχείο του παθητικού.

2.4.4.4 Δείκτες Αποδοτικότητας

Ως αποδοτικότητα, γενικά εννοούμε το αποτέλεσμα που προκύπτει από μια συγκεκριμένη δραστηριότητα, εκφρασμένο ως ποσοστό των πόρων που χρησιμοποιήθηκαν γι' αυτή. Στα πλαίσια της λειτουργίας της επιχείρησης, η αποδοτικότητα σχετίζεται με την αξιοποίηση του συνόλου των πόρων της. Επομένως, οι αντίστοιχοι δείκτες παρέχουν έμμεσες ενδείξεις για την αποτελεσματικότητα των αποφάσεων σχετικά με τους επιχειρησιακούς συνδυασμούς των μέσων και των λειτουργιών της επιχείρησης. Οι δείκτες που θα εξετάσουμε στην ομάδα αυτή είναι¹⁸:

¹⁷ «Η Ελληνική Βιομηχανία το 2005», Σ.Ε.Β.

¹⁸ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», Τεύχος Α, Γ. Λαζαρίδη, Δ. Παπαδόπουλου

1. Δείκτης Απόδοσης επί της Επένδυσης (ROA):

$$ROA = \frac{\text{ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ} + \text{ΕΤΗΣΙΟΙ ΤΟΚΟΙ}}{\text{ΜΕΣΟ ΥΨΟΣ ΣΥΝΟΛΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣ. ΣΤΟΙΧ.}}$$

2. Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων (ROE):

$$ROE = \frac{\text{ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ}}{\text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$$

3. Δείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους (Δ.Μ.Π.Κ.):

$$\Delta.Μ.Π.Κ. = \frac{\text{ΠΩΛΗΣΕΙΣ} - \text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ}}{\text{ΠΩΛΗΣΕΙΣ}}$$

4. Δείκτης Περιθωρίου Καθαρού Κέρδους (Δ.Π.Κ.Κ.):

$$\Delta.Κ.Π.Κ. = \frac{\text{ΚΑΘΑΡΟ ΚΕΡΔΟΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ}}{\text{ΠΩΛΗΣΕΙΣ} + \text{ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ}}$$

5. Δείκτης Περιθωρίου Λειτουργικού Κέρδους (Δ.Π.Λ.Κ.):

$$\Delta.Λ.Π.Κ. = \frac{\text{ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΡΔΟΣ}}{\text{ΠΩΛΗΣΕΙΣ} + \text{ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ}}$$

Στον πίνακα που ακολουθεί παραθέτουμε τους παραπάνω δείκτες για το σύνολο του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας για την πενταετία 2001-2005.

Πίνακας 2.16: Δείκτες Αποδοτικότητας

Δείκτης	2001	2002	2003	2004	2005
Δείκτης Απόδοσης επί της Επένδυσης (ROI)	0,48%	0,28%	1,80%	-4,97%	-3,70%
Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων (ROE)	0,55%	0,34%	2,13%	-6,40%	-4,94%
Δείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους	13,65%	13,88%	13,31%	11,53%	13,28%
Δείκτης Περιθωρίου Καθαρού Κέρδους	0,48%	0,27%	1,75%	-4,95%	-4,13%
Δείκτης Περιθωρίου Λειτουργικού Κέρδους	0,89%	0,55%	-0,93%	-2,93%	-3,72%

Παρατηρώντας τον παραπάνω πίνακα, βλέπουμε καταρχήν μία κοινή τάση όλων των δεικτών αποδοτικότητας. Η τάση αυτή στην οποία αναφερόμαστε, είναι γενικά πτωτική, με εξαίρεση το 2003 όπου όλοι οι δείκτες (εκτός του περιθωρίου λειτουργικού κέρδους), σημείωσαν αύξηση. Σε γενικές γραμμές, όμως, η κατάσταση είναι αρνητική αφού με εξαίρεση το δείκτη περιθωρίου μικτού κέρδους, όλοι οι δείκτες έχουν την τελευταία διετία αρνητικές τιμές. Η κερδοφορία, λοιπόν, του κλάδου είναι σε πολύ άσχημη κατάσταση, καθώς το σύνολο των επιχειρήσεων εμφανίζεται ζημιογόνο. Αξίζει επίσης να σημειώσουμε ότι ακόμα και το περιθώριο μικτού κέρδους, που κυμαίνεται περίπου στο 13%, δεν είναι αρκετά μεγάλο, με αποτέλεσμα να μην μπορούμε να πούμε ότι ο κλάδος είναι ασφαλής σε περίπτωση αύξησης του κόστους πωληθέντων.. Τέλος, το γεγονός ότι το περιθώριο μικτού κέρδους κινείται με σταθερούς ρυθμούς, ενώ το

περιθώριο καθαρού κέρδους μειώνεται αρκετά, φανερώνει ότι υπάρχει αύξηση των λειτουργικών εξόδων.

2.5 Προβλέψεις

Στην ενότητα αυτή θα παρουσιάσουμε τις προβλέψεις ορισμένων βασικών χρηματοοικονομικών μεγεθών, ώστε να ολοκληρωθεί η χρηματοοικονομική ανάλυση του κλάδου. Πιο συγκεκριμένα, θα κάνουμε την πρόβλεψη του κύκλου εργασιών, των κερδών και όλων των δεικτών που παρουσιάσαμε στην προηγούμενη ενότητα. Οι προβλέψεις υπολογίστηκαν σε όλες τις περιπτώσεις με τη γνωστή μέθοδο της παλινδρόμησης¹⁹, και αφορούν στα έτη 2006, 2007 και 2008. Για τη συνολική εξέταση της εξέλιξης των μεγεθών αυτών, και την εξυπηρέτηση του αναγνώστη, στους πίνακες που ακολουθούν ξαναδίνονται και οι τιμές της πενταετίας 2001 – 2005, που είχαν παρουσιαστεί και παραπάνω.

Πίνακας 2.17: Προβλέψεις για τον κύκλο εργασιών και τα κέρδη προ φόρων

	2001	2002	2003	2004	2005
Κύκλος εργασιών	1.786.982.884	1.847.187.268	1.767.107.194	1.647.031.846	1.414.011.900
Κέρδη προ φόρων	8.787.905	5.048.449	31.410.346	-83.700.120	-60.262.253
	2006	2007	2008		
Κύκλος εργασιών	1.408.635.001	1.314.025.262	1.219.415.523		
Κέρδη προ φόρων	-78.745.769	-98.413.313	-118.080.858		

Πίνακας 2.18: Προβλέψεις για τους δείκτες ρευστότητας

Δείκτης	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Δείκτης Κυκλ. Ρευστ.	1,21	1,27	1,24	1,21	1,29	1,27	1,28	1,29
Δείκτης Άμεσης Ρευστ.	0,74	0,83	0,77	0,74	0,80	0,81	0,81	0,82
Δείκτης Κ.Κ. προς Σύνολο Ενεργ.	0,09	0,11	0,10	0,09	0,11	0,11	0,11	0,11
Δείκτης Μετρητών	0,07	0,09	0,10	0,08	0,08	0,09	0,09	0,09

Πίνακας 2.19: Προβλέψεις για τους δείκτες Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης και Περιουσιακής Διάρθρωσης

Δείκτης	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Δείκτης Χρέους	0,14	0,18	0,17	0,47	0,32	0,45	0,52	0,58
Δείκτης Δαν. Επιβ.	0,49	0,50	0,52	0,55	0,53	0,55	0,56	0,57
Δείκτης Σχέσης Ξένων προς Ίδια Κεφ.	1,00	1,03	1,13	1,23	1,16	1,23	1,27	1,31
Δείκτης Παγιοποίησης Περιουσίας	0,49	0,48	0,44	0,48	0,51	0,48	0,48	0,48
Δείκτης Αυτοχ. Παγίων	1,03	1,02	1,04	0,92	0,92	0,99	0,99	0,99
Δείκτης Κ.Ε. προς Συν. Ξένα Κεφ.	1,03	1,02	1,03	0,93	0,92	0,99	0,99	0,99
Δείκτης Χρηματ. Παγίων με Μακρ. Κεφ.	6,46	4,89	5,22	3,80	3,26	4,76	4,77	4,79
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	1,13	1,08	1,49	0,00	0,00	0,76	0,76	0,77

¹⁹ Η παλινδρόμηση έγινε με τη χρήση της εφαρμογής Microsoft Excel

Πίνακας 2.20: Προβλέψεις για τους δείκτες Δραστηριότητας

Δείκτης	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Δείκτης Κυκλ. Ταχ. Ιδίων Κεφ.	1,22	1,25	1,22	1,29	1,20	1,24	1,24	1,24
Δείκτης Κυκλ. Ταχ. Απασχ. Κεφ.	1,03	1,04	1,03	1,01	0,90	1,00	1,00	1,00
Μ.Ο. Είσπραξης Απαιτήσεων (ημέρες)	169	165	180	179	175	173,6	173,6	173,6
Μ.Ο.Παρμονής Αποθεμάτων (ημέρες)	129	112	128	118	118	121	121	121

Πίνακας 2.21: Προβλέψεις για τους δείκτες Αποδοτικότητας

Δείκτης	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Δείκτης Απόδ. επί της Επένδ.(ROI)	0,48%	0,28%	1,80%	-4,97%	-3,70%	-5,30%	-6,67%	-9,05%
Δείκτης Απόδ. Ιδίων Κεφ.(ROE)	0,55%	0,34%	2,13%	-6,40%	-4,94%	-6,89%	-8,63%	-11,67%
Δείκτης Περιθωρίου Μικ. Κέρδους	13,65%	13,88%	13,31%	11,53%	13,28%	12,17%	11,84%	11,31%
Δείκτης Περιθωρίου Καθ. Κέρδους	0,48%	0,27%	1,75%	-4,95%	-4,13%	-3,57%	-4,32%	-5,49%
Δείκτης Περιθωρίου Λειτ. Κέρδους	0,89%	0,55%	-0,93%	-2,93%	-3,72%	-2,52%	-2,95%	-3,56%

Παρατηρούμε ότι οι προβλέψεις για τον κύκλο εργασιών και τα κέρδη είναι ιδιαίτερα δυσοίωνες και για τα επόμενα χρόνια αναμένεται συνεχής πτώση στα μεγέθη αυτά. Αντίθετα, οι δείκτες ρευστότητας και δραστηριότητας παραμένουν σχεδόν σταθεροί για την τριετία 2006-2007. Μείωση παρατηρείται και στις προβλεπόμενες τιμές των δεικτών αποδοτικότητας, που είναι αναμενόμενο, διότι σχετίζονται άμεσα με τις πωλήσεις και τα κέρδη. Σημειώνουμε ότι η μέθοδος της γραμμικής παλινδρόμησης, εκφράζει μία γραμμική τάση των μεγεθών σε σχέση με το χρόνο, και έχει έτσι το μειονέκτημα ότι δεν μπορεί να συμπεριλάβει κάποια άλλα στοιχεία που ενδεχομένως να επηρεάσουν τις πραγματικές τιμές που θα πάρουν τελικά τα μεγέθη αυτά.

2.6 S.W.O.T. Analysis

Έχοντας ήδη προβεί στην ανάλυση εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος, με όσα αναπτύξαμε στις προηγούμενες ενότητες, θα την ολοκληρώσουμε παραθέτοντας τα συμπεράσματα μας μέσω της γνωστής μεθόδου S.W.O.T. Analysis. Η μέθοδος αυτή αναδεικνύει από τη μία τις δυνάμεις (strengths) και τις αδυναμίες (weaknesses) που εντοπίζονται στο εσωτερικό περιβάλλον του κλάδου, και από την άλλη τις ευκαιρίες (opportunities) και τις απειλές (threats) που εντοπίζονται στο εξωτερικό περιβάλλον.

Θα ξεκινήσουμε από το εσωτερικό περιβάλλον και συγκεκριμένα από τις δυνάμεις του κλάδου:

1. Καλή ποιότητα πρώτων υλών: το ελληνικό βαμβάκι είναι ένα από τα βασικότερα προϊόντα τα οποία παράγει παραδοσιακά η Ελλάδα. Ορισμένες ποικιλίες του ελληνικού βαμβακιού, μάλιστα, έχουν εξαιρετική ποιότητα, δίνοντας σε όλα τα προϊόντα που παράγονται από αυτό

το χαρακτηριστικό της ποιότητας. Η ποιότητα με τη σειρά της διαφοροποιεί τα προϊόντα από τα ανταγωνιστικά, δίνοντας έτσι ένα πολύ σημαντικό πλεονέκτημα.

2. Εμπειρία στην παραγωγή και τις εξαγωγές: όπως αναφέραμε και στην πρώτη ενότητα του παρόντος κεφαλαίου, ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας είναι από τους παλαιότερους στην Ελλάδα. Συγκρινόμενος δε ο κλάδος με τους αντίστοιχους κλάδους άλλων χωρών, (Κίνα, Τουρκία, Πακιστάν, Μπαγκλαντές κ.α.) βλέπουμε ότι ειδικά η εξαγωγική του δραστηριότητα έχει πολύ μεγαλύτερη ιστορία. Την ιστορία αυτή και την εμπειρία από την πολύχρονη παρουσία στο χώρο, μπορούν οι επιχειρήσεις του κλάδου να την αξιοποιήσουν ώστε να βελτιώσουν το στρατηγικό σχεδιασμό τους.
3. Γεωγραφική θέση της Ελλάδας: η Ελλάδα έχει το πλεονέκτημα να βρίσκεται σε ένα στρατηγικό για το διεθνές εμπόριο σημείο, ενώνοντας την Ευρώπη με την Ασία. Το γεγονός αυτό μπορεί να αξιοποιηθεί καλύτερα, με τη δημιουργία υπηρεσιών διαμεσολάβησης μεταξύ επιχειρήσεων των δύο πλευρών.
4. Καλή σχέση ποιότητας – τιμής: παρόλο που οι ελληνικές επιχειρήσεις, όπως αναλύσαμε, δεν είναι σε θέση να μειώσουν το κόστος τους ιδιαίτερα, λόγω του δεδομένου εργατικού κόστους, οι τιμές των προϊόντων σε σχέση με την ποιότητά τους παραμένουν αρκετά καλές, και αυτό αποτελεί ένα δυνατό σημείο του κλάδου.

Συνεχίζοντας τη διερεύνηση του εσωτερικού περιβάλλοντος, περνάμε στις αδυναμίες του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας. Δυστυχώς, λόγω της δυσμενής κατάστασης στην οποία βρίσκεται ο κλάδος, οι αδυναμίες υπερτερούν των δυνάμεων, τόσο σε αριθμό όσο και σε βαρύτητα. Οι αδυναμίες, λοιπόν, του κλάδου είναι οι εξής:

1. Μικρό μέγεθος επιχειρήσεων: όπως αναφέραμε και νωρίτερα, το 95% των επιχειρήσεων του κλάδου χαρακτηρίζεται μικρό, με κύκλο εργασιών μέχρι 2 εκατ. €. Το γεγονός αυτό χαρακτηρίζεται ως αδυναμία, διότι οι μικρές επιχειρήσεις έχουν περιορισμένη δυνατότητα επίδρασης στις εξελίξεις, καθώς και περιορισμένους πόρους ώστε να αλλάξουν αποτελεσματικά τη στρατηγική τους, μέσω, παραδείγματος χάριν, έρευνας και ανάπτυξης νέων προϊόντων, ή μέσω marketing.
2. Μικρή εσωτερική αγορά: η αδυναμία αυτή είναι κοινή για όλους τους κλάδους της βιομηχανίας και της μεταποίησης, λόγω του μικρού μεγέθους της χώρας μας. Αυτό σημαίνει ότι εκ των πραγμάτων τα μερίδια της αγοράς στα οποία μπορούν να στοχεύουν οι επιχειρήσεις του κλάδου είναι περιορισμένα. Όταν δε ο ανταγωνισμός είναι τόσο έντονος όσο είναι στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας, το μικρό μέγεθος της εσωτερικής αγοράς δεν αφήνει πολλά περιθώρια ελιγμών.
3. Προσανατολισμός των επιχειρήσεων στην παραγωγή: παραδοσιακά, οι ελληνικές κλωστοϋφαντουργικές επιχειρήσεις ήταν προσανατολισμένες στην παραγωγή, και όχι στην

παροχή υπηρεσιών σχετικά με τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα. Η στρατηγική επιλογή αυτή ήταν ιδιαίτερα αποδοτική, κατά την περίοδο που η ελληνική κλωστοϋφαντουργία ανθούσε, διότι η χώρα μας έκανε μεγάλες εξαγωγές προς τις ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίες κατά κάποιο τρόπο είχαν αφήσει την παραγωγή σε χώρες όπως η Ελλάδα, λόγω του φθηνότερου κόστους παραγωγής που είχε τότε, ενώ οι ίδιες ασχολούνταν με τις υπηρεσίες, όπως η δημιουργία νέων υφασμάτων, η δημιουργία ισχυρών brandnames, η ανάπτυξη υψηλής ραπτικής κλπ. Τώρα πλέον, που υπάρχουν άλλες χώρες με πολύ μεγαλύτερα πλεονεκτήματα για παραγωγή, όπως είναι η Κίνα, λόγω του χαμηλότερου κόστους παραγωγής αλλά και της απελευθέρωσης του εμπορίου, η Ελλάδα θα πρέπει να ακολουθήσει το παράδειγμα των ευρωπαϊκών χωρών, και να μετατοπίσει τις δραστηριότητες της από την παραγωγή προς την παροχή υπηρεσιών.

4. Η ρηχή τεχνολογική βάση: το μεγαλύτερο μέρος των κλωστοϋφαντουργικών εξαγωγών αφορά σε βαμβακερές κλωστοϋφαντουργικές ύλες, οι οποίες εντοπίζονται σε αρχικά στάδια της παραγωγικής αλυσίδας, στα οποία η προστιθέμενη αξία που προσδίδεται είναι σχετικά χαμηλή. Από την άλλη μεριά, εισάγονται κυρίως προϊόντα ώριμων σταδίων της αλυσίδας αξίας, κυρίως από συνθετικές ίνες, τα οποία ενσωματώνουν μέρος του υψηλού τεχνολογικού και κεφαλαιουχικού κόστους που απαιτεί η παραγωγή τους.
5. Υψηλό εργατικό κόστος: η αδυναμία αυτή είναι ίσως η κυριότερη από όλες και η βασική αιτία που έχει οδηγηθεί η ελληνική κλωστοϋφαντουργία στην άσχημη σημερινή κατάσταση. Ο κλάδος χαρακτηρίζεται ως εντάσεως εργασίας, που σημαίνει ότι το κόστος παραγωγής δεν μπορεί να μειωθεί ιδιαίτερα, λόγω των σταθερών και καθιερωμένων ημερομισθίων των εργαζομένων. Από την άλλη σε χώρες όπως η Κίνα, το Πακιστάν ή η Ινδία, οι άνθρωποι σε πολλές περιπτώσεις εργάζονται για ένα δολάριο τη μέρα η ακόμα και για ένα πιάτο φαγητό (Shelton, 2005). Είναι φανερό λοιπόν πως η τεράστια αυτή διαφορά δημιουργεί μεγάλο πρόβλημα στην ανταγωνιστικότητα των προϊόντων των ελληνικών επιχειρήσεων.
6. Περιορισμένη προσαρμογή στο διεθνές περιβάλλον: όπως αναλύσαμε παραπάνω, η ελληνική κλωστοϋφαντουργία συρρικνώθηκε τα τελευταία χρόνια λόγω της αθρόας εισαγωγής προϊόντων από χώρες χαμηλού κόστους μετά την κατάργηση των ποσοτώσεων. Η κατάργηση όμως αυτή δεν έγινε απότομα, αλλά υπήρξε ένα μεταβατικό στάδιο που διήρκεσε δέκα χρόνια, ώστε να προσαρμοστούν οι χώρες στις νέες συνθήκες. Στο διάστημα αυτό, δεν έγιναν ενέργειες από την πλευρά των ελληνικών επιχειρήσεων ή του κράτους, προς την κατεύθυνση αυτή. Έτσι, το διάστημα αυτό πέρασε ανεκμετάλλευτο ουσιαστικά, φέρνοντας τις ελληνικές επιχειρήσεις μπροστά σε ένα αδιέξοδο.
7. Περιορισμένες επενδύσεις: ο κλάδος χαρακτηρίζεται από την απουσία των επενδύσεων εκείνων, τόσο σε έρευνα και ανάπτυξη, όσο και σε ανθρώπινο δυναμικό, που θα

βελτιώσουν την ποιότητα των προϊόντων, και θα αλλάξουν την παραγωγική διαδικασία, για να αποκτήσουν τα προϊόντα ένα συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστικών.

8. Αδύνατα εμπορικά σήματα: Η δημιουργία ισχυρών brandnames προσθέτει αξία σε κάθε επιχείρηση, ως ένα πολύ σημαντικό άυλο περιουσιακό στοιχείο. Από τα ελληνικά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, πολύ λίγα είναι αυτά, που διαθέτουν ένα ισχυρό brandname, ούτε καν στο ίδιο το εσωτερικό της χώρας, πόσο μάλλον σε χώρες που αποτελούν ή που θα μπορούσαν να αποτελέσουν στόχο της εξαγωγικής μας δραστηριότητας.
9. Έντονα χρηματοοικονομικά προβλήματα: όπως αποκαλύφθηκε από τη χρηματοοικονομική ανάλυση που προηγήθηκε, οι επιχειρήσεις του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας αντιμετωπίζουν ποικίλα χρηματοοικονομικά προβλήματα, με σημαντικότερο αυτό της χαμηλής κερδοφορίας. Το πλήθος των κερδοφόρων επιχειρήσεων του κλάδου συνεχώς μειώνεται, και οι υπάρχουσες επιχειρήσεις έχουν να αντιμετωπίσουν ένα μεγάλο αριθμό προβλημάτων, όπως το υψηλό κόστος διατήρησης των αποθεμάτων, τα οποία είναι απαραίτητα, λόγω της φύσεως της δραστηριότητας του κλάδου που όπως είπαμε είναι προσανατολισμένος προς τη παραγωγή.
10. Χαμηλή διαπραγματευτική και πιστοληπτική ικανότητα: η ένταση του ανταγωνισμού, ο οποίος μπορεί να χαρακτηριστεί σχεδόν σαν τέλειος ανταγωνισμός, έχει μειώσει κατά πολύ την ικανότητα των επιχειρήσεων του κλάδου να διεκδικούν τις απαιτήσεις τους νωρίτερα ώστε να βελτιώσουν τη χρηματοοικονομική τους κατάσταση. Η κακή χρηματοοικονομική κατάσταση με τη σειρά της, κάνει τις τράπεζες ιδιαίτερα απρόθυμες στο να χορηγήσουν ευνοϊκό δανεισμό στις επιχειρήσεις, με συνέπεια να δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος.

Στη συνέχεια θα εξετάσουμε το εξωτερικό περιβάλλον του κλάδου, ξεκινώντας από τις ευκαιρίες που εντοπίζουμε σε αυτό για τις επιχειρήσεις.

1. Ενοποίηση αγορών E.E.: η ενοποίηση των αγορών της E.E. θεωρείται ως ευκαιρία τόσο για τη χώρα μας όσο και για άλλες, διότι παρέχεται πλέον ένα σταθερό μακροοικονομικό περιβάλλον χωρίς νομισματικές αναταράξεις, μέσα στο οποίο οι επιχειρήσεις μπορούν να οικοδομήσουν με πιο σταθερό τρόπο τη στρατηγική τους.
2. Βελτίωση της πρόσβασης σε κλειστές αγορές: η απελευθέρωση του εμπορίου, δεν αποτελεί μόνο απειλή ή αδυναμία για τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας στη χώρα μας, αλλά είναι ένα νόμισμα με δύο όψεις. Λόγω της απελευθέρωσης του εμπορίου, η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να εκμεταλλευτεί αυτή τη διεθνή συγκυρία, και να αναπτύξει μία περισσότερο «επιθετική» πολιτική ως προς τις εξαγωγές τις.
3. Γειτνίαση με χώρες χαμηλού κόστους: η ευκαιρία αυτή είναι ίσως η πιο σημαντική, διότι αν αξιοποιηθεί κατάλληλα, μπορεί να δώσει μία διέξοδο στο σημαντικό ζήτημα της μείωσης

του κόστους παραγωγής. Πράγματι, έχει ήδη διαπιστωθεί η τάση μεταφοράς των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων σε γειτονικές χώρες χαμηλού κόστους, όπως είναι η Τουρκία και η Βουλγαρία. Με αυτό τον τρόπο τα ελληνικά προϊόντα είναι πιο φθηνά και κατά συνέπεια πιο ανταγωνιστικά. Από την άλλη βέβαια, έτσι δημιουργούνται κοινωνικά προβλήματα, με κυριότερο αυτό της ανεργίας, αφού κλείνουν τα εργοστάσια που απασχολούσαν Έλληνες εργαζόμενους.

Ολοκληρώνουμε την εξέταση του εξωτερικού περιβάλλοντος με την παρουσίαση των απειλών για τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας.

1. Απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου στα πλαίσια του Π.Ο.Ε.: όπως έχουμε ήδη αναλύσει σε διάφορα σημεία του παρόντος κεφαλαίου, η απελευθέρωση του εμπορίου κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων από το 1995 μέχρι και σήμερα, είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του μεριδίου αγοράς των ελληνικών επιχειρήσεων. Η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζεται ακόμα δυναμική καθώς συνεχίζει και επιδεινώνεται, και το ίδιο προβλέπεται και για το μέλλον.
2. Αθέμιτος ανταγωνισμός: πέρα από τον νόμιμο ανταγωνισμό, ο οποίος λόγω της κατάργησης των ποσοστώσεων και της απελευθέρωσης του εμπορίου, έχει ήδη αγγίζει την κατάσταση του τέλειου ανταγωνισμού, παρατηρούνται και φαινόμενα αθέμιτου ανταγωνισμού. Έτσι, έχει διαπιστωθεί το λεγόμενο «ξέπλυμα κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων», σύμφωνα με το οποίο πολλές επιχειρήσεις εκμεταλλευόμενες ευνοϊκές δασμολογικές διατάξεις που ισχύουν σε διάφορες χώρες εμπορεύονται προϊόντα, συνήθως επόμενου σταδίου της αλυσίδας αξίας, με αποτέλεσμα να αυξάνουν σημαντικά τα κέρδη τους. Το πρόβλημα αυτό είναι κοινό σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, και αποτελεί το κέντρο πολλών συζητήσεων ακόμα και στο Ευρωκοινοβούλιο.
3. Μείωση της ζήτησης: όπως σχολιάσαμε νωρίτερα στο παρόν κεφάλαιο, παρατηρείται μία διαχρονική μείωση της ζήτησης, και συγκεκριμένα, η μείωση αυτή είναι της τάξεως του 3,4% στο διάστημα 1995-2003. Το γεγονός αυτό αποτελεί απειλή για τις επιχειρήσεις του κλάδου, που χρειάζονται οπωσδήποτε μεγαλύτερες πωλήσεις ώστε να επιβιώσουν στο περιβάλλον τους.
4. Αύξηση των εισαγωγών: το αδιαμφισβήτητο γεγονός της αύξησης των εισαγωγών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων στη χώρα μας, αποτελεί απειλή για τις εγχώριες επιχειρήσεις, των οποίων τα μερίδια, κατά συνέπεια, συρρικνώνονται. Η απειλή αυτή αποκτά ακόμα περισσότερη βαρύτητα, γιατί συνδυάζεται και με μείωση της ζήτησης, όπως αναφέραμε και προηγουμένως.
5. Ανυπαρξία κρατικής πολιτικής σχεδιασμού και ανάπτυξης: αν και οι απόψεις, σχετικά με το βαθμό στον οποίο είναι σωστό και αποτελεσματικό να επεμβαίνει το κράτος στη λειτουργία

των επιχειρήσεων, δίστανται, είναι γεγονός πως δεν υπήρχε για πολλά χρόνια μέριμνα για τις ελληνικές επιχειρήσεις του κλάδου κλωστοϋφαντουργίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της αδράνειας αυτής, είναι το μεταβατικό δεκαετές διάστημα προσαρμογής πριν την πλήρη απελευθέρωση του εμπορίου κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, το οποίο πέρασε ανεκμετάλλευτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ C.B.S. Α.Ε.

3.1 Γενικές παρατηρήσεις

Στο δεύτερο κεφάλαιο μελετήσαμε τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας, τα προβλήματα που αντιμετωπίζει καθώς και τις εξελίξεις στην Ελλάδα αλλά και παγκοσμίως. Στο τρίτο κεφάλαιο θα εξετάσουμε την περίπτωση μίας συγκεκριμένης επιχείρησης, της C.B.S. A.E.. Αρχικά θα κάνουμε την παρουσίαση της επιχείρησης, δίνοντας το ιστορικό της, τη φιλοσοφία της και περιγράφοντας το είδος των δραστηριοτήτων της. Αυτά θα μας δώσουν την εικόνα της επιχείρησης και τους τρόπους με τους οποίους έχει επιλέξει μέχρι σήμερα να κινηθεί. Στη συνέχεια ακολουθεί χρηματοοικονομική ανάλυση, με βάση τους ισολογισμούς των τελευταίων πέντε ετών. Από τους ισολογισμούς, υπολογίζουμε οριζόντιες και κάθετες συγκριτικές καταστάσεις, καθώς και ένα πλήθος δεικτών, και στη συνέχεια ακολουθεί μελέτη αυτών αλλά και σύγκριση με τον ηγέτη του κλάδου και το σύνολο του κλάδου προκειμένου να βγουν συμπεράσματα. Η χρηματοοικονομική ανάλυση ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των προβλέψεων για το 2007 και το 2008. Ακολουθεί μία S.W.O.T. ανάλυση για να εντοπιστούν οι δυνάμεις, οι αδυναμίες, οι ευκαιρίες και οι απειλές, γιατί αυτά είναι απαραίτητα στοιχεία για να επιλεχθούν οι κατάλληλες στρατηγικές που θα βοηθούσαν τη C.B.S. να ξεπεράσει τα προβλήματά της και να γίνει ανταγωνιστική στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

3.1.1 Αιτιολόγηση της επιλογής της επιχείρησης C.B.S. A.E.

Στο παρόν κεφάλαιο θα εξετάσουμε την επιχείρηση C.B.S. A.E. που δραστηριοποιείται στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας, και πιο συγκεκριμένα στα είδη ένδυσης. Προτού περάσουμε στην παρουσίαση της επιχείρησης και στην ανάλυση των χρηματοοικονομικών της προβλημάτων αλλά και των προοπτικών της, είναι σκόπιμο να εξηγήσουμε τους λόγους για τους οποίους επιλέχθηκε η συγκεκριμένη επιχείρηση.

Ο πρώτος λόγος για τον οποίο επιλέχθηκε η C.B.S. A.E. είναι ότι δραστηριοποιείται στη βόρεια Ελλάδα, και συγκεκριμένα στη Θεσσαλονίκη, όπου ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας έχει μεγάλη ιστορία. Παράλληλα με τη μεγάλη ιστορία όμως, οι κλωστοϋφαντουργικές επιχειρήσεις της περιοχής μας έχουν και τα περισσότερα προβλήματα. Έτσι, όπως εξηγήσαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο, η πλειοψηφία των επιχειρήσεων βλέπει τον κύκλο εργασιών της, την παραγωγή της, και την κερδοφορία της να συρρικνώνονται, ενώ ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις αναγκάζονται να κλείσουν, δημιουργώντας στρατιές ανέργων. Θεωρούμε ότι η C.B.S. αποτελεί αντιπροσωπευτικό παράδειγμα τέτοιας επιχείρησης, με μειούμενη κερδοφορία και αρκετά χρηματοοικονομικά προβλήματα.

Ένας δεύτερος λόγος που καθιστά τη C.B.S. A.E. χαρακτηριστικό παράδειγμα κλωστοϋφαντουργικής επιχείρησης είναι ότι πρόκειται για μία μικρή επιχείρηση, με 45

εργαζόμενους¹. Το στοιχείο αυτό είναι χαρακτηριστικό, διότι στην κλωστοϋφαντουργία, το 95% των επιχειρήσεων έχουν κύκλο εργασιών κάτω των 2 εκατ. €, όπως ακριβώς και η C.B.S. A.E.².

Ο τρίτος λόγος που καθιστά την C.B.S. A.E. αντιπροσωπευτικό παράδειγμα του κλάδου, είναι ότι δραστηριοποιείται σε πολλούς διαφορετικούς τομείς του κλάδου. Αν και οι δραστηριότητες της επιχείρησης θα αναλυθούν εκτενέστερα παρακάτω, αναφέρουμε ότι η C.B.S. διαθέτει τρεις θυγατρικές, την Readytex A.B.E.E., την Mecco A.E. και την Δ & Λ ΜΟΔΕΣ Ε.Π.Ε., εκ των οποίων η πρώτη δραστηριοποιείται στην κατασκευή έτοιμων ειδών ρουχισμού, η δεύτερη είναι εμπορική αντιπροσωπεία που λειτουργεί ως διαμεσολαβητής ξένων με εγχώριες επιχειρήσεις και η τρίτη διαθέτει αλυσίδα εμπορικών καταστημάτων. Έτσι σε αντίθεση με άλλες επιχειρήσεις της περιοχής, που δραστηριοποιούνται σε έναν μόνο από τους τομείς αυτούς, η C.B.S. μας δίνει τη δυνατότητα να εξετάσουμε διαφορετικές πλευρές του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας.

Τέλος, ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο επιλέξαμε την C.B.S., είναι ότι η ιδιοκτησία της επιχείρησης, σε αντίθεση με τις πεποιθήσεις πολλών άλλων επιχειρηματιών αλλά και οικονομικών αναλυτών, δεν πιστεύει ότι η κλωστοϋφαντουργία και το ένδυμα στην Ελλάδα είναι καταδικασμένα. Αντίθετα προσπαθεί με διάφορους τρόπους και στρατηγικές επιλογές να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται στην παγκόσμια πλέον αγορά, αντιμετωπίζοντας με αισιοδοξία το μέλλον. Στρέφει την παραγωγή της στα οικολογικά ρούχα, που χαρακτηρίζονται από υψηλή ποιότητα τόσο στην πρώτη ύλη όσο και στην κοπή και την ραφή, προσπαθώντας να κάνει τα προϊόντα της ανταγωνιστικά στον παγκοσμιοποιημένο πλέον χώρο της κλωστοϋφαντουργίας, όχι μέσω του χαμηλού κόστους, αλλά με τη διαφοροποίηση της ποιότητας. Κατά τη γνώμη μας, και σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο για τις προοπτικές ανάκαμψης της κλωστοϋφαντουργίας στην Ελλάδα, η C.B.S. κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, παρά τα πολλά χρηματοοικονομικά της προβλήματα, και αυτό την καθιστά κατάλληλη ως μελέτη περίπτωσης.

3.2 Η Παρουσίαση της επιχείρησης C.B.S. A.E.

3.2.1 Το ιστορικό – γενικές πληροφορίες

¹ Με βάση το κριτήριο του πλήθους των εργαζομένων, οι επιχειρήσεις διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

πολύ μικρές:	1-10	άτομα
μικρές:	11-50	άτομα
μεσαίες:	51-250	άτομα
μεγάλες:	250 και πάνω	άτομα

² «Κλωστοϋφαντουργία, 2005», Ι.Ο.Β.Ε.

Η επιχείρηση **C.B.S. A.E.** δημιουργήθηκε το 2001 από συγχώνευση άλλων επιχειρήσεων, που ανήκαν στο ίδιο ιδιοκτησιακό καθεστώς. Εκτός από τα γραφεία στην οδό Β. Ουγκό 14 στην Καλαμαριά, στην επιχείρηση ανήκουν οι εγκαταστάσεις του εργοστασίου εκτάσεως 2800 τ.μ. στο Λάκκωμα Χαλκιδικής, καθώς επίσης ένα φορτηγό και τέσσερα επιβατηγά αυτοκίνητα. Ακολουθεί ένα σύντομο ιστορικό:

- **1979:** ιδρύεται από τον κ. Λίτσα Δημήτριο η εταιρία **Meco E.Π.Ε.**, με έδρα το δήμο Καλαμαριάς στην οδό Β. Ουγκό 14. Η Meco E.Π.Ε, λειτουργεί ως αντιπροσωπεία, παρέχοντας υπηρεσίες διαμεσολάβησης εμπορικών επιχειρήσεων του εξωτερικού, με εγχώριους παραγωγούς υφασμάτων και έτοιμων ενδυμάτων. Οι κύριοι πελάτες της Meco προέρχονται από χώρες της βόρειας Ευρώπης, όπως είναι η Σουηδία, η Γερμανία, η Ολλανδία και η Δανία.
- **1981:** ιδρύεται από τον κ. Λίτσα Δημήτριο η εταιρία **Readytex E.Π.Ε.**, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα κατασκευής έτοιμων ενδυμάτων. Η Readytex παραλαμβάνει νήματα από εγχώριους προμηθευτές και τα επεξεργάζεται στα στάδια της ύφανσης, πλοκής, βαφής, φινιρίσματος και κοπής. Τα υφάσματα που παράγονται είναι στο μεγαλύτερο ποσοστό τους βαμβακερά, καθώς και κάποια συνθετικά. Το 55% της παραγωγής τα τελευταία χρόνια αποτελείται από οικολογικά υφάσματα, πιστοποιημένα με τους κατάλληλους ελέγχους, όπως θα αναλύσουμε παρακάτω εκτενέστερα. Στη συνέχεια το μεγαλύτερο ποσοστό των υφασμάτων (περίπου το 95%), δίνονται για ραφή με υπεργολαβία (φασών), σε ντόπιες επιχειρήσεις. Όταν τα ρούχα επιστρέφουν ραμμένα, ελέγχονται για ελαττώματα και ατέλειες και συσκευάζονται. Τα έτοιμα προϊόντα διοχετεύονται τόσο σε καταστήματα της χώρας, όσο και του εξωτερικού, και συγκεκριμένα στη Σουηδία, στη Γερμανία, την Ολλανδία και τη Δανία.
- **1987:** αλλάζουν οι νομικές μορφές των εταιριών και έτσι η **Meco ΕΠΕ** μετατρέπεται σε **Meco Α.Ε.**, και η **Readytex Ε.Π.Ε.** μετατρέπεται σε **Readytex ΑΒΕΕ**. Οι δραστηριότητες των δύο εταιριών παραμένουν κατά βάση ίδιες και λειτουργούν ανεξάρτητα η μία από την άλλη.
- **1996:** ιδρύεται η εταιρία **Δ&Λ ΜΟΔΕΣ Ε.Π.Ε.** η οποία λειτουργεί υπό τον διακριτικό τίτλο **Lady L**, ως εμπορική αλυσίδα της εγχώριας ελληνικής αγοράς, που εξειδικεύεται στα γυναικεία ρούχα σε μεγάλα μεγέθη, δηλαδή για εύσωμες γυναίκες. Σήμερα, η αλυσίδα Lady L, λειτουργεί επτά καταστήματα, δύο στη Θεσσαλονίκη, τρία στην Αθήνα, ένα στη Λάρισα και ένα στην Καβάλα

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ρούχων που πωλούνται στα καταστήματα προέρχεται από την Readytex ABEE.

- **2001:** γίνεται συγχώνευση με απορρόφηση της Mecco A.E. και της Δ&Λ ΜΟΔΕΣ Ε.Π.Ε. από την Readytex A.B.E.E., με τις διατάξεις του Ν. 2166/1993, και αλλάζει η επωνυμία της Readytex A.B.E.E. σε **C.B.S. A.E.** (**Clothing Business Services**). Σήμερα, στη C.B.S A.E. εργάζονται 45 άτομα, ενώ στο παρελθόν, και συγκεκριμένα στις αρχές της δεκαετίας του '90, οι εργαζόμενοι είχαν φτάσει τους 150.

3.2.2 Η Ταυτότητα της C.B.S. A.E. και το όραμά της.

Η C.B.S. A.E., και συγκεκριμένα η Readytex που ασχολείται με την παραγωγή έτοιμων ενδυμάτων, εστιάζει στην παραγωγή οικολογικών υφασμάτων για περισσότερα από 12 χρόνια. Η οικολογική συνείδηση βρίσκεται στο επίκεντρο της φιλοσοφίας της C.B.S A.E., και αυτό προκύπτει και από τη δήλωση της αποστολής της:

«αποστολή μας είναι να παράγουμε ρούχα υψηλής ποιότητας και αισθητικής, που απευθύνονται σε μοντέρνους πελάτες , και κατασκευάζονται με τα υψηλότερα περιβαλλοντολογικά και οικολογικά κριτήρια, από την εκτροφή των ινών, μέχρι την επεξεργασία και τη βαφή των ρούχων, τη συσκευασία και τη μεταφορά τους ».

Η προσήλωση της επιχείρησης στα οικολογικά προϊόντα και τους οικολογικούς τρόπους παραγωγής και μεταφοράς, αποτελεί μία στρατηγική επιλογή προς την κατεύθυνση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Η φιλοσοφία αυτή της επιχείρησης ξεκινάει από ένα βαθύ σεβασμό για τη φύση και το περιβάλλον, μία οικολογική συνείδηση, όπως είναι και η επωνυμία των ρούχων που παράγονται από την C.B.S. : “eco – concept”.

Η παραγωγή οικολογικών προϊόντων ξεκινάει από το είδος του βαμβακιού που επιλέγεται για τα νήματα, που αποτελούν την πρώτη ύλη της C.B.S.. Το βαμβάκι, λοιπόν, που χρησιμοποιείται, καλλιεργείται σε οργανικές φάρμες, και μαζεύεται με το χέρι. Πρόκειται για μία ιδιαίτερη ποικιλία, που λέγεται **Q Cotton**, η οποία δεν είναι γεννητικά τροποποιημένη και έχει βραβευτεί πολλές φορές με ευρωπαϊκά και ελληνικά βραβεία ποιότητας, και ως φιλικό προς το περιβάλλον προϊόν. Το Q Cotton, παράγεται από την Βαρβαρέσσος Α.Ε., και έχει πιστοποιηθεί με τα ISO 9001:2000 και ISO 14001:1996²².

Η παραγωγή των οικολογικών αυτών προϊόντων ξεκίνησε σε συνεργασία με τον οργανισμό Oeko – Tex International (Association for the Assessment of Environmentally

²² Οι πιστοποιήσεις ποιότητας του Q Cotton υπάρχουν στο παράρτημα.

Friendly Textiles)²³. Η C.B.S. χρησιμοποιεί το Oeko – Tex 100 Standard για την ανίχνευση βλαβερών ουσιών που υπάρχουν στα επεξεργασμένα υφάσματα, προτού αυτά να έρθουν σε επαφή με τους πελάτες. Τα τεστ για τις βλαβερές ουσίες καθορίζονται από το πρότυπο αυτό της Oeko – Tex, και τα κριτήρια καθώς και οι οριακές επιτρεπτές τιμές για τις διάφορες ουσίες έχουν προτυποποιηθεί σε διεθνές επίπεδο και ανανεώνονται τακτικά. Ενδεικτικά, αναφέρουμε ότι τα υφάσματα της C.B.S., υποβάλλονται σε μία σειρά από τεστ²⁴, τα οποία ελέγχουν το pH, την περιεκτικότητα σε βαρέα μέταλλα, (αντιμόνιο, αρσενικό, μόλυβδος, κάδμιο, χρώμιο, χαλκός, νικέλιο, κοβάλτιο και υδράργυρος), την περιεκτικότητα σε φαινόλες, φορμαλδεΐδη, και ορισμένες βλαβερές βαφές. Τα ρούχα της C.B.S υποβάλλονται στα τεστ αυτά, και παίρνουν την έγκριση ώστε να χαρακτηριστούν “human – ecological” από την Oeko – Tex International.

Εκτός από τα τεστ αυτά, που δίνουν την πιστοποίηση στα ρούχα ότι είναι οικολογικά και απολύτως υγιεινά και ασφαλή για χρήση και από τον πιο ευαίσθητο πελάτη, τα ρούχα υπόκεινται και σε μία σειρά άλλων τεστ, τα οποία επιβεβαιώνουν την ποιότητα των υφασμάτων και την αντοχή τους, με βάση αυστηρά κριτήρια ποιότητας. Τα εν λόγω τεστ εξετάζουν τα ακόλουθα:

- Αντοχή του χρώματος κάτω από τις προτεινόμενες οδηγίες πλυσίματος.
- Έλεγχος της κάθετης και οριζόντιας σμίκρυνσης του ρούχου κατά τις πλύσεις.
- Έλεγχος του βαψίματος ενός ρούχου πάνω στο άλλο κατά τις πλύσεις.
- Έλεγχος της αντοχής του χρώματος κατά την τριβή.

Τα τεστ αυτά και τα αποτελέσματα της επίδοσης των υφασμάτων, ποσοτικοποιούνται και μετρούνται σύμφωνα με τα standards του ISO 105, δίνοντας στα προϊόντα της C.B.S., το χαρακτηριστικό του εξαιρετικά ποιοτικού και διαφοροποιημένου ρούχου. Η κοπή των υφασμάτων γίνεται με τα εξελιγμένα συστήματα CAD – CAM, με τα οποία ένα πληροφοριακό σύστημα σχεδιάζει ακριβώς το σημείο στο οποίο πρέπει να γίνει η κοπή, και έτσι τα ρούχα έχουν ακόμα καλύτερη ποιότητα.

Ο λόγος που αναπτύχθηκε ο τρόπος λειτουργίας της C.B.S. στην παράγραφο που προηγήθηκε, έχει ιδιαίτερη σημασία για την στρατηγική που ακολουθεί η επιχείρηση. Όπως αναφέραμε και στο δεύτερο κεφάλαιο, ένας από τους τρόπους με τους οποίους μπορεί η ελληνική κλωστοϋφαντουργία να ανταγωνιστεί τα εισαγόμενα φθηνά προϊόντα από την Κίνα και τις άλλες χώρες, είναι μέσω διαφοροποίησης ποιότητας, και όχι μέσω ηγεσίας κόστους, γιατί κάτι τέτοιο είναι σχεδόν αδύνατο.

²³ Τα πιστοποιητικά που διαθέτει η CBS A.E. από τον Oeko – Tex International υπάρχουν στο παράρτημα.

²⁴ Τα τεστ στα οποία υποβάλλονται τα προϊόντα της CBS υπάρχουν στο παράρτημα.

3.3 Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων

Στην παράγραφο αυτή θα κάνουμε χρηματοοικονομική ανάλυση της επιχείρησης C.B.S. A.E., με τη χρήση των ισολογισμών²⁵ και των καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσεως για την πενταετία 2002-2006. Ο λόγος που επιλέξαμε αυτή την πενταετία είναι ότι η C.B.S. A.E. υπάρχει με την τωρινή της μορφή από το 2002 και μετά, όπως εξηγήσαμε και στο ιστορικό. Μέχρι το 2001, υπάρχουν ισολογισμοί των τριών εταιριών Mecos A.E., Readytex A.B.E.E. και της Δ&Λ ΜΟΔΕΣ Ε.Π.Ε χωριστά.

3.3.1 Ομαδοποίηση των λογιστικών καταστάσεων

Προτού περάσουμε στην μελέτη των στοιχείων των λογιστικών καταστάσεων, παραθέτουμε αρχικά ομαδοποιημένα τα στοιχεία του ενεργητικού, του παθητικού και των αποτελεσμάτων χρήσεως για την εξεταζόμενη πενταετία. Τα στοιχεία αυτά στη συνέχεια θα τα αναλύσουμε με τη βοήθεια οριζόντιων και κάθετων συγκριτικών καταστάσεων, προκειμένου να βγάλουμε συμπεράσματα για την πορεία της επιχείρησης, όπως ακριβώς είχαμε κάνει και στο δεύτερο κεφάλαιο, για το σύνολο του κλάδου.

Ακολουθεί η ομαδοποίηση των λογαριασμών του ενεργητικού, για την εξεταζόμενη περίοδο 2002-2006.

²⁵ Οι ισολογισμοί της επιχείρησης για τη περίοδο 2002 – 2006 υπάρχουν στο παράρτημα.

Πίνακας 3.1: Ομαδοποίηση των λογαριασμών του ενεργητικού για την πενταετία 2002-2006.

ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	2002	2003	2004	2005	2006
ΝΟΜΙΣΜΑ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ
Επωνυμία: C.B.S. Α.Ε.					
Αντικείμενο: Κλωστοϋφαντουργία					
Περίοδος (Μήνες) 12					
Ημερομηνία Κλεισίματος					
A. ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ					
Οφειλόμενο Κεφάλαιο					
B. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ					
Έξοδα Ιδρύσεως & Πρώτης Εγκαταστάσεως	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Λοιπά Έξοδα Εγκαταστάσεως	21.974,86	29.143,31	29.143,31	33.943,31	33.943,31
Αποσβέσεις Εξόδων Εγκαταστάσεως	9.414,56	17.800,99	25.461,67	25.461,67	25.461,67
Έξοδα Εγκαταστάσεως μετά από Αποσβέσεις	12.560,30	11.342,32	3.681,64	8.481,64	8.481,64
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
<i>i) Ασώματες Ακινητοποιήσεις</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>ii) Ενσώματες Ακινητοποιήσεις</i>					
Γήπεδα	120.693,76	120.693,76	120.693,76	120.693,76	120.693,76
Ορυχεία - μεταλλεία - λατομεία	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Κτίρια	824.012,41	851.461,75	855.674,81	828.805,82	844.544,42
Μηχανήματα	210.614,06	217.564,06	206.549,14	202.010,26	202.315,26
Μεταφορικά Μέσα	41.566,96	45.966,96	45.966,96	45.966,96	45.966,96
Έπιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	243.026,83	263.427,37	253.610,99	250.591,91	251.967,83
Ακινητοποιήσεις Υπο Εκτέλεση	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Αποσβέσεις Ενσωμάτων Ακινητοποιήσεων Προβλέψεις Απαξιώσεων & Υποτιμήσεων	1.185.746,34	1.239.071,93	1.231.370,89	1.196.240,10	1.196.240,10
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΩΝ	254.167,68	289.185,28	251.124,77	251.828,61	269.248,13
<i>iii) Συμμετοχές & Άλλες Μακρ/σμες Απαιτήσεις</i>					
Συμμετοχές σε Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Συμμετοχές σε Λοιπές Επιχειρήσεις	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συν/μων επιχειρήσεων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	15.928,40	16.084,44	16.560,37	12.385,38	14.204,80
ΣΥΝ. ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	270.096,08	305.269,72	267.685,14	264.213,99	283.452,93
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
<i>i) Αποθέματα</i>	218.860,57	199.243,87	208.646,18	278.566,34	319.294,20
Έμπορεύματα	89.433,30	65.806,81	55.599,11	35.310,87	24.700,32
Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	50.043,05	53.459,59	68.637,24	105.431,59	113.970,75
Α' και βοηθ. Υλεις - ανταλλακτ. Και είδη συσκευασίας	74.169,14	73.863,62	836.688,35	128.875,92	160.509,63
Προκαταβολές για Αγορά Αποθεμάτων	5.215,08	6.113,85	721,48	8.947,96	20.113,50
<i>ii) Απαιτήσεις</i>	187.754,48	212.922,33	260.460,89	160.476,83	58.307,34
Πελάτες	101.526,28	133.900,24	144.243,99	134.837,18	32.796,81
Απαιτ. από Λοιπές Συμ/κου Ενδιαφέροντος Επιχ/σεις (βραχ/σμες)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Επιταγές εισπρακτέες	7.839,40	1.060,11	0,00	0,00	0,00
Επισφαλείς-Επίδικες Απαιτήσεις κλπ.	0,00	0,00	3.210,97	3.210,97	3.210,97
Χρεώστες Διάφοροι: Ελληνικό δημόσιο	28.084,22	39.846,11	97.091,85	17.722,51	12.474,66
Λοιποί	50.304,58	38.115,87	15.914,08	4.706,17	9.824,90
<i>iii) Μετοχές - Χρεόγραφα</i>					
Μετοχές Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ομόλογα, Έντοκα Γραμμάτια	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ίδιες Μετοχές	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>iv) Διαθέσιμα</i>	285.517,99	126.013,85	170.141,90	55.424,90	115.665,62
Ταμείο	57.298,38	81.314,74	53.445,68	8.831,39	35.957,49
Καταθέσεις Όψεως	228.219,61	44.699,11	116.696,22	46.593,51	79.708,13
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	692.133,04	538.180,05	639.248,97	494.468,07	493.267,16
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ Λ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	7.008,89	7.918,45	4.824,95	5.422,24	5.307,18
Έξοδα Επομένων Χρήσεων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Έσοδα Χρήσεως Εισπρακτέα	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	981.798,31	851.368,22	915.440,70	772.585,94	790.508,91

Ακολουθεί η ομαδοποίηση των λογαριασμών του παθητικού για την εξεταζόμενη περίοδο 2002-2006.

Πίνακας 3.2: Ομαδοποίηση των λογαριασμών του παθητικού για την πενταετία 2002-2006.

A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
<i>i) Κεφάλαιο</i>					
Καταβλημένο & Διαφορά Υπέρ το Άρτιο Δικαιώματα μειοψηφίας	408.000,00	408.000,00	408.000,00	408.000,00	408.000,00
<i>ii) Διαφορές Αναπροσαρμογής</i>					
Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπων περιουσ. Στοιχείων	104,21	104,21	104,21	104,21	104,21
<i>iii) Αποθεματικά Κεφάλαια</i>					
Αποθεματικά	381.265,21	381.265,21	381.265,21	381.265,21	381.265,21
<i>iv) Αποτελέσματα εις Νέο</i>					
Κέρδη εις Νέο	84.572,37	-198.151,16	-100.680,73	-188.931,22	-18.434,92
Ζημιές εις Νέο	282.723,53	125.461,46	319.625,54	420.306,27	609.237,49
Υπεραξία Απορροφήσεων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Μείον το ποσό για ίδιες μετοχές μη καλυπτόμενο από κέρδη	0,00				
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	591.218,26	465.756,80	369.063,15	180.131,93	161.697,01
B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ					
Προβλέψεις για Αποζημίωση Προσωπικού	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Λοιπές Προβλέψεις	2.516,75	2.516,75	0,00	0,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ	2.516,75	2.516,75	0,00	0,00	0,00
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
<i>i) Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις</i>					
Μακροπρόθεσμες Τραπεζικές Υποχρεώσεις	0,00	0,00	150.000,00	144.576,32	149.967,45
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΣΥΝ. ΜΑΚΡ/ΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ & ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ	2.516,75	2.516,75	150.000,00	144.576,32	149.967,45
<i>ii) Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις</i>					
Προμηθευτές	244.275,60	121.897,86	96.266,43	94.319,67	61.391,61
Γραμμάτια Πληρωτέα	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Επιταγές Πληρωτέες	87.292,94	172.956,67	209.442,20	247.618,20	240.501,52
Μακρ/σμες Υποχρεώσεις Πληρωτέες στην Επόμενη Χρήση	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Τράπεζες Βραχυπρόθεσμες Χρημ/σεις	8,66	8,63	8,63	8,63	8,63
Προκαταβολές Πελατών	1.287,77	1.010,24	486,81	486,81	1.506,53
Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη (εκτός Φόρου Εισοδ.)	16.447,74	37.449,39	17.115,58	8.501,33	10.788,05
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί (ενήμεροι)	20.026,94	24.381,25	27.048,72	41.422,94	103.786,96
Πιστωτές Διάφοροι	2.216,12	14.153,12	17.892,42	33.205,12	42.712,12
Υποχρ. προς Λοιπές Συμ/κου Ενδιαφέροντος Επιχ/σεις (βραχ/σμες)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Μερίσματα	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	371.555,77	371.857,16	368.260,79	425.562,70	460.695,42
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ Λ/ΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ					
Εσοδα Επομένων Χρήσεων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Εξοδα Χρήσεως Δεδουλευμένα	16.507,53	11.237,51	28.116,76	22.314,99	18.149,03
Λοιποί Μεταβατικοί Λογ/σμοί	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	22.847,03	22.847,03	22.847,03	22.847,03	22.847,03
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	981.798,31	851.368,22	915.440,70	772.585,94	790.508,91
ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ακολουθεί η ομαδοποίηση των καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσης για την εξεταζόμενη περίοδο 2002-2006.

Πίνακας 3.3.: Ομαδοποίηση των αποτελεσμάτων χρήσεων για την πενταετία 2002-2006.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ					
Κύκλος Εργασιών Κοινοπραξιών	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Κύκλος Εργασιών Εταιρείας	1423255,42	1.270.668,23	1.320.232,65	950.489,93	1.213.936,23
Κόστος πωλήσεων	640.174,92	580.763,51	662.498,93	653668,48	696.471,73
Αποσβέσεις Ενσωματωμένες στο Κόστος					
Μικτό Κέρδος	783.080,50	689.904,72	657.733,72	296.821,45	517.464,50
Έλεγχος Μικτού Κέρδους	783.080,50	689.904,72	657.733,72	296.821,45	517.464,50
Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης					
Προμήθειες, Λοιπά Έσοδα, κλπ.	1.740,31	29,44	1.694,02	4.415,23	3.235,37
Αποσβέσεις Επιχορηγηθέντων Παγίων					
Μη Λειτουργικά Έσοδα					
Έξοδα Λειτουργίας Διάθεσης	465.011,64	524.736,84	444.138,08	254.195,68	262.747,05
Γενικά Έξοδα					
Έξοδα Διοικητικής Λειτουργίας	195.052,67	246.767,70	282.751,41	202.573,11	263.123,85
Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα					
Πλέον:					
Λοιπά μη Λειτουργικά Έσοδα					
Έσοδα Συμμετοχών	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Έσοδα Χρεογράφων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Κέρδη από Πώληση Χρεογράφων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Κέρδη από Πώληση Συμμετοχών					
Πιστωτικοί Τόκοι και Συναφή Έσοδα	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Κέρδη από Πώληση Παγίων					
Πιστωτικές Συναλλαγματικές Διαφορές					
Μείον:					
Ζημιές Αποτιμήσεως Χρεογράφων					
Ζημιές Αποτιμήσεως Συμμετοχών		0,00	0,00	0,00	0,00
Έξοδα & Ζημιές Χρεογράφων					
Έξοδα & Ζημιές Συμμετοχών	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ζημιές από πώληση Παγίων					
Χρεωστικές Συναλλαγματικές Διαφορές					
Χρεωστικοί Τόκοι & Συναφή Έξοδα	11.854,12	11.282,44	15.922,17	13.120,94	12.678,08
Λοιπά μη Λειτουργικά Έξοδα					
Έκτακτα Αποτελέσματα					
Πλέον:					
Έκτακτα και Ανόργανα Έσοδα	3.051,69	838,63	0,00	225,00	0,00
Έκτακτα Κέρδη	0,00	24.799,87	0,00	0,00	0,00
Έσοδα Προηγούμενων Χρήσεων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Έσοδα από Προβλέψεις Προηγούμενων Χρήσεων			0,00	0,00	0,00
Μείον:					
Έκτακτα και Ανόργανα Έξοδα	2.935,72	58,70	2.159,91	20.503,17	585,81
Έκτακτες Ζημιές	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Έξοδα Προηγούμενων Χρήσεων	0,00	204,44	0,00	0,00	0,00
Προβλέψεις για Εκτάκτους Κινδύνους					
Σύνολο Αποσβέσεων Πάγιων Στοιχείων	45.499,40	51.111,56	44.035,89	0,00	0,00
Εκ των οποίων Αποσβέσεις Ενσωματωμένες στο Κόστος	45.499,40	51.111,56	44.035,89	0,00	0,00
Διάθεση Αποτελεσμάτων					
Πλέον: Κέρδη (Ζημιές) Χρήσης	113.018,35	-67.477,46	-85.543,83	-188.931,22	-18.434,92
Ζημιές από Αποτίμηση Χρεογρ. προς Συμφηφισμό				0,00	0,00
Μεταφορά από Αποθεματικά				0,00	0,00
Φορολογημένα Αποθεματικά Ν2579/98			0,00		
Φορολογημένα Αποθεματικά Ν2954/01	0,00	0,00			
Αποθεματικά Αναπροσαρμογής Παγίων					
Υπόλοιπο αποτελεσμάτων προηγ. Χρήσεων	-282.723,53	-198.151,16	-319.625,54	-420.306,27	-609.237,49
Υπόλοιπο Ζημιών νέων συμβάσεων προς συμφηφισμό					
Μείον: Μερίσματα					
Εις Αποθεματικά	0,00	0,00	0,00		
Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου	28.445,98	57.984,00	15.136,90	0,00	0,00
Φόρος Εισοδήματος	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Φόρος Κ/ΞΙΩΝ και ΥΠΟΚ/ΤΩΝ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Λοιποί Φόροι Μη Ενσωματωμένοι στο Λειτουργ. Κόστος	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Κέρδη (Ζημιές) εις Νέο	-198.151,16	-323.612,62	-420.306,27	-609.237,49	-627.672,41

3.3.2. Οριζόντιες συγκριτικές καταστάσεις

3.3.2.1. Παράθεση των στοιχείων

Χρησιμοποιώντας τα δεδομένα των πινάκων 3.1, 3.2 και 3.3, συντάσσουμε τρεις καινούργιους πίνακες στους οποίους υπολογίζουμε :

- τον ετήσιο δείκτη μεταβολής (%) για κάθε στοιχείο του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης και για όλες τις χρονιές
- τη μέση ετήσια μεταβολή (%) για κάθε στοιχείο του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης κατά την πενταετία 2002 έως 2006
- τη μέση τιμή σε απόλυτο μέγεθος για κάθε στοιχείο του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης κατά την πενταετία 2002 έως 2006

Με τους υπολογισμούς αυτούς, θα επιχειρήσουμε να παρατηρήσουμε κάποια τάση στην εξέλιξη βασικών λογαριασμών, όπως είναι οι απαιτήσεις, τα αποθέματα, οι μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις κλπ, που δείχνουν προς ποια κατεύθυνση κινείται η χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης, αλλά και την πολιτική της διοίκησής της.

Στους επόμενους πίνακες λοιπόν, τους πίνακες 3.4, 3.5 και 3.6 βλέπουμε τις οριζόντιες συγκριτικές καταστάσεις για το ενεργητικό, το παθητικό και τα αποτελέσματα χρήσης αντίστοιχα.

Πίνακας 3.4 : Οριζόντια συγκριτική κατάσταση του ενεργητικού.

ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	Μέση τιμή 5-ετίας	Μέση ετήσια μεταβολή	02-'03(%)	03-'04(%)	04-'05(%)	05-'06(%)
ΝΟΜΙΣΜΑ						
Επωνυμία: C.B.S. A.E.						
Αντικείμενο: Κλωστοϋφαντουργία						
Περίοδος (Μήνες) 12						
Ημερομηνία Κλεισίματος						
A. ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ						
Οφειλόμενο Κεφάλαιο						
B. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ						
Εξόδα Ιδρύσεως & Πρώτης Εγκαταστάσεως						
Λοιπά Έξοδα Εγκαταστάσεως	29629,62	12,27%	32,62%	0,00%	16,47%	0,00%
Αποσβέσεις Εξόδων Εγκαταστάσεως	20720,11	33,03%	89,08%	43,04%	0,00%	0,00%
Έξοδα Εγκαταστάσεως μετά από Αποσβέσεις	8909,51	13,28%	-9,70%	-67,54%	130,38%	0,00%
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
i) Ασώματες Ακινήτοποιήσεις						
Υπεραξία Επιχειρήσεων (Goodwill)						
Απαιτήσεις κατά Κ/ζίες						
Αποσβέσεις Ασωμάτων Ακινήτοποιήσεων						
ii) Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις						
Γήπεδα	120693,76	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ορυχεία - μεταλλεία - λατομεία	0,00					
Κτίρια	840899,84	0,65%	3,33%	0,49%	-3,14%	1,90%
Μηχανήματα	207810,56	-0,95%	3,30%	-5,06%	-2,20%	0,15%
Μεταφορικά Μέσα	45086,96	2,65%	10,59%	0,00%	0,00%	0,00%
Έπιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	252524,99	1,01%	8,39%	-3,73%	-1,19%	0,55%
Ακινήτοποιήσεις Υπο Εκτέλεση	0,00					
Αποσβέσεις Ενσωμάτων Ακινήτοποιήσεων	1209733,87	0,26%	4,50%	-0,62%	-2,85%	0,00%
Προβλέψεις Απαξιώσεων & Υποτιμήσεων	0,00					
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΩΝ	263110,89	1,95%	13,78%	-13,16%	0,28%	6,92%
iii) Συμμετοχές & Άλλες Μακρ/σμες Απαιτήσεις	0,00					
Συμμετοχές σε Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις	0,00					
Συμμετοχές σε Λοιπές Επιχειρήσεις	0,00					
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συν/μων επιχειρήσεων	0,00					
Τίτλοι με χαρακτήρα ακινήτοποιήσεων	0,00					
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	15032,68	-1,65%	0,98%	2,96%	-25,21%	14,69%
ΣΥΝ. ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	278143,57	1,67%	13,02%	-12,31%	-1,30%	7,28%
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	0,00					
i) Αποθέματα	244922,23	10,97%	-8,96%	4,72%	33,51%	14,62%
Εμπορεύματα	54170,08	-27,12%	-26,42%	-15,51%	-36,49%	-30,05%
Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	78308,44	24,23%	6,83%	28,39%	53,61%	8,10%
Α' και βοηθ. Ύλης - ανταλλακτ. Και είδη συσκευασίας	104221,33	22,86%	-0,41%	13,30%	54,00%	24,55%
Προκαταβολές για Αγορά Αποθεμάτων	8222,37	298,51%	17,23%	-88,20%	1140,22%	124,78%
ii) Απαιτήσεις	175984,37	-16,58%	13,40%	22,33%	-38,39%	-63,67%
Πελάτες	109460,90	-10,65%	31,89%	7,72%	-6,52%	-75,68%
Απαιτ. από Λοιπές Συμ/κου Ενδιαφέροντος Επιχ/σεις (βραχ/σμες)	0,00	0,00%				
Επιταγές εισπρακτέες	1779,90	-46,62%	-86,48%	-100,00%		
Επισφαλείς-Επίδικες Απαιτήσεις κλπ.	1926,58	0,00%			0,00%	0,00%
Χρεώστες Διάφοροι: Ελληνικό δημόσιο	39043,87	18,55%	41,88%	143,67%	-81,75%	-29,61%
Λοιποί	23773,12	-11,03%	-24,23%	-58,25%	-70,43%	108,77%
iii) Μετοχές - Χρεόγραφα	0,00	0,00%				
Μετοχές Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο	0,00	0,00%				
Ομόλογα, Έντοκα Γραμμάτια	0,00	0,00%				
Ίδιες Μετοχές	0,00	0,00%				
iv) Διαθέσιμα	150552,85	5,10%	-55,86%	35,02%	-67,42%	108,69%
Ταμείο	47369,54	57,83%	41,91%	-34,27%	-83,48%	307,16%
Καταθέσεις Όψεως	103183,32	22,91%	-80,41%	161,07%	-60,07%	71,07%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	571459,46	-6,59%	-22,24%	18,78%	-22,65%	-0,24%
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ Δ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	6096,34	-3,96%	12,98%	-39,07%	12,38%	-2,12%
Εξόδα Επομένων Χρήσεων	0,00	0,00%				
Εσοδα Χρήσεως Εισπρακτέα	0,00	0,00%				
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	862340,42	-4,76%	-13,28%	7,53%	-15,61%	2,32%
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ	22847,03	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Πίνακας 3.5: Οριζόντια συγκριτική κατάσταση του παθητικού

Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	Μέση τιμή 5-ετίας	Μέση ετήσια μεταβολή	'02-03(%)	'03-'04(%)	'04-'05(%)	'05-'06(%)
i) Κεφάλαιο						
Καταβλημένο & Διαφορά Υπέρ το Άρτιο	408000	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Δικαιώματα μειονηφίας	0					
ii) Διαφορές Αναπροσαρμογής	0					
Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών	0					
Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπων περιουσ. Στοιχείων	104,21	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
iii) Αποθεματικά Κεφάλαια	0					
Αποθεματικά	381265,21	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
iv) Αποτελέσματα εις Νέο	0					
Κέρδη εις Νέο	-84325,132	-96,52%	-334,30%	-49,19%	87,65%	-90,24%
Ζημιές εις Νέο	351470,858	43,90%	-55,62%	154,76%	31,50%	44,95%
Υπεραξία Απορροφήσεων	0					
	0					
Μείον το ποσό για ίδιες μετοχές μη καλυπτόμενο από κέρδη	0					
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	353573,43	-25,85%	-21,22%	-20,76%	-51,19%	-10,23%
Β. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	0					
Προβλέψεις για Αποζημίωση Προσωπικού	0					
Λοιπές Προβλέψεις	1006,7	-25,00%	0,00%	-100,00%		
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ	1006,7	-25,00%	0,00%	-100,00%		
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	0					
i) Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0					
Μακροπρόθεσμες Τραπεζικές Υποχρεώσεις	88908,754	0,03%			-3,62%	3,73%
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0					
ΣΥΝ. ΜΑΚΡ/ΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ & ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ	89915,454	1465,05%	0,00%	5860,07%	-3,62%	3,73%
ii) Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0					
Προμηθευτές	123630,234	-27,01%	-50,10%	-21,03%	-2,02%	-34,91%
Γραμμάτια Πληρωτέα	0					
Επιταγές Πληρωτέες	191562,306	33,65%	98,13%	21,10%	18,23%	-2,87%
Μακρ/σμες Υποχρεώσεις Πληρωτέες στην Επόμενη Χρήση	0					
Τράπεζες Βραχυπρόθεσμες Χρημ/σεις	8,636	-0,09%	-0,35%	0,00%	0,00%	0,00%
Προκαταβολές Πελατών	955,632	34,03%	-21,55%	-51,81%	0,00%	209,47%
Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη (εκτός Φόρου Εισοδ.)	18060,418	12,49%	127,69%	-54,30%	-50,33%	26,90%
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί (ενήμεροι)	43333,362	59,09%	21,74%	10,94%	53,14%	150,55%
Πιστωτές Διάφοροι	22035,78	169,82%	538,64%	26,42%	85,58%	28,63%
Υποχρ. προς Λοιπές Συμ/κου Ενδιαφέροντος Επιχ/σεις (βραχ/σμες)	0					
Μερίσματα	0					
ΣΥΝΟΛΟ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	399586,368	5,73%	0,08%	-0,97%	15,56%	8,26%
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ Λ/ΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	0					
Εσοδα Επομένων Χρήσεων	0					
Εξοδα Χρήσεως Δεδουλευμένα	19265,164	19,74%	-31,92%	150,20%	-20,63%	-18,67%
Λοιποί Μεταβατικοί Λογ/σμοί	0					
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	22847,03	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	862340,416	-4,76%	-13,28%	7,53%	-15,61%	2,32%
ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	0					

Πίνακας 3.6.: Οριζόντια συγκριτική κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσεως.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	Μέση τιμή 5-ετίας	Μέση ετήσια μεταβολή	'02-'03(%)	'03-'04(%)	'04-'05(%)	'05-'06(%)
Κύκλος Εργασιών Κοινοπραξιών	0	0,00%				
Κύκλος Εργασιών Εταιρείας	1235716,492	-1,78%	-10,72%	3,90%	-28,01%	27,72%
Κόστος πωλήσεων	646715,514	2,50%	-9,28%	14,07%	-1,33%	6,55%
Αποσβέσεις Ενσωματωμένες στο Κόστος	0	0,00%				
Μικτό Κέρδος	589000,978	0,73%	-11,90%	-4,66%	-54,87%	74,34%
Έλεγχος Μικτού Κέρδους	589000,978	0,73%	-11,90%	-4,66%	-54,87%	74,34%
<i>Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης</i>	0	0,00%				
Προμήθειες, Λοιπά Έσοδα, κλπ.	2222,874	1422,44%	-98,31%	5654,14%	160,64%	-26,72%
Αποσβέσεις Επιχορηγηθέντων Παγίων	0	0,00%				
Μη Λειτουργικά Έσοδα	0	0,00%				
Έξοδα Λειτουργίας Διάθεσης	390165,858	-10,48%	12,84%	-15,36%	-42,77%	3,36%
Γενικά Έξοδα	0	0,00%				
Έξοδα Διοικητικής Λειτουργίας	238053,748	10,66%	26,51%	14,58%	-28,36%	29,89%
Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα	0	0,00%				
Πλέον:	0	0,00%				
Εσοδα Συμμετοχών	0	0,00%				
Εσοδα Χρεογράφων	0	0,00%				
Κέρδη από Πώληση Χρεογράφων	0	0,00%				
Κέρδη από Πώληση Συμμετοχών	0	0,00%				
Πιστωτικοί Τόκοι και Συναφή Έσοδα	0	0,00%				
Κέρδη από Πώληση Παγίων	0	0,00%				
Πιστωτικές Συναλλαγματικές Διαφορές	0	0,00%				
Μείον:	0	0,00%				
Ζημιές Αποτιμήσεως Χρεογράφων	0	0,00%				
Ζημιές Αποτιμήσεως Συμμετοχών	0	0,00%				
Έξοδα & Ζημιές Χρεογράφων	0	0,00%				
Έξοδα & Ζημιές Συμμετοχών	0	0,00%				
Ζημιές από πώληση Παγίων	0	0,00%				
Χρεωστικές Συναλλαγματικές Διαφορές	0	0,00%				
Χρεωστικοί Τόκοι & Συναφή Έξοδα	12971,55	3,83%	-4,82%	41,12%	-17,59%	-3,38%
Λοιπά μη Λειτουργικά Έξοδα	0	0,00%				
Εκτακτα Αποτελέσματα	0	0,00%				
Πλέον:	0	0,00%				
Εκτακτα και Ανόργανα Έσοδα	823,064	-68,13%	-72,52%	-100,00%		-100,00%
Εκτακτα Κέρδη	4959,974	-25,00%		-100,00%		
Εσοδα Προηγούμενων Χρήσεων	0	0,00%				
Εσοδα από Προβλέψεις Προηγούμενων Χρήσεων	0	0,00%				
Μείον:	0	0,00%				
Εκτακτα και Ανόργανα Έξοδα	5248,662	1058,42%	-98,00%	3579,57%	849,26%	-97,14%
Εκτακτες Ζημιές	0	0,00%				
Έξοδα Προηγούμενων Χρήσεων	40,888	-25,00%		-100,00%		
Προβλέψεις για Εκτάκτους Κινδύνους	0	0,00%				
	0	0,00%				
Σύνολο Αποσβέσεων Παγίων Στοιχείων	28129,37	-25,38%	12,33%	-13,84%	-100,00%	
Εκ των οποίων Αποσβέσεις Ενσωματωμένες στο Κόστος	28129,37	-25,38%	12,33%	-13,84%	-100,00%	
Διάθεση Αποτελεσμάτων	0	0,00%				
Πλέον: Κέρδη (Ζημιές) Χρήσης	-49473,816	-25,58%	-159,70%	26,77%	120,86%	-90,24%
Ζημιές από Αποτίμηση Χρεογρ. προς Συμφηφισμό	0	0,00%				
Μεταφορά από Αποθεματικά	0	0,00%				
Φορολογημένα Αποθεματικά Ν2579/98	0	0,00%				
Φορολογημένα Αποθεματικά Ν2954/01	0	0,00%				
Αποθεματικά Αναπροσαρμογής Παγίων	0	0,00%				
Υπόλοιπο αποτελεσμάτων προηγ. Χρήσεων	-366008,798	26,96%	-29,91%	61,30%	31,50%	44,95%
Υπόλοιπο Ζημιών νέων συμβάσεων προς συμφηφισμό	0	0,00%				
Μείον: Μερίσματα	0	0,00%		0,00%		
Εις Αποθεματικά	0	0,00%		0,00%		
Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου	20313,376	-17,51%	103,84%	-73,89%	-100,00%	
Φόρος Εισοδήματος	0	0,00%		0,00%		
Φόρος Κ/ΞΙΩΝ και ΥΠΟΚ/ΤΩΝ	0	0,00%		0,00%		
Λοιποί Φόροι Μη Ενσωματωμένοι στο Λειτ. Κόστος	0	0,00%		0,00%		
Κέρδη (Ζημιές) εις Νέο	-435795,99	35,29%	63,32%	29,88%	44,95%	3,03%

3.3.2.2 Σχολιασμός των οριζόντιων συγκριτικών καταστάσεων

Εξετάζοντας την οριζόντια συγκριτική κατάσταση του ενεργητικού, παρατηρούμε αρχικά ότι το σύνολο του παγίου ενεργητικού, παρά τις αυξομειώσεις που εμφανίζει, ιδιαίτερα στις περιόδους 2003-2002 και 2004-2003, διατηρεί μία σχετικά μικρή μέση ετήσια μεταβολή, της τάξης του 1,67%. Αυτό υποδηλώνει ότι η επιχείρηση δεν έχει επενδύσει την τελευταία πενταετία σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, όπως καινούριο μηχανολογικό εξοπλισμό. Είναι βέβαια, γεγονός ότι ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας και της ένδυσης γενικότερα, χαρακτηρίζεται από ρηχή τεχνολογική βάση, με την έννοια ότι δεν εξελίσσονται ιδιαίτερα γρήγορα οι τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται κατά την παραγωγή. Ωστόσο, όπως σχολίασαμε και στο προηγούμενο κεφάλαιο, μία από τις προοπτικές τόνωσης της ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας, είναι η αύξηση των επενδύσεων για τεχνολογία και ανάπτυξη, ώστε να παράγονται προϊόντα διαφοροποιημένα ποιοτικά, τα οποία θα είναι σε θέση να ανταγωνιστούν τα φθηνά εισαγόμενα που έχουν κατακλύσει την αγορά. Οι ενέργειες της C.B.S A.E. προς την κατεύθυνση αυτή, περιλαμβάνουν επενδύσεις σε συστήματα CAD/CAM (οι οποίες έγιναν εκτός της εξεταζόμενης πενταετίας), τα οποία είναι πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιούνται για την κοπή των υφασμάτων με υψηλό επίπεδο ακριβείας.

Στο λογαριασμό των αποθεμάτων, αυτό που διαπιστώνει κανείς, είναι ότι, με εξαίρεση το 2003 όπου υπάρχει μείωση, όλες τις άλλες χρονιές είχαμε αύξηση. Είναι βέβαια λογικό, λόγω της φύσεως του αντικειμένου, να υπάρχουν πάντα αποθέματα, παρόλο που αυτό συνεπάγεται δέσμευση κεφαλαίου. Αυτό συμβαίνει, διότι η C.B.S. A.E, διαθέτει και την εμπορική αλυσίδα Lady L, και όπως γνωρίζουμε οι εμπορικές επιχειρήσεις, οφείλουν να έχουν πάντα τα ράφια τους και τις αποθήκες τους γεμάτες με εμπορεύματα. Στην προκειμένη περίπτωση όμως, η αύξηση των αποθεμάτων, δε φαίνεται να προέρχεται τόσο από το λογαριασμό των εμπορευμάτων, τα οποία προσπαθούν να περιορίσουν, όσο από το λογαριασμό των προκαταβολών για αγορά αποθεμάτων, και των έτοιμων και ημιτελών προϊόντων. Αυτό μπορεί να αποδοθεί στην εποχικότητα της εξαγωγικής δραστηριότητας της επιχείρησης. Συγκεκριμένα, στο τέλος του έτους, που συντάσσονται οι ισολογισμοί, η επιχείρηση κάνει μεγάλες αγορές γιατί αμέσως μετά την περίοδο των γιορτών, στο εξωτερικό (Γερμανία, Ολλανδία, Δανία και Σουηδία), ξεκινάει η περίοδος των εκπτώσεων, οπότε επιχείρηση έχει μεγάλες παραγγελίες που πρέπει να παραχθούν και να σταλθούν άμεσα. Κάτι άλλο που τράβηξε την προσοχή μας είναι ότι ενώ τις υπόλοιπες χρονιές, τα αποθέματα κινούνται αναλόγως με τον κύκλο εργασιών, το 2005, διατηρήθηκαν σε υψηλά επίπεδα, παρά την αισθητή πτώση του κύκλου εργασιών. Αυτό συνέβη, σύμφωνα με τη διοίκηση, διότι υπήρχαν προσδοκίες για αύξηση των πωλήσεων και όχι για μείωση, και έτσι έγινε επιλογή για διατήρηση υψηλών αποθεμάτων.

Ο λογαριασμός των απαιτήσεων παρουσιάζει έντονες πτωτικές τάσεις, ιδιαίτερα τα δύο τελευταία χρόνια, ακολουθώντας τους ρυθμούς μεταβολής του λογαριασμού των πελατών. Εφόσον ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης δεν φαίνεται να ακολουθεί τους ίδιους ρυθμούς, εμφανίζοντας μικρές μόνο αυξομειώσεις, η σταθερή μείωση των απαιτήσεων θα πρέπει να οφείλεται σε αλλαγή της πιστωτικής πολιτικής της επιχείρησης απέναντι στους πελάτες.

Από το λογαριασμό του παθητικού, αυτό που αξίζει να σχολιαστεί ιδιαίτερος είναι ότι μέχρι το 2004, η επιχείρηση λειτουργούσε χωρίς ξένα κεφάλαια. Το 2004 βλέπουμε ότι έγινε τραπεζικός δανεισμός ύψους 150.000 €, από τα οποία στα επόμενα έτη φαίνεται ότι καταβάλλονται μόνο οι τόκοι. Ο δανεισμός αυτός έγινε για να χρηματοδοτηθεί τότε μία παραγγελία πρώτων υλών. Δεν ακολουθήθηκε λοιπόν ο χρυσός κανόνας της χρηματοδότησης²⁶, σύμφωνα με τον οποίο ο μακροπρόθεσμος δανεισμός θα πρέπει να γίνεται για τη χρηματοδότηση μακροπρόθεσμων περιουσιακών στοιχείων, δηλαδή παγίων. Αντίθετα, εδώ βλέπουμε να επιβαρύνθηκε ο λογαριασμός των μακροπρόθεσμων τραπεζικών υποχρεώσεων για την αγορά πρώτων υλών, που δείχνει την οικονομική δυσπραγία της επιχείρησης στη δεδομένη χρονική στιγμή.

Παρατηρούμε επίσης ότι η καθαρή θέση της επιχείρησης συνεχώς μειώνεται, το οποίο οφείλεται φυσικά στις ζημίες που καταγράφει τα τελευταία τέσσερα χρόνια η C.B.S. A.E.. Επίσης σταθερά μειώνεται και ο λογαριασμός των προμηθευτών, χωρίς να ακολουθεί τις μεταβολές του κύκλου εργασιών, όπως θα ήταν αναμενόμενο. Αυτό σημαίνει ότι η επιχείρηση δεν δύναται να προσαρμόζει τη διαπραγματευτική της δύναμη απέναντι στους προμηθευτές ευέλικτα, και βέβαια αυτό οφείλεται στην ένταση του ανταγωνισμού. Το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό πρόβλημα είναι κοινό για όλες τις επιχειρήσεις του κλάδου.

Στην οριζόντια συγκριτική κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσης, παρατηρούμε καταρχήν τον κύκλο εργασιών, ο οποίος εμφανίζει αυξομειώσεις, με μεγαλύτερη μείωση το 2005 (28,01%), και μεγαλύτερη αύξηση το 2006 (27,72%). Αν και το τελευταίο αυτό στοιχείο είναι ενθαρρυντικό, φαίνεται καθαρά το γεγονός ότι ο μεγάλος ανταγωνισμός, από τα εισαγόμενα κυρίως προϊόντα, έχει περιορίσει το μερίδιο αγοράς της C.B.S A.E.. Παρόλα αυτά, η αύξηση του 2006 είναι αισιόδοξο στοιχείο, ιδιαίτερα αν αναλογιστεί κανείς ότι ακόμα και πολύ μεγάλοι παίκτες του κλάδου, που είναι σε θέση να εφαρμόζουν οικονομίες κλίμακας, σημείωσαν πτώσεις.

Ενώ όμως οι πωλήσεις το 2005 είχαν αυτή τη μεγάλη πτώση, κατά το ένα τρίτο σχεδόν, το κόστος των πωλήσεων παρέμεινε πρακτικά αμετάβλητο, και οφείλεται κατά κύριο λόγο στους μισθούς των εργαζομένων, που αποτελούν μεγάλο ποσοστό του κύκλου εργασιών, όπως θα φανεί αργότερα και στην κάθετη συγκριτική ανάλυση. Από την άλλη, τα έξοδα λειτουργίας

²⁶ «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», Τεύχος Α, Λαζαρίδη Γιάννη, Παπαδόπουλου Δημήτρη.

διάθεσης είχαν μια μεγάλη μείωση το 2005 της τάξης του 42,77%, χωρίς να αυξηθούν ιδιαίτερα την επόμενη χρονιά. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την αύξηση του κύκλου εργασιών το 2006, είναι κυρίως υπεύθυνα για τη μείωση της αυξητικής τάσης των ζημιών. Πράγματι, όλες οι χρονιές, με εξαίρεση το 2002 είχαν αρνητικά αποτελέσματα χρήσης, και μάλιστα με τάσεις αύξησης των ζημιών. Αυτό είναι γενικό χρηματοοικονομικό πρόβλημα του κλάδου, καθώς σύμφωνα με στοιχεία του I.O.B.E., οι ζημιογόνες επιχειρήσεις, αυξήθηκαν από το 23% του συνόλου του κλάδου το 2001, στο 29% το 2003.

3.3.3. Κάθετες συγκριτικές καταστάσεις

3.3.3.1 Δημιουργία συγκριτικών πινάκων – παράθεση στοιχείων

Χρησιμοποιώντας τα δεδομένα των πινάκων 3.1, 3.2 και 3.3, συντάσσουμε τρεις καινούργιους πίνακες στους οποίους φαίνονται τα μεγέθη των στοιχείων των ισολογισμών (ενεργητικού και παθητικού χωριστά) και των καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσης, σε ποσοστά του μεγέθους του συνολικού ενεργητικού στην πρώτη περίπτωση, του συνολικού παθητικού στη δεύτερη και σε ποσοστά των πωλήσεων στην τρίτη.

Πίνακας 3.7: Κάθετη συγκριτική κατάσταση του ενεργητικού

ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	2002	2003	2004	2005	2006
ΝΟΜΙΣΜΑ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ
Επωνυμία: C.B.S. Α.Ε.					
Αντικείμενο: Κλωστοϋφαντουργία					
Περίοδος (Μήνες) 12					
Ημερομηνία Κλεισίματος					
A. ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ					
Οφειλόμενο Κεφάλαιο					
B. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ					
Εξοδα Ιδρύσεως & Πρώτης Εγκαταστάσεως	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Λοιπά Έξοδα Εγκαταστάσεως	2,24%	3,42%	3,18%	4,39%	4,29%
Αποσβέσεις Εξόδων Εγκαταστάσεως	0,96%	2,09%	2,78%	3,30%	3,22%
Εξοδα Εγκαταστάσεως μετά από Αποσβέσεις	1,28%	1,33%	0,40%	1,10%	1,07%
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<i>i) Ασώματες Ακίνητοποιήσεις</i>	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Υπεραξία Επιχειρήσεων (Goodwill)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Απαιτήσεις κατά Κ/ξίες	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Αποσβέσεις Ασωμάτων Ακίνητοποιήσεων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<i>ii) Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις</i>	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Γήπεδα	12,29%	14,18%	13,18%	15,62%	15,27%
Ορυχεία - μεταλλεία - λατομεία	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Κτίρια	83,93%	100,01%	93,47%	107,28%	106,84%
Μηχανήματα	21,45%	25,55%	22,56%	26,15%	25,59%
Μεταφορικά Μέσα	4,23%	5,40%	5,02%	5,95%	5,81%
Επιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	24,75%	30,94%	27,70%	32,44%	31,87%
Ακίνητοποιήσεις Υπο Εκτέλεση	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Αποσβέσεις Ενσωμάτων Ακίνητοποιήσεων	120,77%	145,54%	134,51%	154,84%	151,33%
Προβλέψεις Απαξιώσεων & Υποτιμήσεων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΩΝ	25,89%	33,97%	27,43%	32,60%	34,06%
<i>iii) Συμμετοχές & Άλλες Μακρ/σμες Απαιτήσεις</i>	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Συμμετοχές σε Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Συμμετοχές σε Λοιπές Επιχειρήσεις	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συν/μων επιχειρήσεων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Τίτλοι με χαρακτηρισμό ακίνητοποιήσεων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	1,62%	1,89%	1,81%	1,60%	1,80%
ΣΥΝ. ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	27,51%	35,86%	29,24%	34,20%	35,86%
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<i>i) Αποθέματα</i>	22,29%	23,40%	22,79%	36,06%	40,39%
Εμπορεύματα	9,11%	7,73%	6,07%	4,57%	3,12%
Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	5,10%	6,28%	7,50%	13,65%	14,42%
Α' και βοηθ. Ύλες - ανταλλακτ. Και είδη συσκευασίας	7,55%	8,68%	9,14%	16,68%	20,30%
Προκαταβολές για Αγορά Αποθεμάτων	0,53%	0,72%	0,08%	1,16%	2,54%
<i>ii) Απαιτήσεις</i>	19,12%	25,01%	28,45%	20,77%	7,38%
Πελάτες	10,34%	15,73%	15,76%	17,45%	4,15%
Απαιτ. από Λοιπές Συμ/κου Ενδιαφέροντος Επιχ/σεις (βραχ/σμες)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Επιταγές εισπρακτέες	0,80%	0,12%	0,00%	0,00%	0,00%
Επισφαλείς-Επίδικες Απαιτήσεις κλπ.	0,00%	0,00%	0,35%	0,42%	0,41%
Χρεώστες Διάφοροι: Ελληνικό δημόσιο	2,86%	4,68%	10,61%	2,29%	1,58%
Λοιποί	5,12%	4,48%	1,74%	0,61%	1,24%
<i>iii) Μετοχές - Χρεόγραφα</i>	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Μετοχές Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ομόλογα, Έντοκα Γραμμάτια	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ίδιες Μετοχές	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<i>iv) Διαθέσιμα</i>	29,08%	14,80%	18,59%	7,17%	14,63%
Ταμείο	5,84%	9,55%	5,84%	1,14%	4,55%
Καταθέσεις Όψεως	23,25%	5,25%	12,75%	6,03%	10,08%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	70,50%	63,21%	69,83%	64,00%	62,40%
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ Λ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,71%	0,93%	0,53%	0,70%	0,67%
Εξοδα Επομένων Χρήσεων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Εσοδα Χρήσεως Εισπρακτέα	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ	2,33%	2,68%	2,50%	2,96%	2,89%

Πίνακας 3.8: Κάθετη συγκριτική κατάσταση του παθητικού

A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	2002	2003	2004	2005	2006
i) Κεφάλαιο					
Καταβλημένο & Διαφορά Υπέρ το Άρτιο	41,56%	47,92%	44,57%	52,81%	51,61%
Δικαιώματα μειοψηφίας	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ii) Διαφορές Αναπροσαρμογής	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπων περιουσ. Στοιχείων	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
iii) Αποθεματικά Κεφάλαια	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Αποθεματικά	38,83%	44,78%	41,65%	49,35%	48,23%
iv) Αποτελέσματα εις Νέο	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Κέρδη εις Νέο	8,61%	-23,27%	-11,00%	-24,45%	-2,33%
Ζημιές εις Νέο	28,80%	14,74%	34,91%	54,40%	77,07%
Υπεραξία Απορροφήσεων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Μείον το ποσό για ίδιες μετοχές μη καλυπτόμενο από κέρδη	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	60,22%	54,71%	40,32%	23,32%	20,45%
B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Προβλέψεις για Αποζημίωση Προσωπικού	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Λοιπές Προβλέψεις	0,26%	0,30%	0,00%	0,00%	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ	0,26%	0,30%	0,00%	0,00%	0,00%
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
i) Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Μακροπρόθεσμες Τραπεζικές Υποχρεώσεις	0,00%	0,00%	16,39%	18,71%	18,97%
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΣΥΝ. ΜΑΚΡ/ΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ & ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ	0,26%	0,30%	16,39%	18,71%	18,97%
ii) Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Προμηθευτές	24,88%	14,32%	10,52%	12,21%	7,77%
Γραμμάτια Πληρωτέα	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Επιταγές Πληρωτέες	8,89%	20,32%	22,88%	32,05%	30,42%
Μακρ/σμες Υποχρεώσεις Πληρωτέες στην Επόμενη Χρήση	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Τράπεζες Βραχυπρόθεσμες Χρημ/σεις	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Προκαταβολές Πελατών	0,13%	0,12%	0,05%	0,06%	0,19%
Υποχρεώσεις από Φόρους-Τέλη (εκτός Φόρου Εισοδ.)	1,68%	4,40%	1,87%	1,10%	1,36%
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί (ενήμεροι)	2,04%	2,86%	2,95%	5,36%	13,13%
Πιστωτές Διάφοροι	0,23%	1,66%	1,95%	4,30%	5,40%
Υποχρ. προς Λοιπές Συμ/κου Ενδιαφέροντος Επιχ/σεις (βραχ/σμες)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Μερίσματα	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	37,84%	43,68%	40,23%	55,08%	58,28%
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ Λ/ΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Εσοδα Επομένων Χρήσεων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Εξοδα Χρήσεως Δεδουλευμένα	1,68%	1,32%	3,07%	2,89%	2,30%
Λοιποί Μεταβατικοί Λογ/σμοί	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	2,33%	2,68%	2,50%	2,96%	2,89%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Πίνακας 3.9: Κάθετη συγκριτική κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσεως.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	2002	2003	2004	2005	2006
Κύκλος Εργασιών Κοινοπραξιών					
Κύκλος Εργασιών Εταιρείας	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Κόστος πωλήσεων	44,98%	45,71%	50,18%	68,77%	57,37%
Αποσβέσεις Ενσωματωμένες στο Κόστος	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Μικτό Κέρδος	55,02%	54,29%	49,82%	31,23%	42,63%
Ελεγχος Μικτού Κέρδους	55,02%	54,29%	49,82%	31,23%	42,63%
Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Προμήθειες, Λοιπά Έσοδα, κλπ.	0,12%	0,00%	0,13%	0,46%	0,27%
Αποσβέσεις Επιχορηγηθέντων Παγίων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Μη Λειτουργικά Έσοδα	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Έξοδα Λειτουργίας Διάθεσης	32,67%	41,30%	33,64%	26,74%	21,64%
Γενικά Έξοδα	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Έξοδα Διοικητικής Λειτουργίας	13,70%	19,42%	21,42%	21,31%	21,68%
Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Πλέον:	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Λοιπά μη Λειτουργικά Έσοδα	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Έσοδα Συμμετοχών	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Έσοδα Χρεογράφων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Κέρδη από Πώληση Χρεογράφων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Κέρδη από Πώληση Συμμετοχών	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Πιστωτικοί Τόκοι και Συναφή Έσοδα	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Κέρδη από Πώληση Παγίων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Πιστωτικές Συναλλαγματικές Διαφορές	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Μείον:	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ζημιές Αποτιμήσεως Χρεογράφων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ζημιές Αποτιμήσεως Συμμετοχών	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Έξοδα & Ζημιές Χρεογράφων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Έξοδα & Ζημιές Συμμετοχών	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ζημιές από πώληση Παγίων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Χρεωστικές Συναλλαγματικές Διαφορές	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Χρεωστικοί Τόκοι & Συναφή Έξοδα	0,83%	0,89%	1,21%	1,38%	1,04%
Λοιπά μη Λειτουργικά Έξοδα	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Εκτακτα Αποτελέσματα	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Πλέον:	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Εκτακτα και Ανόργανα Έσοδα	0,21%	0,07%	0,00%	0,02%	0,00%
Εκτακτα Κέρδη	0,00%	1,95%	0,00%	0,00%	0,00%
Έσοδα Προηγούμενων Χρήσεων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Έσοδα από Προβλέψεις Προηγούμενων Χρήσεων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Μείον:	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Εκτακτα και Ανόργανα Έξοδα	0,21%	0,00%	0,16%	2,16%	0,05%
Εκτακτες Ζημιές	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Έξοδα Προηγούμενων Χρήσεων	0,00%	0,02%	0,00%	0,00%	0,00%
Προβλέψεις γιά Εκτάκτους Κινδύνους	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Σύνολο Αποσβέσεων Παγίων Στοιχείων	3,20%	4,02%	3,34%	0,00%	0,00%
Εκ των οποίων Αποσβέσεις Ενσωματωμένες στο Κόστος	3,20%	4,02%	3,34%	0,00%	0,00%
Διάθεση Αποτελεσμάτων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Πλέον: Κέρδη (Ζημιές) Χρήσης	7,94%	-5,31%	-6,48%	-19,88%	-1,52%
Ζημιές από Αποτίμηση Χρεογρ. προς Συμφηφισμό	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Μεταφορά από Αποθεματικά	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Φορολογημένα Αποθεματικά Ν2579/98	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Φορολογημένα Αποθεματικά Ν2954/01	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Αποθεματικά Αναπροσαρμογής Παγίων	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Υπόλοιπο αποτελεσμάτων προηγ. Χρήσεων	-19,86%	-15,59%	-24,21%	-44,22%	-50,19%
Υπόλοιπο Ζημιών νέων συμβάσεων προς συμφηφισμό	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Μείον: Μερίσματα	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Εις Αποθεματικά	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου	2,00%	4,56%	1,15%	0,00%	0,00%
Φόρος Εισοδήματος	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Φόρος Κ/ΞΙΩΝ και ΥΠΟΚ/ΤΩΝ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Λοιποί Φόροι Μη Ενσωματωμένοι στο Λειτουργ. Κόστος	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Κέρδη (Ζημιές) εις Νέο	-13,92%	-25,47%	-31,84%	-64,10%	-51,71%

3.3.3.2 Σχολιασμός των κάθετων συγκριτικών καταστάσεων

Από τις καταστάσεις κοινού μεγέθους που παραθέσαμε παραπάνω, παρατηρούμε καταρχήν ότι παρά τις μικρές αυξομειώσεις, το 30% περίπου του ενεργητικού είναι τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, και το 70% το κυκλοφορούν ενεργητικό. Αυτό που αλλάζει είναι η συμμετοχή των αποθεμάτων στα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, που αυξάνεται συνεχώς, εις βάρος των χρηματικών διαθεσίμων. Αυτό το γεγονός επιβεβαιώνει την έλλειψη ρευστότητας της επιχείρησης, που όπως αναφέρθηκε παραπάνω οδήγησε και στον δανεισμό 150.000 € το 2004.

Από τα στοιχεία του παθητικού, αυτό που παρατηρούμε εντονότερα είναι ότι η καθαρή θέση της επιχείρησης μειώνεται συνεχώς. Έτσι από 60,22% του παθητικού το 2002 μειώθηκε στο 20,45% το 2006. Παράλληλα, οι μακροπρόθεσμες και οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, ακολουθούν, όπως είναι αναμενόμενο, αντίστροφη πορεία. Το αποτέλεσμα είναι να μειώνεται το κεφάλαιο κίνησης, κάτι το οποίο θα ήταν επικίνδυνο για τη C.B.S. A.E, δεδομένου ότι όταν μία επιχείρηση έχει αβεβαιότητα εισροών από τις πωλήσεις και σχετικά μεγάλη διάρκεια ταμειακού κύκλου, οφείλει να διατηρεί υψηλό το κεφάλαιο κίνησης, ώστε να διατηρεί τη ρευστότητά της σε ικανοποιητικά επίπεδα. Αυτό βέβαια εξαρτάται και από το πόσο εύκολα δέχεται να αναλάβει κινδύνους η διοίκηση της εκάστοτε επιχείρησης.

Τέλος, αυτό που μας έκανε ιδιαίτερη εντύπωση και το αναφέραμε και νωρίτερα, είναι ότι τα έξοδα πωλήσεων, και λειτουργίας διαθέσεως αποτελούν ένα μεγάλο ποσοστό του κύκλου εργασιών διαχρονικά. Σύμφωνα με τη διοίκηση της επιχείρησης, υπάρχει η αρχή να μη γίνονται περικοπές στους μισθούς των εργαζομένων, και μάλιστα αυτοί είναι υψηλότεροι από τους αντίστοιχους σε παρόμοιες επιχειρήσεις. Η συντριπτική πλειοψηφία των εργαζομένων στη C.B.S A.E., εργάζονται πολλά χρόνια στην επιχείρηση, και φαίνεται ότι ο ιδιοκτήτης αντιμετωπίζει τους εργαζόμενους περισσότερο ως συνεργάτες, δίνοντας γενναιόδωρους μισθούς. Βλέπουμε λοιπόν ότι, εκτός από την παραγωγή οικολογικών προϊόντων που δείχνουν ότι η C.B.S. A.E. λειτουργεί με βάση την Κοινωνική Εταιρική Ευθύνη, έχει και άριστες σχέσεις με τους εργαζόμενους και τις οικογένειες τους, απέναντι στις οποίες, όπως μας δήλωσε ο ιδιοκτήτης αισθάνεται ευθύνη. Αυτή είναι μία επιλογή με την οποία πολλοί θα διαφωνούσαν και η οποία ενδεχομένως να μη βοηθάει στα χρηματοοικονομικά προβλήματα της επιχείρησης, ενδεχομένως όμως να βελτιώνει την παραγωγικότητα.

3.3.4 Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων με τη βοήθεια αριθμοδεικτών.

Στο παρόν κεφάλαιο θα εξεταστούν πέντε κατηγορίες χρηματοοικονομικών δεικτών, για τους οποίους αναφερθήκαμε εκτενώς στο προηγούμενο κεφάλαιο, οι οποίοι με τη σειρά είναι: δείκτες ρευστότητας, δείκτες χρηματοοικονομικής μόχλευσης και περιουσιακής διάρθρωσης, δείκτες αποδοτικότητας, δείκτες δραστηριότητας και δείκτες αποτίμησης. Υπενθυμίζουμε ότι στο δεύτερο κεφάλαιο είχαμε παραθέσει τους ίδιους δείκτες και για το σύνολο του κλάδου. Οι δείκτες αυτοί θα υπολογιστούν για την επιχείρηση C.B.S. και στη συνέχεια θα συγκριθούν με τους αντίστοιχους του κλάδου αλλά και της επιχείρησης Κλωστήρια Ναούσης Α.Ε., ώστε να υπάρχει μέτρο σύγκρισης για να εκτιμηθεί σωστά η κατάσταση^{27,28}. Η Κλωνατέξ είναι ίσως ο μεγαλύτερος επιχειρηματικός όμιλος που δραστηριοποιείται στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας στην Ελλάδα. Αποτελείται από 17 εταιρίες με δραστηριότητα στους κλάδους όχι μόνο της κλωστοϋφαντουργίας αλλά και των τηλεπικοινωνιών και της ναυτιλίας, ενώ είναι η πρώτη εταιρία συμμετοχών που εισήχθη στο Ελληνικό Χρηματιστήριο το 1990. Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες του εν λόγω Ομίλου ξεκίνησαν το 1963 με την ίδρυση της Κλωστήρια Ναούσης Α.Ε. από τον Χ. Λαναρά, ενώ τη δεκαετία του '90 η Κλωστήρια Ναούσης μετοχοποιείται, ιδρύονται και νέες εταιρίες, γίνονται συγχωνεύσεις και εξαγορές. Ο Όμιλος κατέχει ηγετική θέση στον τομέα του νήματος με μερίδιο 35% στην εγχώρια αγορά και 15% στην ευρωπαϊκή²⁹. Το γεγονός ότι τα Κλωστήρια Ναούσης είναι σταθερά ένας από τους ηγέτες του κλάδου, είναι και η κύρια αιτία για την οποία διαλέξαμε την επιχείρηση ως μέτρο σύγκρισης με τη C.B.S. Α.Ε..

3.3.4.1 Δείκτες ρευστότητας

Υπολογίζουμε τους ίδιους δείκτες ρευστότητας που παραθέσαμε και για τον κλάδο στο δεύτερο κεφάλαιο, δηλαδή το δείκτη κυκλοφοριακής ρευστότητας, το δείκτη άμεσης ρευστότητας, το δείκτη κεφαλαίου κίνηση προς το σύνολο του ενεργητικού και το δείκτη μετρητών³⁰, για την C.B.S. Α.Ε., και τα παραθέτουμε μαζί με τα αντίστοιχα στοιχεία για τον κλάδο και την επιχείρηση Κλωστήρια Ναούσης Α.Ε. στον πίνακα που ακολουθεί³¹.

²⁷ Είναι βέβαια φανερό ότι οι δύο επιχειρήσεις τις οποίες θα συγκρίνουμε δεν είναι του ίδιου μεγέθους, αλλά οι αριθμοδείκτες, καθώς είναι στην ουσία λόγοι, έχουν το πλεονέκτημα να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη σύγκριση ακόμα και τόσο διαφορετικών επιχειρήσεων.

²⁸ Λόγω έλλειψης διαθέσιμων στοιχείων για το 2006, παρατίθενται οι αριθμοδείκτες για τον κλάδο και τα Κλωστήρια Ναούσης για την τετραετία 2002-2005. Για το λόγο αυτό, στους πίνακες που θα ακολουθήσουν, για το 2006 έχουμε το σχόλιο Μ.Δ.Σ. (Μη Διαθέσιμα Στοιχεία)

²⁹ ICAP: «Νηματοουργία», 2004.

³⁰ Περισσότερα για τους δείκτες αυτούς υπάρχουν στο κεφάλαιο 2 της παρούσας εργασίας και στο «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», Τεύχος Α, Λαζαρίδη Γιάννη, Παπαδόπουλου Δημήτρη.

³¹ Τα στοιχεία για το κλάδο και τα Κλωστήρια Ναούσης προέρχονται από την ιστοσελίδα της ICAP, www.icap.gr.

Πίνακας 3.10: Δείκτες ρευστότητας

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΤΙΜΕΣ					
	2002			2003		
	C.B.S	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ	CBS	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ
Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας	1,86	1,14	1,27	1,44	1,09	1,24
Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας	1,27	0,69	0,83	0,91	0,68	0,77
Δείκτης Κ.Κ. Προς Σύνολο Ενεργητικού	0,33	0,038	0,11	0,20	0,026	0,10
Δείκτης Μετρητών	0,41	0,007	0,086	0,23	0,06	0,10

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΤΙΜΕΣ					
	2004			2005		
	CBS	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ	CBS	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ
Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας	1,73	0,72	1,21	1,16	0,87	1,29
Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας	1,16	0,29	0,74	0,49	0,30	0,80
Δείκτης Κ.Κ. Προς Σύνολο Ενεργητικού	0,29	-0,11	0,088	0,09	-0,04	0,11
Δείκτης Μετρητών	0,26	0,014	0,08	0,11	0,00	0,08

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΤΙΜΕΣ		
	2006		
	CBS	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ
Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας	1,07	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας	0,37	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Κ.Κ. Προς Σύνολο Ενεργητικού	0,04	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Μετρητών	0,23	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.

Μελετώντας τον παραπάνω πίνακα, θα ξεκινήσουμε από το δείκτη κυκλοφοριακής ρευστότητας (Δ.Κ.Ρ.). Εμπειρικά γνωρίζουμε ότι μία ικανοποιητική τιμή για το δείκτη αυτό είναι να κυμαίνεται μεταξύ 1,5 και 2. Επομένως, μπορούμε να πούμε ότι η C.B.S κατά τα έτη 2002, 2003 και 2004 εμφανίζει ικανοποιητική κυκλοφοριακή ρευστότητα, τόσο σε σχέση με τα Κλωστήρια Ναούσης όσο και με το σύνολο του κλάδου. Το 2005 η τιμή του δείκτη πέφτει στο 1,16, χαμηλότερα από του κλάδου, αλλά και πάλι βελτιωμένη ως προς τον ανταγωνιστή. Η ενδεχόμενη πτωτική τάση του δείκτη είναι δυνατό να οφείλεται όχι σε επιδείνωση της ρευστότητας αλλά σε μία προσπάθεια της επιχείρησης να βελτιώσει την αποδοτικότητα περιορίζοντας την υπερβάλλουσα ρευστότητα. Αντιθέτως, μία διαχρονική αύξηση της τιμής, δεν σημαίνει απαραίτητα βελτίωση της ρευστότητας, διότι μπορεί να οφείλεται σε υπέρ-αποθεματοποίηση ή αύξηση των επισφαλών απαιτήσεων.

Για τους λόγους αυτούς, ο Δ.Κ.Ρ. δεν είναι ιδιαίτερα αξιόπιστο εργαλείο και γι'αυτό μελετείται σε συνδυασμό με τους άλλους δείκτες. Έτσι, προχωράμε στο δείκτη άμεσης ρευστότητας, όπου δεν υπολογίζονται τα αποθέματα και οι επισφαλείς απαιτήσεις, διότι τα μεν αποθέματα δεν μπορούν να ρευστοποιηθούν άμεσα χωρίς ζημία και οι δε επισφαλείς απαιτήσεις δεν εγγυώνται είσπραξη για την κάλυψη βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Και στο δείκτη αυτό η C.B.S εμφανίζεται βελτιωμένη τόσο σε σχέση με τα Κλωστήρια Ναούσης όσο και με τον κλάδο, με εξαίρεση το 2005, όπου η τιμή είναι ίση με 0,49. Αυτό είναι αφενός χαμηλότερο του 0,80 που εμφανίζει ο κλάδος, αφετέρου αρκετά χαμηλότερο της μονάδας, στοιχείο που δεν είναι καλό. Είναι βέβαια αναμενόμενη η διαφορά μεταξύ του Δ.Κ.Ρ. και του Δ.Α.Ρ. διότι λόγω της φύσης της δραστηριότητας των επιχειρήσεων του κλάδου, αυτές διατηρούν υψηλά αποθέματα. Το ανησυχητικό είναι ότι το 2006 η πτωτική αυτή τάση του Δ.Α.Ρ. συνεχίζεται. Ο λόγος είναι η

συνεχής αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Βέβαια, το πρόβλημα αυτό δεν είναι μόνο της C.B.S., φαίνεται ότι το σύνολο του κλάδου υποφέρει στο θέμα της ρευστότητας, καθώς οι τιμές που βλέπουμε είναι ιδιαίτερα χαμηλές. Το ίδιο συμπέρασμα εξάγεται και από την παρακολούθηση του δείκτη μετρητών (Δ.Μ.), και του δείκτη κεφαλαίου κίνησης προς σύνολο ενεργητικού. Στους δείκτες αυτούς, η C.B.S λαμβάνει χαμηλές τιμές, αλλά υψηλότερες από τα Κλωστήρια Ναούσης και από τον κλάδο. Τα στοιχεία αυτά είναι ενδεικτικά του σοβαρού προβλήματος που αντιμετωπίζει ο κλάδος με το κεφάλαιο κίνησης και τη ρευστότητα.

3.3.4.2 Δείκτες Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης και Περιουσιακής Διάρθρωσης

Υπολογίζουμε τους ίδιους δείκτες³² που είχαμε υπολογίσει και για τον κλάδο στο δεύτερο κεφάλαιο, οι οποίοι είναι : ο δείκτης χρέους, ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης, ο δείκτης σχέσης ξένων προς ιδίων κεφαλαίων, ο δείκτης παγιοποίησης περιουσίας, ο δείκτης αυτοχρηματοδότησης παγίων, ο δείκτης κυκλοφορούντος ενεργητικού προς συνολικά ξένα κεφάλαια, ο δείκτης χρηματοδότησης παγίων με μακροπρόθεσμα κεφάλαια και ο δείκτης κάλυψης τόκων.

Στη συνέχεια παραθέτουμε τους δείκτες αυτούς και συγκεντρώνουμε τα αποτελέσματα στον πίνακα που ακολουθεί. Και πάλι, ο πίνακας περιέχει εκτός από τους δείκτες της C.B.S. A.E., τους δείκτες της επιχείρησης Κλωστήρια Ναούσης A.E. και του κλάδου³³.

³² Περισσότερα για τους δείκτες αυτούς υπάρχουν στο κεφάλαιο 2 της παρούσας εργασίας και στο «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», Τεύχος Α.

³³ Τα στοιχεία για το κλάδο και τα Κλωστήρια Ναούσης προέρχονται από την ιστοσελίδα της ICAP , www.icap.gr

Πίνακας 3.11: Δείκτες Χρηματοοικονομικής μόχλευσης και Περιουσιακής Διάρθρωσης

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΤΙΜΕΣ					
	2002			2003		
	C.B.S	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΑΑΔΟΣ	C.B.S	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΑΑΔΟΣ
Δείκτης Χρέους	0,00	0,046	0,18	0,00	0,003	0,17
Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης	0,38	0,31	0,50	0,43	0,31	0,52
Δείκτης Σχέσης Ξένων προς Ιδίων Κεφαλαίων	0,63	0,45	1,03	0,80	0,45	1,13
Δείκτης Παγιοποίησης Περιουσίας	0,28	0,68	0,48	0,36	0,66	0,44
Δείκτης Αυτοχρηματοδότησης Παγίων	2,32	1,01	1,02	1,61	1,03	1,04
Δείκτης Κ.Ε. Προς Συν. Ξένα Κεφάλαια	1,86	1,02	1,02	1,45	1,07	1,03
Δείκτης Χρηματ. Παγίων με Μακρ. Κεφάλαια	0,00	21,44	4,89	0,00	315,20	5,22
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	10,53	0,00	1,08	0,00	1,04	1,49

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΤΙΜΕΣ					
	2004			2005		
	C.B.S	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΑΑΔΟΣ	C.B.S	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΑΑΔΟΣ
Δείκτης Χρέους	0,41	0,55	0,47	0,80	1,44	0,32
Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης	0,56	0,61	0,55	0,73	0,71	0,53
Δείκτης Σχέσης Ξένων προς Ιδίων Κεφαλαίων	1,40	1,67	1,25	3,16	2,67	1,16
Δείκτης Παγιοποίησης Περιουσίας	0,29	0,71	0,48	0,34	0,73	0,51
Δείκτης Αυτοχρηματοδότησης Παγίων	1,46	0,52	0,92	0,71	0,37	0,92
Δείκτης Κ.Ε. Προς Συν. Ξένα Κεφάλαια	1,23	0,46	0,93	0,87	0,37	0,92
Δείκτης Χρηματ. Παγίων με Μακρ. Κεφάλαια	1,67	3,13	3,80	1,74	1,76	3,26
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΤΙΜΕΣ		
	2006		
	C.B.S	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΑΑΔΟΣ
Δείκτης Χρέους	0,93	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης	0,77	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Σχέσης Ξένων προς Ιδίων Κεφαλαίων	3,77	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Παγιοποίησης Περιουσίας	0,36	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Αυτοχρηματοδότησης Παγίων	0,60	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Κ.Ε. Προς Συν. Ξένα Κεφάλαια	0,81	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Χρηματ. Παγίων με Μακρ. Κεφάλαια	1,79	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	0,00	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.

Ξεκινάμε το σχολιασμό μας από το δείκτη χρέους, ο οποίος για τις δύο πρώτες χρονιές είναι μηδενικός για τη C.B.S, διότι ο πρώτος μακροπρόθεσμος δανεισμός συνέβη το 2004 (150.000 €). Το ίδιο ισχύει και για το δείκτη χρηματοδότησης παγίων με μακροπρόθεσμα κεφάλαια. Τα επόμενα χρόνια ο δείκτης παίρνει τιμές από 0,41 μέχρι 0,93 το 2006, που σημαίνει ότι τα μακροπρόθεσμα χρέη, είναι πλέον σχεδόν ίσα με τα ίδια κεφάλαια. Οι αντίστοιχες τιμές του κλάδου είναι αισθητά χαμηλότερες και κυμαίνονται από 0,17 το 2003 έως 0,47 το 2004. Δεν μπορούμε να πούμε το ίδιο βέβαια για τα Κλωστήρια Ναούσης, τα οποία το 2005 εμφάνισαν δείκτη χρέους ίσο με 1,44. Τις ανοδικές τάσεις παρουσιάζει για τη C.B.S. και ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης, στον οποίο όμως η επιχείρηση συμβαδίζει με τον κλάδο, κάτι που είναι θετικό.

Αυτό που κάνει περισσότερο εντύπωση είναι ο δείκτης ξένων προς ίδια κεφάλαια, διότι παρατηρούμε ότι ενώ την τριετία 2002-2004 οι τιμές της C.B.S. εναρμονίζονται με αυτές του κλάδου, το 2005 και το 2006 ο δείκτης σχεδόν τριπλασιάζεται και είναι ίσος με 3,16 και 3,77 αντίστοιχα. Οι τιμές αυτές υποδηλώνουν εξαιρετικά υψηλό ξένο κεφάλαιο, το οποίο δεν

δικαιολογείται ως επιλογή, αν αναλογιστεί κανείς τις δυνατότητες κέρδους αλλά και τη σταθερότητα των κερδών τα οποία μπορεί να προσδοκεί η C.B.S. Πράγματι, οι συνεχόμενες ζημιές των τελευταίων ετών, αλλά και η γενικότερη κατάσταση που επικρατεί στον κλάδο, με την κυριαρχία των φθηνών προϊόντων από την Κίνα και άλλες χώρες, δεν δικαιολογούν σε καμία περίπτωση ένα τέτοιο ύψος ξένων κεφαλαίων. Βλέπουμε λοιπόν ότι από τη μία οι δείκτες κάλυψης δανειακών υποχρεώσεων είναι χαμηλοί και από την άλλη η χρηματοοικονομική μόχλευση είναι υψηλή, που σημαίνει ότι η επιχείρηση είναι εκτεθειμένη σε υψηλό χρηματοοικονομικό κίνδυνο. Αρκετά μεγάλες τιμές στο δείκτη αυτό, αν και όχι όσο της C.B.S., παρουσιάζουν και τα Κλωστήρια Ναούσης.

Περνώντας στους δείκτες Συγκρότησης και Χρηματοδότησης Περιουσίας, βλέπουμε ότι ο δείκτης παγιοποίησης περιουσίας είναι διαχρονικά μικρότερος και από του κλάδου αλλά ακόμα περισσότερο και από των Κλωστηρίων Ναούσης. Αυτό είναι ένα υγιές σημάδι, αν αναλογιστεί κανείς ότι η φύση της δραστηριότητας του κλάδου, καθιστά την επιχείρηση εντάσεως κυκλοφορούντων και όχι παγίων περιουσιακών στοιχείων. Στο δείκτη αυτοχρηματοδότησης παγίων παρατηρούμε μία πτωτική τάση, αλλά η C.B.S. εξακολουθεί να έχει καλύτερες τιμές και από το σύνολο του κλάδου και από τα Κλωστήρια Ναούσης. Και αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως υγιές σημάδι, διότι σημαίνει ότι η επιχείρηση χρηματοδοτεί τα πάγιά της από μακροπρόθεσμα κεφάλαια και μάλιστα από τα ίδια κεφάλαια.

Τέλος, όπως είναι αναμενόμενο, ο δείκτης κάλυψης τόκων, ήταν όλες τις χρονιές ίσος με το μηδέν, με εξαίρεση το 2002, όπου είχε την πολύ υψηλή τιμή 10,53 (λόγω έλλειψης μακροπρόθεσμου δανεισμού αλλά και θετικών αποτελεσμάτων χρήσης). Αυτό οφείλεται βέβαια στο γεγονός ότι δεν σημειώθηκαν κέρδη, αλλά ζημιές. Ενδεικτικό της γενικευμένα άσχημης κατάστασης που επικρατεί στο χώρο, είναι ότι το ίδιο συνέβη και για τα Κλωστήρια Ναούσης αλλά και για το σύνολο του κλάδου τα τελευταία δύο χρόνια. Το πρόβλημα του συνεχώς μειούμενου κύκλου εργασιών, και των αρνητικών αποτελεσμάτων χρήσης, δημιουργεί ένα φαύλο κύκλο για τον κλάδο γιατί δεν μπορούν να βρεθούν από τις τράπεζες ξένα κεφάλαια με ευνοϊκούς όρους ώστε να γίνουν επενδύσεις και προσπάθειες ανατροπής της κατάστασης αυτής.

3.3.4.3 Δείκτες Δραστηριότητας

Υπολογίζουμε τους ίδιους δείκτες δραστηριότητας³⁴ που είχαμε παραθέσει και για τον κλάδο στο δεύτερο κεφάλαιο, και είναι οι ακόλουθοι: δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων, δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απασχολούμενων κεφαλαίων, μέσος όρος είσπραξης απαιτήσεων και μέσος όρος παραμονής αποθεμάτων.

³⁴ Περισσότερα για τους δείκτες αυτούς υπάρχουν στο κεφάλαιο 2 της παρούσας εργασίας και στο «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», Τεύχος Α.

Στον πίνακα που ακολουθεί συγκεντρώσαμε τους παραπάνω δείκτες, για τη C.B.S A.E., για τα Κλωστήρια Ναούσης A.E. και για το σύνολο του κλάδου³⁵.

Πίνακας 3.12 Δείκτες Δραστηριότητας

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΤΙΜΕΣ					
	2002			2003		
	C.B.S	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ	C.B.S	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ
Δείκτης Κυκλ. Ταχύτητας Ιδίων Κεφαλαίων	0,64	0,48	1,25	0,82	0,61	1,22
Δείκτης Κυκλ. Ταχύτητας Απασχ. Κεφαλαίων	0,64	0,46	1,04	0,82	0,61	1,03
Μ.Ο. Είσπραξης Απαιτήσεων (ημέρες)	48	145	165	58	130	180
Μέσος Όρος Παραμονής Αποθεμάτων (ημέρες)	125	126	112	131	64	128

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΤΙΜΕΣ					
	2004			2005		
	C.B.S	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ	C.B.S	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ
Δείκτης Κυκλ. Ταχύτητας Ιδίων Κεφαλαίων	0,77	1,01	1,29	0,76	0,87	1,20
Δείκτης Κυκλ. Ταχύτητας Απασχ. Κεφαλαίων	0,66	0,63	1,01	0,65	0,35	0,90
Μ.Ο. Είσπραξης Απαιτήσεων (ημέρες)	65	107	179	80	152	175
Μέσος Όρος Παραμονής Αποθεμάτων (ημέρες)	112	73	118	136	87	118

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΤΙΜΕΣ		
	2006		
	C.B.S	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ
Δείκτης Κυκλ. Ταχύτητας Ιδίων Κεφαλαίων	0,76	Μ.Δ.Σ	Μ.Δ.Σ
Δείκτης Κυκλ. Ταχύτητας Απασχ. Κεφαλαίων	0,67	Μ.Δ.Σ	Μ.Δ.Σ
Μ.Ο. Είσπραξης Απαιτήσεων (ημέρες)	32	Μ.Δ.Σ	Μ.Δ.Σ
Μέσος Όρος Παραμονής Αποθεμάτων (ημέρες)	157	Μ.Δ.Σ	Μ.Δ.Σ

Μελετώντας τον παραπάνω πίνακα, θα ξεκινήσουμε από το δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων. Η πορεία του δείκτη αυτού για τη C.B.S. είναι διαχρονικά σχετικά σταθερή, και βέβαια λόγω έλλειψης μακροπρόθεσμου δανεισμού μέχρι το 2004, η τιμή του δείκτη για το 2002 και το 2003 ταυτίζεται με αυτή του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας απασχολούμενων κεφαλαίων. Και στους δύο δείκτες, λοιπόν, παρατηρούμε ότι η C.B.S. παρουσιάζει σταθερότητα και ότι οι τιμές της είναι χαμηλότερες από τις αντίστοιχες του κλάδου. Το στοιχείο αυτό είναι θετικό, δεδομένου ότι όταν πρόκειται για στοιχεία του παθητικού (στη συγκεκριμένη περίπτωση τα ίδια κεφάλαια), συμφέρει οι τιμές να είναι όσο το δυνατόν χαμηλότερες.

Όσον αφορά στο μέσο όρο είσπραξης απαιτήσεων, παρατηρούμε ότι η C.B.S. έχει πολύ καλύτερες επιδόσεις τόσο από τα Κλωστήρια Ναούσης όσο και από το σύνολο του κλάδου, και συγκεκριμένα εισπράττει τις απαιτήσεις της έως και τρεις φορές γρηγορότερα από τον κλάδο. Ωστόσο και η C.B.S. εμφανίζει μία σταθερή τάση αύξησης του δείκτη. Μία πιθανή αιτία είναι η ένταση του ανταγωνισμού να έχει μεταβάλλει την ικανότητα της επιχείρησης να εισπράττει ή να έχει αλλάξει την πιστωτική της πολιτική. Δεν αποκλείεται επίσης, λόγω της γενικότερης κρίσης που επικρατεί στο χώρο, να έχει πελάτες που αντιμετωπίζουν χρηματοοικονομικά προβλήματα και καθυστερούν ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους.

³⁵ Τα στοιχεία για το κλάδο και τα Κλωστήρια Ναούσης προέρχονται από την ιστοσελίδα της ICAP , www.icap.gr

Τέλος, ο μέσος όρος παραμονής των αποθεμάτων της C.B.S., συμβαδίζει με αυτόν του κλάδου, αλλά όχι και με αυτόν των Κλωστήριων Ναούσης, όπου φαίνεται να γίνεται καλύτερη διαχείριση αποθεμάτων. Αν αναλογιστούμε τα όσα είχαμε σχολιάσει στο κομμάτι της ρευστότητας, επιβεβαιώνονται τα συμπεράσματά μας σχετικά με τη χαμηλή ρευστότητα, διότι ο μέσος όρος παραμονής των αποθεμάτων είναι μία ένδειξη για την προοπτική εισροής μετρητών στην επιχείρηση.

3.3.4.4 Δείκτες Αποδοτικότητας

Για την τελευταία αυτή ομάδα δεικτών, υπολογίσαμε τους ίδιους δείκτες³⁶ που είχαμε παραθέσει στο δεύτερο κεφάλαιο για τον κλάδο και είναι οι ακόλουθοι: δείκτης απόδοσης επί της επένδυσης (ROI), δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων (ROE), δείκτης περιθωρίου μικτού κέρδους, δείκτης περιθωρίου καθαρού κέρδους και ο δείκτης περιθωρίου λειτουργικού κέρδους.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παραθέτουμε τους παραπάνω δείκτες για την C.B.S A.E., για την Κλωνατέξ Α.Ε. και για τον κλάδο³⁷.

Πίνακας 3.13: Δείκτες Αποδοτικότητας

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΤΙΜΕΣ					
	2002			2003		
	C.B.S	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ	C.B.S.	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ
Δείκτης Απόδοσης επί της Επένδυσης (ROI)	-18,00%	-7,41%	0,28%	-3,40%	0,10%	1,80%
Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων (ROE)	-33,50%	-7,75%	0,34%	-69,00%	0,10%	2,13%
Δείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους	55,00%	3,60%	13,88%	54,00%	0,89%	13,31%
Δείκτης Περιθωρίου Καθαρού Κέρδους	7,93%	-16,22%	0,27%	-5,31%	0,16%	1,75%
Δείκτης Περιθωρίου Λειτουργικού Κέρδους	7,90%	-12,83%	0,55%	-7,30%	-10,22%	-0,23%

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΤΙΜΕΣ					
	2004			2005		
	C.B.S	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ	C.B.S.	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ
Δείκτης Απόδοσης επί της Επένδυσης (ROI)	-45,00%	-54,50%	-4,97%	-70,00%	-32,22%	-3,70%
Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων (ROE)	-113,00%	-87,56%	-6,40%	-338,00%	-80,91%	-4,94%
Δείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους	50,00%	0,00%	11,53%	31,00%	0,91%	13,28%
Δείκτης Περιθωρίου Καθαρού Κέρδους	-6,47%	-86,71%	-4,95%	-19,79%	-93,28%	-4,13%
Δείκτης Περιθωρίου Λειτουργικού Κέρδους	-6,30%	-37,62%	-2,93%	-17,66%	-65,95%	-3,72%

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΤΙΜΕΣ		
	2006		
	C.B.S.	Κλωστήρια Ναούσης	ΚΛΑΔΟΣ
Δείκτης Απόδοσης επί της Επένδυσης (ROI)	-78,00%	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων (ROE)	-388,00%	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους	43,00%	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Περιθωρίου Καθαρού Κέρδους	-1,51%	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.
Δείκτης Περιθωρίου Λειτουργικού Κέρδους	-0,42%	Μ.Δ.Σ.	Μ.Δ.Σ.

Μελετώντας τον παραπάνω πίνακα, βλέπουμε αμέσως ότι η αποδοτικότητα είναι σε πολύ ανησυχητική κατάσταση για τη C.B.S.. Οι δείκτες ROI και ROE είναι όλες τις χρονιές

³⁶ Περισσότερα για τους δείκτες αυτούς υπάρχουν στο κεφάλαιο 2 της παρούσας εργασίας και στο «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», Τεύχος Α, Λαζαρίδη Γιάννη, Παπαδόπουλου Δημήτρη.

³⁷ Τα στοιχεία για το κλάδο και τα Κλωστήρια Ναούσης προέρχονται από τη βάση δεδομένων της ICAP που υπάρχει στη βιβλιοθήκη του ΠΑ.ΜΑΚ.

αρνητικοί, διότι είχαμε συνεχώς ζημίες και μάλιστα αυξανόμενες. Ειδικά ο δείκτης ROE, επιδεινώνεται με μεγάλο ρυθμό, ως αποτέλεσμα της μείωσης των ιδίων κεφαλαίων. Τα Κλωστήρια Ναούσης έχουν επίσης αρνητικές τιμές στους δείκτες αυτούς, και επίσης με τάσεις συνεχούς επιδείνωσης. Ο κλάδος κατά την πρώτη διετία εμφανίζει μεν πολύ χαμηλό ROI και ROE, αλλά είναι τουλάχιστον θετικές οι τιμές, ενώ κατά την δεύτερη διετία, έχουμε και εκεί αρνητικές τιμές λόγω των ζημιών, αλλά όχι σε τόσο μεγάλο βαθμό όσο στη C.B.S και στα Κλωστήρια Ναούσης.

Από την άλλη το μικτό περιθώριο κέρδους διατηρείται για τη C.B.S. σε πολύ υψηλά επίπεδα και αυτό γιατί όπως είδαμε και στην ανάλυση των κάθετων συγκριτικών καταστάσεων, το κόστος των πωληθέντων είναι ένα μικρό σχετικά ποσοστό του κύκλου εργασιών της επιχείρησης. Το υψηλό αυτό μικτό περιθώριο κέρδους, σημαίνει ότι η επιχείρηση παρόλο τον έντονο ανταγωνισμό έχει καταφέρει να φθηνές αγορές και πωλήσεις σε υψηλές τιμές. Αυτό είναι πιθανόν να οφείλεται στα οικολογικά, διαφοροποιημένα ποιοτικά, προϊόντα που παράγει. Επίσης οι υψηλές τιμές του δείκτη υποδεικνύουν και σχετικά εύκολη αντιμετώπιση μιας πιθανής αύξησης του κόστους των πωληθέντων.

Το καθαρό περιθώριο κέρδους όμως είναι πολύ χαμηλότερο από το μικτό. Αν εξαιρέσουμε το 2002 όπου είχαμε θετική τιμή για το καθαρό περιθώριο κέρδους, όλες τις επόμενες είχαμε αρνητικές τιμές με αποκορύφωμα το 2005 με -19,79%. Η μεγάλη αυτή απόκλιση μεταξύ των περιθωρίων υποδηλώνει ότι η επιχείρηση έχει υψηλά λειτουργικά έξοδα, κάτι που επισημάναμε και νωρίτερα κατά την εξέταση των συγκριτικών καταστάσεων. Το αισιόδοξο είναι ότι το 2006 η κατάσταση έχει βελτιωθεί και το καθαρό περιθώριο κέρδους είναι μόλις οριακά αρνητικό. Παρατηρούμε δε ότι η βελτίωση αυτή συνέβη χωρίς να αυξηθεί ανάλογα και το μικτό περιθώριο κέρδους, κάτι που σημαίνει ότι η διοίκηση κατάφερε να μειώσει τα λειτουργικά έξοδα. Τόσο στο δείκτη καθαρού περιθωρίου κέρδους, όσο και στο δείκτη λειτουργικού περιθωρίου, η C.B.S. λαμβάνει καλύτερες τιμές από τα Κλωστήρια Ναούσης, αλλά χειρότερες από αυτές του κλάδου.

3.4 Προβλέψεις

Για να ολοκληρώσουμε τη χρηματοοικονομική ανάλυση της επιχείρησης C.B.S. θα παραθέσουμε και τις προβλέψεις κάποιων χρηματοοικονομικών μεγεθών για το 2007 και το 2008, όπως κάναμε και στο δεύτερο κεφάλαιο για τον κλάδο. Και πάλι, θα προβλέψουμε τον κύκλο εργασιών, τα κέρδη και τους δείκτες που παρουσιάστηκαν παραπάνω, με τη μέθοδο της παλινδρόμησης³⁸. Για την εξυπηρέτηση του αναγνώστη, ώστε να μπορεί να δει συνολικά την

³⁸ Η παλινδρόμηση έγινε με τη χρήση της εφαρμογής Microsoft Excel

εξέλιξη των μεγεθών αυτών διαχρονικά, παραθέτουμε ξανά τις τιμές για την πενταετία 2002-2006.

Πίνακας 3.14: Προβλέψεις για τον κύκλο εργασιών και τα κέρδη.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Κύκλος Εργασιών	1.423.255	1.270.668	1.320.232	950.489	1.213.936	1.014.071	968.032
Κέρδη προ φόρων	113.018	-67.477	-85.543	-188.931	-18.434	-165.979	-172.729

Πίνακας 3.15: Προβλέψεις για τους δείκτες ρευστότητας.

Δείκτης	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Δείκτης Κυκλ. Ρευστ.	1,86	1,44	1,73	1,16	1,07	0,89	0,73
Δείκτης Άμεσης Ρευστ.	1,27	0,91	1,16	0,49	0,37	0,20	-0,01
Δείκτης Κ.Κ. προς Σύνολο Ενεργ.	0,33	0,20	0,29	0,09	0,04	-0,01	-0,07
Δείκτης Μετρητών	0,41	0,23	0,26	0,11	0,23	0,12	0,11

Πίνακας 3.16: Προβλέψεις για τους δείκτες Χρηματοοικονομικής Μόχλευσης και Περιουσιακής Διάθρωσης.

Δείκτης	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Δείκτης Χρέους	0,00	0,00	0,41	0,80	0,93	1,23	1,56
Δείκτης Δαν. Επιβ.	0,38	0,43	0,56	0,73	0,77	0,89	1,02
Δείκτης Σχέσης Ξένων προς Ίδια Κεφ.	0,63	0,80	1,40	3,16	3,77	4,50	5,63
Δείκτης Παγιοποίησης Περιουσίας	0,28	0,36	0,29	0,34	0,36	0,36	0,37
Δείκτης Αυτοχ. Παγίων	2,32	1,61	1,46	0,71	0,60	0,87	0,89
Δείκτης Κ.Ε. προς Συν. Ξένα Κεφ.	1,86	1,45	0,23	0,87	0,81	0,78	0,81
Δείκτης Χρηματ. Παγίων με Μακρ. Κεφ.	0,00	0,00	1,67	1,74	1,79	1,38	1,34
Δείκτης Κάλυψης Τόκων	10,53	0,00	0,00	0,00	0,00	1,07	0,21

Πίνακας 3.17: Προβλέψεις για τους δείκτες Δραστηριότητας.

Δείκτης	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Δείκτης Κυκλ. Ταχ. Ιδίων Κεφ.	0,64	0,82	0,77	0,76	0,76	0,80	0,77
Δείκτης Κυκλ. Ταχ. Απασχ. Κεφ.	0,64	0,82	0,66	0,65	0,67	0,73	0,68
Μ.Ο. Είσπραξης Απαιτήσεων (ημέρες)	48	58	65	80	32	56	59
Μ.Ο.Παρμονής Αποθεμάτων (ημέρες)	125	131	112	136	157	132	133

Πίνακας 3.18: Προβλέψεις για τους δείκτες Αποδοτικότητας.

Δείκτης	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Δείκτης Απόδ. επί της Επένδ.(ROI)	-18,00%	-3,40%	-45,00%	-70,00%	-78,00%	-98,86%	-126,23%
Δείκτης Απόδ. Ιδίων Κεφ.(ROE)	-33,50%	-69,00%	-113,00%	-338,00%	-388,00%	-450,93%	-567,35%
Δείκτης Περιθωρίου Μικ. Κέρδους	55,00%	54,00%	50,00%	31,00%	43,00%	33,01%	27,14%
Δείκτης Περιθωρίου Καθ. Κέρδους	7,93%	-5,31%	-6,47%	-19,79%	-1,51%	-16,07%	-19,19%
Δείκτης Περιθωρίου Λειτ. Κέρδους	7,90%	-7,30%	-6,30%	-17,66%	-0,42%	-15,04%	-17,64%

Όπως είναι αναμενόμενο, η παλινδρόμηση έδειξε ότι οι ζημίες αναμένεται να γιγαντωθούν τα επόμενα χρόνια, και κατά συνέπεια προβλέπεται και ραγδαία επιδείνωση όλων των δεικτών αποδοτικότητας. Οι υπόλοιποι δείκτες παραμένουν σχετικά σταθεροί.

3.5 S.W.O.T. Analysis

Στη συνέχεια του κεφαλαίου μας, και εφόσον έχουμε εντοπίσει τα χρηματοοικονομικά προβλήματα της επιχείρησης C.B.S A.E. , θα προχωρήσουμε στην παρουσίαση μίας S.W.O.T. Analysis. Μέσα από την γνωστή αυτή μέθοδο, θα κάνουμε διερεύνηση του εσωτερικού και του εξωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης, ώστε να εντοπίσουμε τις *δυνάμεις και αδυναμίες* (διερεύνηση εσωτερικού περιβάλλοντος) αλλά και τις *ευκαιρίες και απειλές* (εξωτερικό περιβάλλον). Αυτές οι μεταβλητές διαμορφώνουν το περίγραμμα εντός του οποίου υπάρχει και λειτουργεί η επιχείρηση. Με τον τρόπο αυτό θα αναδείξουμε τα προβλήματα αλλά και τις προοπτικές της C.B.S. για εξυγίανση και θετικότερη πορεία στο μέλλον.

Ανάλυση εξωτερικού περιβάλλοντος : όπως αναφέραμε και νωρίτερα, η ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος έγκειται στον εντοπισμό των ευκαιριών και των απειλών που στις περισσότερες περιπτώσεις δεν μπορούν να επηρεαστούν από την ίδια την επιχείρηση. Ωστόσο, στην περίπτωση της C.B.S και του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας γενικότερα, θα λέγαμε ότι εντοπίζονται κατά κύριο λόγο απειλές. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την αδυναμία των ελληνικών επιχειρήσεων του κλάδου να προσαρμοστούν στις συνεχείς αλλαγές του περιβάλλοντος, είναι η κύρια αιτία για την άσχημα κατάσταση στην οποία έχει οδηγηθεί ο κλάδος. Οι κυριότερες απειλές και ευκαιρίες, λοιπόν, που εντοπίζονται στο εξωτερικό περιβάλλον της C.B.S., χωρίζονται σε τρεις γενικές κατηγορίες: *Οικονομικές, Πολιτικές – νομικές, και Κοινωνικές*.

Ξεκινάμε τη διερεύνηση του εξωτερικού περιβάλλοντος από τις απειλές:

1. Οικονομικές:

- Το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει τόσο η C.B.S., όσο και ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας στο σύνολο, ξεκινάει από το γεγονός ότι πρόκειται για ένα

κλάδο ο οποίος χαρακτηρίζεται ως εντάσεως εργασίας. Αυτό σημαίνει ότι, το εργατικό κόστος είναι αυτό που διαμορφώνει κατά κύριο λόγο το κόστος των παραγόμενων προϊόντων. Φυσικά, ούτε η C.B.S ούτε και καμία άλλη επιχείρηση δεν είναι σε θέση να ελέγξει το ύψος των μισθών των εργαζομένων στη χώρα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να κάνει στην πραγματικότητα και πολλά για τη μείωση του κόστους παραγωγής.

- Δυσκολία εύρεσης κεφαλαίων: η C.B.S., λόγω των αρνητικών αποτελεσμάτων που σημειώνει τα τελευταία χρόνια, είναι δύσκολο να εξασφαλίσει δανειακά κεφάλαια με ευνοϊκούς όρους από τις τράπεζες, όπως βέβαια και σχεδόν όλες οι κλωστοϋφαντουργικές επιχειρήσεις.

2. Πολιτικές – νομικές:

- Κατάργηση των ποσοτώσεων: όπως αναλύσαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο, μετά τη συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και τον ιματισμό, οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν απειληθεί σημαντικά από την σταδιακή κατάργηση των ποσοτώσεων που υπήρχαν στις εισαγωγές για την προστασία της εγχώριας κλωστοϋφαντουργίας. Το αποτέλεσμα είναι ότι αυξήθηκαν οι εισαγωγές από χώρες φθηνού εργατικού δυναμικού, όπως είναι η Κίνα, η Τουρκία, το Πακιστάν κ.α.. Η C.B.S., όπως και το σύνολο των επιχειρήσεων του κλάδου, έχει δυσκολευτεί πολύ από την είσοδο των φθηνών αυτών προϊόντων, ιδιαίτερα αν το συνδυάσουμε με όσα αναφέραμε παραπάνω για την αδυναμία μείωσης του κόστους λόγω του γεγονότος ότι ο κλάδος είναι εντάσεως εργασίας.
- Ανταγωνισμός από χώρες με υψηλούς δασμούς: εκτός από την αύξηση του ανταγωνισμού από τις χώρες που προαναφέραμε, η C.B.S. αντιμετωπίζει και προβλήματα με τις εξαγωγές, διότι πολλές χώρες διατηρούν ακόμη υψηλούς δασμούς για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα.
- Αθέμιτος ανταγωνισμός: έχουν διαπιστωθεί συχνά φαινόμενα αθέμιτου ανταγωνισμού, όπως το « ξέπλυμα κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων », σύμφωνα με το οποίο πολλές επιχειρήσεις, εκμεταλλευόμενες ευνοϊκές δασμολογικές διατάξεις που ισχύουν σε ορισμένες χώρες, εμπορεύονται προϊόντα, τα οποία ύστερα από μία μικρή μεταποιητική επεξεργασία, αποτελούν εμπορεύσιμα προϊόντα, συνήθως επόμενου σταδίου της αλυσίδας αξίας, αυξάνοντας έτσι σημαντικά τα κέρδη τους.

Στη συνέχεια περνάμε στις ευκαιρίες τις οποίες εντοπίσαμε στο εξωτερικό περιβάλλον της C.B.S.

1. Οικονομικές:

- Γειτνίαση με χώρες φθηνού εργατικού δυναμικού: μία λύση για το υψηλό κόστος παραγωγής είναι η μεταφορά των δραστηριοτήτων, ή, μέρους αυτών, σε κάποια από τις γειτονικές χώρες που έχουν χαμηλό εργατικό κόστος, όπως είναι η Βουλγαρία και η Τουρκία. Αν και πολλές κλωστοϋφαντουργικές επιχειρήσεις στη χώρα μας έχουν εφαρμόσει αυτή την τακτική, η C.B.S. δεν το έχει κάνει ακόμα, λόγω κυρίως του γεγονότος ότι προτιμά την πολιτική των μακροχρόνιων συνεργασιών με ελληνικές επιχειρήσεις φασόν.

2. Πολιτικές – νομικές:

- Άνοιγμα των βαλκανικών αγορών και των χωρών της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης: οι χώρες αυτές είναι σήμερα, λόγω και της διεύρυνσης της Ε.Ε., περισσότερο ανοικτές στις εισαγωγές, με αποτέλεσμα να θεωρούνται ακόμα σχετικά μη κορεσμένες αγορές. Η C.B.S θα μπορούσε να στρέψει τις εξαγωγικές τις δραστηριότητες εκεί, εκτός των άλλων χωρών στις οποίες πουλούσε τα προϊόντα της μέχρι σήμερα (Γερμανία, Ολλανδία, Δανία και Σουηδία).

3. Κοινωνικές:

- Περιβαλλοντικές ανησυχίες των καταναλωτών: τα τελευταία χρόνια το καταναλωτικό κοινό είναι περισσότερο συνειδητοποιημένο ως προς τις αρνητικές επιπτώσεις της λειτουργίας των επιχειρήσεων στο περιβάλλον, αλλά και ως προς το βαθμό επικινδυνότητας των ρούχων για την υγεία (ποιότητα των βαφών, παρουσία βλαβερών μετάλλων στα υφάσματα λόγω της επεξεργασίας). Τα φθηνά προϊόντα που έχουν κατακλύσει την αγορά, δεν διαθέτουν, προς το παρόν τέτοια ποιοτικά χαρακτηριστικά, και αυτό αποτελεί μία ευκαιρία διαφοροποίησης για τη C.B.S..

Στη συνέχεια περνάμε στη διερεύνηση του εσωτερικού περιβάλλοντος της C.B.S., εντοπίζοντας πρώτα τις δυνάμεις της:

1. Καλή ποιότητα πρώτων υλών: όπως αναλύσαμε και στην ενότητα 3.2, η C.B.S χρησιμοποιεί μία από τις καλύτερες ποιότητες βαμβακιού, το Q Cotton το οποίο θεωρείται ανώτερο ποιοτικά από τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται στα εισαγόμενα φθηνά προϊόντα τα οποία πρέπει να ανταγωνιστεί η C.B.S.
2. Εμπειρία στην παραγωγή και τις εξαγωγές: η C.B.S. διαθέτει πολύχρονη πείρα στις δραστηριότητες αυτές, και αυτό της δίνει τη δυνατότητα να μπορέσει να λειτουργήσει αποτελεσματικά σε περίπτωση που επιλέξει να διοχετεύσει τα προϊόντα της σε άλλες

αγορές είτε του εξωτερικού, είτε σε διαφορετικό κομμάτι των καταναλωτών της εγχώριας αγοράς.

3. Επαρκής και σύγχρονος τεχνολογικός εξοπλισμός: αναφερόμαστε στα συστήματα CAD – CAM που χρησιμοποιεί η C.B.S. για ποιοτικότερη κοπή των υφασμάτων που παράγει.
4. Προφίλ Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης : όπως αναλύσαμε εκτενώς στην παράγραφο 3.2, η C.B.S. παράγει τα υφάσματα της με τρόπους οικολογικούς, δείχνοντας έναν σεβασμό προς το περιβάλλον, που σήμερα εκτιμάται από ολοένα και περισσότερους καταναλωτές.
5. Παραγωγή ποιοτικά διαφοροποιημένων προϊόντων: η παραγωγή υφασμάτων που έχουν πιστοποίηση ποιότητας και που είναι ασφαλή για την υγεία, εξασφαλίζει ένα κομμάτι της αγοράς, το οποίο δεν ενδιαφέρεται τόσο για την τιμή, αλλά για την ποιότητα, και κατά συνέπεια, δεν επηρεάζεται εύκολα από την προσφορά φθηνών προϊόντων.
6. Συνεργασία με ισχυρά brandnames: η συνεργασία της C.B.S. με την Βαρβαρέσσος Α.Ε., δίνει κύρος στην επιχείρηση καθώς εγγυάται για την ποιότητα των προϊόντων.

Περνώντας στις αδυναμίες της C.B.S εντοπίζουμε τα εξής:

1. Χρηματοοικονομικά προβλήματα: όπως είδαμε και στην ενότητα 3.3, η C.B.S., όπως και ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας στο σύνολό του, τα τελευταία χρόνια σημειώνει συνεχώς αρνητικά αποτελέσματα, και αντιμετωπίζει πλήθος χρηματοοικονομικών προβλημάτων. Τα προβλήματα αυτά σχετίζονται περισσότερο με την κερδοφορία και την αποδοτικότητα, αλλά και με τη δανειακή επιβάρυνση και τη δραστηριότητα. και απειλούν άμεσα το μέλλον της επιχείρησης και τη βιωσιμότητά της.
2. Χαμηλή διαπραγματευτική δύναμη: η C.B.S., όπως και οι περισσότερες κλωστοϋφαντουργικές επιχειρήσεις, λόγω της έντασης του ανταγωνισμού, δεν είναι σε θέση να αυξήσει τις τιμές, οι τους όρους πληρωμής από τους πελάτες, λόγω του γεγονότος ότι ο κλάδος λειτουργεί τα τελευταία χρόνια σε συνθήκες σχεδόν τέλειου ανταγωνισμού.
3. Το μέγεθος της επιχείρησης: η C.B.S. είναι μία μικρή επιχείρηση με 45 εργαζόμενους, η οποία λόγω του μεγέθους της δεν είναι σε θέση να εφαρμόσει οικονομίες κλίμακας ώστε να βελτιώσει τα χρηματοοικονομικά της προβλήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

4.1 Συμπεράσματα – προτάσεις

Όπως είδαμε στο δεύτερο κεφάλαιο, οι τελευταίες εξελίξεις δεν είναι ευνοϊκές για τις ελληνικές κλωστοϋφαντουργικές επιχειρήσεις, καθώς η απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου με την πλήρη κατάργηση των δασμών στα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, τις αφήνει εκτεθειμένες στο διεθνή ανταγωνισμό. Η συρρίκνωση του κλάδου υπήρξε μεγάλη και αναμένεται να ενταθεί ακόμα περισσότερο στο μέλλον. Οι προοπτικές για την κλωστοϋφαντουργία προδιαγράφονται δυσοίωνες, κάτι που διαγράφεται και στις απόψεις των ίδιων των επιχειρήσεων, όσον αφορά στην παραγωγή, τις πωλήσεις και τις εξαγωγές.

Στο τελευταίο αυτό κεφάλαιο, θέλοντας να βάλουμε τον επίλογο της παρούσας εργασίας, δε θα επιχειρήσουμε να κάνουμε απλώς μία περίληψη όσων αναπτύχθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια, αλλά θα υποβάλλουμε τις προτάσεις μας για την αντιμετώπιση των προβλημάτων τόσο του κλάδου στο σύνολό του όσο και της C.B.S. μεμονωμένα.

Μία ενδεχόμενη αντιμετώπιση του προβλήματος θα ήταν το κλείσιμο το συνόρων ξανά, και η απομόνωση της ελληνικής οικονομίας με απαγορευτικές πρακτικές στις εισαγωγές, οι οποίες στερούνται μακροχρόνιας προοπτικής. Κάτι τέτοιο δε θα ήταν ενδεδειγμένο για το γενικότερο συμφέρον της οικονομίας, οπότε οι προσπάθειες θα πρέπει να στραφούν σε άλλα πεδία δράσης, με κατάλληλους χειρισμούς, τόσο της πολιτείας όσο και των ίδιων των επιχειρήσεων, ώστε να μειωθεί το κόστος παραγωγής, ο κίνδυνος συρρίκνωσης και από την άλλη να αυξηθούν τα μερίδια αγοράς. Τα πεδία αυτά είναι:

- Η αλλαγή της στρατηγικής των ελληνικών επιχειρήσεων με τη μετατόπιση του ανταγωνισμού από το πεδίο παραγωγής φθηνών προϊόντων στο πεδίο παραγωγής ποιοτικών προϊόντων σε ανταγωνιστικές τιμές, με ιδιαίτερη έμφαση στη σμίκρυνση του χρόνου παράδοσης και του βαθμού απόρριψης. Στην κατεύθυνση αυτή, η C.B.S. έχει κάνει τη στρατηγική επιλογή να παράγει τα οικολογικά υφάσματα για τα οποία μιλήσαμε στο τρίτο κεφάλαιο, επιτυγχάνοντας έτσι διαφοροποίηση.
- Η υιοθέτηση από την πλευρά των επιχειρήσεων, ενός περισσότερο πελατοκεντρικού συστήματος (Lofthouse, 2005) παραγωγής και διανομής, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ικανοποίηση των υψηλών απαιτήσεων, εγχώριων και διεθνών πελατών μέσα από ένα σύστημα εξυπηρέτησης αναγκών, γρήγορης προσαρμογής σε αυτές και αναζήτησης νέων προϊόντων που ζητά ο καταναλωτής.
- Η αποτελεσματική εκμετάλλευση μικρών αγορών (niche markets) (Parrish, 2004) στο πλαίσιο των οποίων είναι δυνατόν να παραχθούν προϊόντα υψηλού βαθμού

διαφοροποίησης (π.χ. για ιατρική βιομηχανική χρήση) από νοήμονα υλικά³⁹, τα οποία ενσωματώνουν υψηλή τεχνολογία κ εξασφαλίζουν σε κάποιο βαθμό μονοπωλιακή δύναμη στις επιχειρήσεις που τα παράγουν. Στα προϊόντα αυτά, οι χώρες όπως η Τουρκία, το Πακιστάν, η Ινδία κλπ, υστερούν, καθώς παραδοσιακά, τα πρωτοποριακά προϊόντα, εισάγονται στην αγορά από τις ευρωπαϊκές χώρες και τις Η.Π.Α. Ωστόσο, είναι πιθανό, με την ωρίμανση του κλάδου και στις χώρες αυτές να υπάρχει δραστηριότητα και στον τομέα αυτό, οπότε οι ελληνικές επιχειρήσεις θα πρέπει να δράσουν γρήγορα. Ήδη υποστηρίζεται, ότι η Κίνα, έχει αυξήσει την παραγωγή και πιο εξελιγμένων, λιγότερο απλών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων (Roubal, 2005). Παρόλο που η στρατηγική αυτή είναι ενδεδειγμένη για το σύνολο του κλάδου, είναι μάλλον δύσκολο να επιτευχθεί από τη C.B.S. Ο λόγος είναι ότι μια μικρή επιχείρηση σαν τη C.B.S. δε διαθέτει τους πόρους, οικονομικούς και ανθρώπινους, που θα μπορούσαν να αναπτύξουν τόσο εξελιγμένα υλικά.

- Η δημιουργία από τις επιχειρήσεις καταστημάτων boutique στα οποία διατίθενται τόσο συναφή όσο και μη συναφή μεταξύ τους προϊόντα να επιτυγχάνεται μεγαλύτερη ικανοποίηση του πελάτη αλλά και αποτελεσματικότερη διαχείριση κινδύνου, λόγω της διασποράς των δραστηριοτήτων. Η δράση στον τομέα αυτό σχετίζεται με το γεγονός ότι η ελληνική κλωστοϋφαντουργία πάσχει από έλλειψη ισχυρών brandnames, όπως αναφέραμε και στην S.W.O.T. analysis που παρουσιάσαμε στο δεύτερο κεφάλαιο. Και η C.B.S. έχει ένα μάλλον άγνωστο εμπορικό σήμα, παρόλο που διαθέτει εμπορική αλυσίδα. Η εμπορική αλυσίδα Lady L, που εμπορεύεται αποκλειστικά ρούχα για εύσωμες γυναίκες, θα μπορούσε με τις κατάλληλες στρατηγικές, να γίνει ένα ισχυρό εμπορικό σήμα. Κάτι τέτοιο επιτυγχάνεται με έμφαση στην ποιότητα, και με τις σωστές στρατηγικές marketing, όπως είναι η διαφήμιση.
- Η προβολή των ελληνικών επιχειρήσεων και των ελληνικών προϊόντων, μέσα από συμμετοχές σε διεθνείς εκθέσεις. Η C.B.S στο πεδίο αυτό έχει δραστηριοποιηθεί αρκετά, καθώς συμμετέχει σε ορισμένες εγχώριες εκθέσεις, θα μπορούσε όμως να διευρύνει τις δραστηριότητες αυτές και σε διεθνείς εκθέσεις.
- Η βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων του κλάδου στις υπάρχουσες δυνατότητες χρηματοδότησης για την εξασφάλιση των απαιτούμενων κεφαλαίων για επενδύσεις αλλά και για κεφάλαιο κίνησης. Από πλευράς της κάθε επιχείρησης μεμονωμένα, όπως είναι η C.B.S., δεν υπάρχουν πολλά που μπορούν να κάνουν για να ανατρέψουν την παρούσα απροθυμία των τραπεζών να χορηγήσουν κεφάλαια για επενδύσεις. Επομένως, κάτι που

³⁹ Ο όρος «νοήμον» υλικό, αναφέρεται σε υλικά που μπορούν να αισθάνονται και να αντιδρούν με ελεγχόμενο και καθορισμένο τρόπο σε χημικά, θερμικά, μαγνητικά και μηχανικά ερεθίσματα, αλλάζοντας το σχήμα τους, το χρώμα, τον όγκο τους και άλλα χαρακτηριστικά (Tang, 2006).

θα μπορούσε να γίνει είναι η ενίσχυση των επιχειρήσεων μέσω επιχορηγήσεων, κάτι που έχει γίνει και στο παρελθόν με αναπτυξιακούς νόμους.

- Η αύξηση των επενδύσεων προς την κατεύθυνση της έρευνας και ανάπτυξης με σκοπό της μείωση του κόστους, την αύξηση της παραγωγικότητας, και τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων. Χωρίς επενδύσεις στην έρευνα, δεν είναι δυνατόν να παραχθούν δημιουργικά προϊόντα, όπως τα νοήμονα υλικά που αναφέραμε παραπάνω, ούτε είναι δυνατόν να βρεθούν πιο αποτελεσματικοί τρόποι επεξεργασίας και παραγωγής. Για το λόγο αυτό θα πρέπει τόσο το κράτος όσο και οι επιχειρήσεις να επενδύσουν σημαντικά ποσά στον τομέα της έρευνας.
- Η έμφαση στην καινοτομία, η οποία αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας του κλάδου. Η καινοτομία, τόσο στο σχεδιασμό προϊόντων όσο και στις διαδικασίες παραγωγής, μπορεί να προέρθει από φορείς όπως είναι τα πανεπιστήμια, ή τα τεχνολογικά ινστιτούτα. Το πρόβλημα είναι ότι υπάρχει ένα επικοινωνιακό χάσμα μεταξύ των φορέων αυτών και των επιχειρήσεων, η γεφύρωση του οποίου είναι δυνατόν να επιφέρει πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη και τη διάδοση της γνώσης (knowledge management) και της καινοτομίας (Danskin, 2005) μεταξύ των επιχειρήσεων του κλάδου.
- Οι συγχωνεύσεις και εξαγορές μεταξύ των κλωστοϋφαντουργικών επιχειρήσεων. Αν η συγχώνευση γίνει με κάποια επιχείρηση του κλάδου της νηματοργίας, δηλαδή προηγούμενου σταδίου της αλυσίδας αξίας, μπορεί να επιτευχθεί κάθετη ολοκλήρωση, και κατά συνέπεια να μειωθεί το κόστος απόκτησης πρώτων υλών. Συμφέρουσα θα μπορούσε να είναι και η συγχώνευση με μία επιχείρηση του ίδιου κλάδου, δηλαδή οριζόντια ολοκλήρωση, διότι έτσι εξασφαλίζεται μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς. Μία τέτοια στρατηγική θα ήταν ενδεδειγμένη και για τη C.B.S., εφόσον βέβαια βρεθεί η κατάλληλη επιχείρηση και οι κατάλληλες συνθήκες για κάτι τέτοιο.
- Η μεταφορά μέρους των δραστηριοτήτων σε γειτονικές χώρες χαμηλού κόστους. Οι βαλκανικές χώρες, που είναι πολύ κοντά, ειδικά για τις κλωστοϋφαντουργικές επιχειρήσεις της βόρειας Ελλάδας, παρέχουν εργατικό δυναμικό αλλά και ενέργεια σε πολύ χαμηλότερο κόστος. Η C.B.S. μέχρι στιγμής δεν έχει μεταφέρει δραστηριότητες εκτός της χώρας διότι η διοίκηση της επιχείρησης προτιμά τις μακροχρόνιες συνεργασίες με εγχώριες επιχειρήσεις. Παρόλα αυτά, η υιοθέτηση μιας τέτοιας στρατηγικής, θα μπορούσε να βοηθήσει στην αντιμετώπιση των χρηματοοικονομικών προβλημάτων.
- Η έμφαση στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών. Η σωστή χρήση τους, σημαίνει και σωστή διαχείριση πληροφοριών, που σήμερα αποτελεί κεντρικό σημείο διατήρησης της αποτελεσματικότητας, όχι μόνο στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας

αλλά και στο σύνολο της βιομηχανίας. Η σωστή διαχείριση πληροφοριών εξασφαλίζει και καλύτερη διαχείριση της αλυσίδας αξίας, δημιουργία δικτύων και βέβαια ηλεκτρονικό εμπόριο μεταξύ των επιχειρήσεων. Το ηλεκτρονικό εμπόριο, μέχρι σήμερα περιορίζεται στις μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου, και αποτελεί σημαντική ευκαιρία εκμετάλλευσης από τις μικρότερες επιχειρήσεις, οι οποίες είναι δυνατόν να αναζητήσουν έτσι σε παγκόσμιο επίπεδο προμηθευτές και πελάτες. Όσον αφορά στη C.B.S., η χρήση της πληροφορικής, όπως είναι τα συστήματα στήριξης αποφάσεων CRM και ERP (Bilalis, 2006), που χρησιμοποιούνται και από μικρές επιχειρήσεις, θα βοηθούσαν σημαντικά στη γρήγορη και σωστή λειτουργία της επιχείρησης, σε θέματα όπως τα logistics και η διαχείριση των πελατών. Από την άλλη, το ηλεκτρονικό εμπόριο, θα μπορούσε να βοηθήσει σημαντικά στην επιλογή των κατάλληλων προμηθευτών και πελατών, σύμφωνα με τα συμφέροντα της επιχείρησης.

- Έμφαση στη συνεχή κατάρτιση των εργαζομένων του κλάδου, γιατί οι ανθρώπινοι πόροι και οι δεξιότητες του προσωπικού αποτελούν βασικό στοιχείο για την ανάπτυξη του κλάδου.
- Η καταπολέμηση του παραεμπορίου, του αθέμιτου ανταγωνισμού και της γραφειοκρατίας, από πλευράς του κράτους, με την υιοθέτηση ενός σταθερού φορολογικού συστήματος, το οποίο να δίνει κίνητρα στους επιχειρηματίες.
- Η υιοθέτηση πρακτικών προστασίας του περιβάλλοντος, μέσω της μείωσης των λυμάτων που παράγονται κατά τις διαδικασίες παραγωγής, όσο και μέσω του περιορισμού του χημικού φορτίου που φέρουν τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα. Τέτοιες μέθοδοι, στοχεύουν στην εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την ευρωπαϊκή, στον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων, και βέβαια στην προστασία του περιβάλλοντος. Στο πεδίο αυτό, όπως αναλύσαμε εκτενώς στο τρίτο κεφάλαιο, η C.B.S. έχει ήδη δραστηριοποιηθεί, εδώ και αρκετά χρόνια. Θα μπορούσε βέβαια να συνεχίσει τις προσπάθειες αυτές, με συνεργασίες με διάφορους φορείς που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος και του καταναλωτή, και βέβαια να προβάλλει καλύτερα τις ενέργειες τις αυτές.
- Τα τελευταία χρόνια αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα η πεποίθηση, τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στους καταναλωτές, ότι οι επιχειρήσεις μπορούν να συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, ενσωματώνοντας στις δραστηριότητές τους περιβαλλοντικούς αλλά και κοινωνικούς προβληματισμούς. Πρόκειται για τη γνωστή έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, η οποία στον τομέα των κλωστοϋφαντουργικών ειδών, λόγω της διεθνοποιημένης αλυσίδας προσφοράς, με φαινόμενα όπως η παράνομη παιδική εργασία, αναμένεται να αποκτήσει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Στον τομέα αυτό, οι νέοι ανταγωνιστές

που απειλούν τα τελευταία χρόνια τις εγχώριες επιχειρήσεις κλωστοϋφαντουργίας, όπως είναι η Κίνα, το Πακιστάν κ.α., υστερούν. Ο λόγος είναι ότι αφενός η παραγωγή και η ανάπτυξη του κλάδου δεν έχει ωριμάσει ακόμα, και αφετέρου ότι το νομικό και εργασιακό καθεστώς στις χώρες αυτές είναι διαφορετικό από αυτό των ευρωπαϊκών χωρών. Το γεγονός αυτό θα πρέπει οι ελληνικές επιχειρήσεις να εκμεταλλευτούν, δημιουργώντας προφίλ Κοινωνικής Ευθύνης, για να διαφοροποιήσουν τα προϊόντα τους και να είναι σε θέση να απευθυνθούν σε περισσότερο συνειδητοποιημένους καταναλωτές, προστατεύοντας έτσι το μερίδιο αγοράς τους.

Τα σημεία που θίξαμε παραπάνω ως πεδία δράσεως για την ανάκαμψη του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας, στοχεύουν κυρίως στο να γίνουν τα προϊόντα ξανά ανταγωνιστικά και να σταματήσει η συρρίκνωση του μεριδίου αγοράς των ελληνικών επιχειρήσεων. Βέβαια, δεν έχουν όλες οι επιχειρήσεις τη δυνατότητα και τα μέσα να εφαρμόσουν την καθεμία από αυτές τις στρατηγικές, διότι όπως ήδη έχουμε αναφέρει, η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων του κλάδου είναι μικρές. Ωστόσο, η κάθε επιχείρηση, αλλά και η πολιτεία, θα πρέπει να δραστηριοποιηθούν, αφού ήδη έχει χαθεί πολύτιμος χρόνος για την προσαρμογή στο νέο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον. Δεν αξιοποιήθηκε κατάλληλα το δεκαετές διάστημα που μεσολάβησε με τη σταδιακή κατάργηση των ποσοστώσεων, και έτσι δεν έχουν μείνει άλλα περιθώρια για την ελληνική κλωστοϋφαντουργία.

Κλείνοντας το κεφάλαιο αυτό αλλά και γενικώς την παρούσα εργασία, θέλουμε να εκφράσουμε ότι δεν πιστεύουμε ότι το μέλλον του κλάδου είναι καταδικασμένο. Η γνώμη μας είναι ότι μέσω της καινοτομίας, της διαχείρισης της γνώσης, του σχεδιασμού ποιοτικών και διαφοροποιημένων προϊόντων και της χρήσης της τεχνολογίας σε κάθε επίπεδο της επιχειρηματικής δραστηριότητας, η ελληνική κλωστοϋφαντουργία μπορεί να σταθεί στο παγκόσμιο στερέωμα και να διασωθεί έτσι ένας από τους σημαντικότερους και παλαιότερους κλάδους της ελληνικής μεταποίησης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Βιβλία – Μελέτες

1. Λαζαρίδη Γιάννη, Παπαδόπουλου Δημήτρη, «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», Τεύχος Α,Β, Έκδοση Β, σελ. 342-348.
2. ICAP, «Νηματοουργία, 2004».
3. I.O.B.E., «Κλωστοϋφαντουργία, 2005».
4. Σ.Ε.Β., «Η Ελληνική Βιομηχανία το 2001»
5. Σ.Ε.Β., «Η Ελληνική Βιομηχανία το 2002»
6. Σ.Ε.Β., «Η Ελληνική Βιομηχανία το 2003»
7. Σ.Ε.Β., «Η Ελληνική Βιομηχανία το 2004»
8. Σ.Ε.Β., «Η Ελληνική Βιομηχανία το 2005»
9. Σ.Ε.Β., «Η Ελληνική Βιομηχανία το 2006»

B. Άρθρα

1. Bilalis, Nicholas; Wassenhove, Luk N.; Maravelakis, Emmanuel; Enders, Andreas; Moustakis Vassilis; Antoniadis Aristomenis (2006), “An Analysis of European textile sector competitiveness”, Measuring Business Excellence, Emerald Group Publishing Limited pp.27-35.
2. Christoffersen, Susan (2002), “The Textile Industry: Does R&D Deliver Success?”.
3. Datta, Anussua (2006), “Strategies for increasing Competitiveness of the domestic Textile and Apparel Industries: A Production – Cost Approach”, National Textile Center Annual Report.
4. Danskin, Paula; Englis, Basil G.; Solomon, Michael; Goldsmith, Maria; Davey, Jennifer (2005), “Knowledge Management as competitive advantage: lessons from the textile and apparel value chain”, Journal of Knowledge Management, Emerald Group Publishing Limited, pp. 91-102.
5. Lofthouse, Vicky; Bhamra, Tracy; Burrow, Tom (2005), “ A new way of understanding the customer for fibre manufacturers”, International Journal of Clothing Science and Technology, ABI/INFORM Global pg. 349.
6. Nordas, Hildegunn (2004), “The global Textile and Clothing Industry post the Agreement on Textile and Clothing”, World Trade Organisation.
7. Roubal, Gabriel; Vieweg, Gunther; Taube, Markus (2005), “The Chinese Challenge to the EU25”, CESifo Forum.
8. Parrish, Erin Dodd; Cassil, Nancy; Oxenham, William (2004), “Opportunities in the international textile and apparel marketplace for niche markets”, Journal of Fashion Marketing and Management, ABI/INFORM Global pg. 41.

9. Shelton, Ruth; Wachter, Kathy (2005), “ Effects of global sourcing on textiles and apparel”, Journal of Fashion Marketing and Management, ABI/INFORM Global pg. 318.
10. Tang, S Lam Po; Stylios, G K (2006), “An overview of smart technologies for clothing design and engineering”, International Journal of Clothing Science and Technology, ABI/INFORM Global pg. 108.
11. Talask, Soner (2004), “Factors restricting success of strategic decisions: evidence from the Turkish textile industry”, European Business Review, ABI/INFORM Global pg.152.
12. «Σχέδιο Γνωμοδότησης της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων προς την Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου σχετικά με το μέλλον των κλωστοϋφαντουργικών ειδών ένδυσης μετά το 2005» (2005), Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Γ. Ιστοσελίδες

1. www.icap.gr
2. www.statistics.gr
3. www.naftemporiki.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ